KAZALO

1 ANALIZA STANJA V PROSTORU 1
2 PODROBNEJŠA IZHODIŠČA REGIONALNIH RAZVOJNIH PROGRAMOV (RPP) ZA LETA OD 2021 DO 2027 10
3 PROJEKTI RRP POVEZANI S KRAJINO 76

1 Analiza stanja v prostoru

1.1 Poselitev

1.1.1 Veljavni državni prostorski akti v posamezni regiji

Preglednica 1-1: Seznam veljavnih DPN po regijah

Regija	Veljavni DPN
Gorenjska	Državni lokacijski načrt za avtocestni priključek Naklo
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Vrba - Črnivec (Peračica)
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2 x 110 kV Kamnik–Visoko
	Državni prostorski načrt za dograditev avtocestnega predora Karavanke
	Državni prostorski načrt za navezovalno cesto Jeprca-Staneţiče-Brod
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R297B Šenčur - Cerklje na Gorenjskem
	Državni prostorski načrti za preložitev regionalne ceste R2-403/1075 Podrošt-Češnjica skozi Železnike ter ureditev vodne infrastrukture za zagotavljanje poplavne varnosti Železnikov
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Črnivec (Peračica) - Podtabor
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Podtabor - Naklo
	Lokacijski načrt za avtocesto predor Karavanke - Bregana odsek Hrušica - Vrba
Goriška	Državni lokacijski načrt za kompresorsko postajo Ajdovščina
	Državni lokacijski načrt za obojestranski bencinski servis Vipava na odseku hitre ceste Razdrto - Vipava
	Državni prostorski načrt za 110 kV kablovod od RTP 110/20 kV Vrtojba do slovensko-italijanske meje pri mednarodnem mejnem prehodu Vrtojba
	Državni prostorski načrt za obvoznico Tolmin
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M3/1 Ajdovščina-Šempeter pri Gorici
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M3/1 Kalce-Ajdovščina
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R38 Kalce - Godovič

Regija	Veljavni DPN
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo dela daljnovoda 2x110 kV Gorica-Divača (odsek Renče)
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo glavne ceste G2-102/1038 Bača–Dolenja Trebuša
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo obstoječih prenosnih plinovodov M3, M3B, R31A, R32, R34
	Lokacijski načrt za obnovo in doinštalacijo obstoječe hidroelektrarne Doblar na Soči - HE Doblar II
	Lokacijski načrt za obnovo in doinštalacijo obstoječe hidroelektrarne Plave na Soči - HE Plave II
	Lokacijski načrt za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Razdrto - Vipava
	Lokacijski načrt za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Vipava - Selo
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Gradišče nad Prvačino v Mestni občini Nova Gorica
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Podmark v občini Šempeter - Vrtojba
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Stovže v Občini Bovec
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Strug nad vasjo Koseč v občini Kobarid
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Šmihel v Mestni občini Nova Gorica
Jugovzhodna Slovenija	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Lešnica - Kronovo
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Pluska - Ponikve
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Ponikve - Hrastje
	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2×110 kV RTP Grosuplje-RTP Trebnje
	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo - Krško
	Državni lokacijski načrt za izvennivojsko križanje Zijavnica regionalne ceste I. reda R1-215/1162 Trebnje - Mokronog z železniško progo Sevnica - Trebnje
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2 × 110 kV Trebnje–Mokronog–Sevnica
	Državni prostorski načrt za del rekonstrukcije daljnovoda 2x110 kV Brestanica-Hudo
	Državni prostorski načrt za državno cesto od avtoceste A2 Ljubljana-Obrežje pri Novem mestu do priključka Malin
	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Maline do mednarodnega mejnega prehoda Metlika in do priključka Črnomelj jug
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R45 za oskrbo Bele krajine
	Državni prostorski načrt za RTP 110/20 kV Dobruška vas
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Hrastje - Lešnica
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Korenitka - Pluska
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Kronovo - Smednik
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Smednik - Krška vas
	Lokacijski načrt za odsek avtomobilske ceste Višnja Gora - Bič
	Lokacijski načrt za smer avtoceste Karavanke - Obrežje, na odseku Bič - Korenitka
Koroška	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Velenje-jug do priključka Slovenj Gradec-jug
Obalno-kraška	Državni lokacijski načrt za hitro cesto Koper - Izola
	Državni lokacijski načrt za hitro cesto na odseku Jagodje – Lucija in priključno cesto za Piran
	Državni lokacijski načrt za izgradnjo II. Tira železniške proge Divača-Koper
	Državni lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Sočerga
	Državni lokacijski načrt za navezavo luke Koper na avtocestno omrežje
	Državni prostorski načrt za 1. fazo kamionskega terminala pred vhodom v luko Koper
	Državni prostorski načrt za 110 kV kablovod v MO Koper
	Državni prostorski načrt za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru

Regija	Veljavni DPN
	Državni prostorski načrt za kablovod 110 kV od RTP 110/20 kV Dekani do slovensko-italijanske meje pri mednarodnem mejnem prehodu Škofije
	Državni prostorski načrt za kompleks Debeli rtič
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Divača - Kozina
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Klanec - Srmin
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Kozina - Klanec
	Lokacijski načrt za avtocesto Razdrto - Fernetiči
	Lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Dragonja
	Lokacijski načrt za obvozno cesto mimo naselja Dragonja na mednarodnem mejnem prehodu Dragonja
	Lokacijski načrt za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Razdrto - Vipava
	Načrt prostorskih ureditev za območje Kobilarne Lipica - I. del
	Ureditveni načrt za območje naravnega rezervata Škocjanski zatok
Osrednjeslovenska	Državni lokacijski načrt za avtocesto Koseze - Kozarje
	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2×110 kV RTP Grosuplje-RTP Trebnje
	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo - Krško
	Državni lokacijski načrt za daljnovod DV 2x110 kV Toplarna - Polje - Beričevo
	Državni lokacijski načrt za glavno cesto Želodnik - Mengeš - Vodice na odseku Mengeš - Žeje
	Državni lokacijski načrt za glavno cesto Želodnik - Mengeš - Vodice na odseku Žeje - Vodice
	Državni lokacijski načrt za glavno cesto Želodnik - Mengeš - Vodice na odseku Želodnik - Mengeš z obvoznico Mengeš
	Državni prostorski načrt za cesto R3-647/1368 Mlačevo-Rašica mimo naselja Ponikve
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2 x 110 kV Kamnik–Visoko
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV Beričevo - Trbovlje
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV RTP Polje - RTP Vič
	Državni prostorski načrt za dograditev priključka Šmarje–Sap na avtocestnem odseku Malence - Šmarje-Sap
	Državni prostorski načrt za nadvoz čez železniško progo s priključkom na cesto R3-646 ter priključkoma na Kadunčevo in Industrijsko cesto v Grosupljem
	Državni prostorski načrt za navezovalno cesto Jeprca-Stanežiče-Brod
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M 2/1 na odseku med Trojanami in Vodicami pri Ljubljani
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M 2/1 na odseku Rogaška Slatina - Trojane
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M3/1 Kalce - Vodice
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M3/1 Kalce-Ajdovščina
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M5/R51 na odseku od Vodic do Termoelektrarne Toplarne Ljubljana
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R25A/1 Trojane-Hrastnik
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R38 Kalce - Godovič
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R51A Jarše-Sneberje
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R51B TE-TOL-Fužine/Vevče
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R51C Kozarje–Vevče
	Državni prostorski načrt za prestavitev obstoječega prenosnega plinovoda R26 Krašnja - Kresnice na območju Dešna
	Državni prostorski načrt za priključek Brezovica na AC odseku Ljubljana-Vrhnika
	Državni prostorski načrt za Varovano parkirišče Brdo zahod s spremljajočimi servisnimi dejavnostmi

Regija	Veljavni DPN
	Državni prostorski načrt za zagotavljanje poplavne varnosti jugozahodnega dela Ljubljane in naselij v občini Dobrova - Polhov Gradec
	Državni prostorski načrti za prenosni plinovod R52 Kleče-Toplarna Šiška (TOŠ)
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Blagovica - Šentjakob
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Šentvid - Koseze
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Vransko - Blagovica
	Lokacijski načrt za gradnjo enostranskega spremljajočega objekta tipa 2 na AC odseku Šmarje Sap - Višnja Gora
	Lokacijski načrt za odsek avtomobilske ceste Višnja Gora - Bič
	Lokacijski načrt za rekonstrukcijo glavne ceste G 10 (M 10) na odseku Depala vas - Črnuče, pododsek v Mestni občini Ljubljana
	Lokacijski načrt za smer avtoceste Karavanke - Obrežje, na odseku Bič - Korenitka
	Lokacijski načrt za vzhodno avtocesto od Malenc do Šentjakoba in del severne obvozne ceste od Tomačevega do Zadobrove v Ljubljani
Podravska	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Lenart - Spodnja Senarska
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku MMP Gruškovje - meja z Republiko Hrvaško
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Slivnica - Draženci
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Spodnja Senarska - Cogetinci
	Državni lokacijski načrt za cesto G1-2 (HC) Hajdina - Ptuj na območju Občine Hajdina
	Državni lokacijski načrt za DV 2 110 kV Lenart - Radenci
	Državni lokacijski načrt za kablovod 110 kV Pekre - Koroška vrata - Melje
	Državni lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Središče ob Dravi
	Državni lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Zavrč
	Državni lokacijski načrt za oskrbni center ob avtocestnem odseku Slivnica - Pesnica
	Državni lokacijski načrt za plinovod M 1/1 na odseku Ceršak - Kidričevo
	Državni lokacijski načrt za vodnogospodarsko ureditev Drave od Dogoš do jezu v Melju
	Državni lokacijski načrt za vodnogospodarsko ureditev Drave od Vurberka do Zgornjega Dupleka
	Državni prostorski načrt za črpalno hidroelektrarno na Dravi in daljnovodno povezavo ČHE-RTP Maribor
	Državni prostorski načrt za daljnovod (DV) 2 400 kV Cirkovce - Pince
	Državni prostorski načrt za elektrifikacijo in rekonstrukcijo železniške proge Pragersko - Hodoš
	Državni prostorski načrt za izvennivojsko križanje glavne ceste in glavne železniške proge v Središču ob Dravi
	Državni prostorski načrt za odsek avtoceste Draženci - mednarodni mejni prehod Gruškovje
	Državni prostorski načrt za prenosne plinovode zanke do Zreč
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M9 Lendava-Kidričevo
	Državni prostorski načrt za preureditev železniške postaje Pragersko
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo vinske ceste v obmejnem območju Republike Slovenije v občini Kungota
	Državni prostorski načrt za vodnogospodarsko ureditev Dravinje na odseku Stogovci-Koritno
	Državni prostorski načrt za vzporedni plinovod M 1/3 od merilno-regulacijske postaje Ceršak do slovensko-avstrijske meje
	Državni prostorski načrt za železniško progo Maribor-Šentilj
	Lokacijski načrt avtoceste za odsek Slivnica - Fram - BDC
	Lokacijski načrt za izvennivojski priključek Slovenska Bistrica sever (Devina) na avtomobilski cesti A 10 Hoče - Arja vas
	Lokacijski načrt za magistralno cesto - avtomobilsko cesto Šentilj - Pesnica

Regija	Veljavni DPN
	Lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Gruškovje
	Lokacijski načrt za odsek avtoceste Maribor - Lenart
	Lokacijski načrt za odsek avtoceste Slivnica - Pesnica
	Lokacijski načrt za vzporedni plinovod M 1/1 na odseku Kidričevo - Rogatec
Pomurska	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Beltinci - Lendava
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Lendava - Pince z odcepom hitre ceste na Dolgo vas
	Državni lokacijski načrt za avtocesto na odseku Spodnja Senarska - Cogetinci
	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2 × 110 kV Murska Sobota - Mačkovci
	Državni lokacijski načrt za DV 2 110 kV Lenart - Radenci
	Državni lokacijski načrt za sanacijo in izgradnjo visokovodnih nasipov ob reki Muri od Cvena do Vučje vasi
	Državni lokacijski načrt za sanacijo in izgradnjo visokovodnih nasipov ob reki Muri od Dokležovja do Kučnice
	Državni prostorski načrt za bioplinsko napravo na Cvenu v Občini Ljutomer
	Državni prostorski načrt za daljnovod (DV) 2 400 kV Cirkovce - Pince
	Državni prostorski načrt za elektrifikacijo in rekonstrukcijo železniške proge Pragersko - Hodoš
	Državni prostorski načrt za izgradnjo daljnovoda DV 110 kV Murska Sobota - Lendava
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M9 Lendava-Kidričevo
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R15/1 Pince-Lendava
	Lokacijski načrt za smer avtoceste Maribor - slovensko - madžarska meja na odseku Cogetinci - Vučja vas
	Lokacijski načrt za smer avtoceste Maribor - slovensko-madžarska meja na odseku Vučja vas - Beltinci
Posavska	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo - Krško
	Državni lokacijski načrt za hidroelektrarno Blanca
	Državni lokacijski načrt za hidroelektrarno Krško
	Državni lokacijski načrt za preložitev regionalne ceste R II - 420 na območju naselja Dobova
	Državni prostorski načrt za cesto G2-108 Hrastnik–Zidani Most in G1-5 Rimske Toplice-Zidani Most-Radeče
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2 × 110 kV Trebnje–Mokronog–Sevnica
	Državni prostorski načrt za gospodarsko središče Feniks v Posavju
	Državni prostorski načrt za območje hidroelektrarne Brežice
	Državni prostorski načrt za območje hidroelektrarne Mokrice
	Državni prostorski načrt za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov na lokaciji Vrbina v občini Krško
	Lokacijski načrt hidroelektrarne Boštanj
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Krška vas - Obrežje
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Smednik - Krška vas
	Lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Dobova
	Uredba o državnem prostorskem načrtu za Letališče Cerklje ob Krki
Primorsko-notranjska	Državni lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Starod
	Državni lokacijski načrt za preložitev glavne ceste G1-6 in regionalne ceste R2-404 na območju Ilirske Bistrice
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M3/1 Kalce-Ajdovščina
	Lokacijski načrt za avtocestni priključek Razdrto
	Lokacijski načrt za avtocesto Razdrto - Fernetiči
	Lokacijski načrt za mednarodni mejni prehod Jelšane
	Lokacijski načrt za Primorski krak avtoceste na odseku hitre ceste Razdrto - Vipava

Regija	Veljavni DPN
Savinjska	Državni lokacijski načrt za avtocestni priključek Celje vzhod in povezovalno cesto
	Državni lokacijski načrt za nadvoz državne ceste Teharje - Svetina čez železniško progo Zidani Most - Maribor
	Državni lokacijski načrt za prenosni plinovod (R25D) od odcepa na magistralnem plinovodu M2 pri Šentrupertu do Termoelektrarne Šoštanj v Šoštanju
	Državni lokacijski načrt za rekonstrukcijo plinovoda M2 na odseku Rogatec - Rogaška Slatina
	Državni prostorski načrt za cesto G2-108 Hrastnik–Zidani Most in G1-5 Rimske Toplice-Zidani Most-Radeče
	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Šentrupert na avtocesti A1 Šentilj - Koper do priključka Velenje jug
	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Velenje-jug do priključka Slovenj Gradec-jug
	Državni prostorski načrt za izvennivojsko križanje glavne in regionalne železniške proge z glavno cesto Šentjur - Mestinje v Grobelnem
	Državni prostorski načrt za območje Šmartinskega jezera
	Državni prostorski načrt za prenosne plinovode zanke do Zreč
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M 2/1 na odseku Rogaška Slatina - Trojane
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M1A/1 Interkonekcija Rogatec
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo daljnovoda 2x400 kV Šoštanj-Podlog
	Državni prostorski načrt za ureditev regionalne ceste R2-428/1249 Radmirje - Luče in zagotavljanje poplavne varnosti naselja Luče
	Državni prostorski načrt za ureditev Savinje za zagotavljanje poplavne varnosti urbaniziranih območij od Ločice do Letuša ob Savinji
	Lokacijski načrt za avtocestni priključek Celje zahod, povezovalno cesto in oskrbni center Lopata
	Lokacijski načrt za avtocesto Arja vas - Ločica pri Vranskem
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Vransko - Blagovica
	Lokacijski načrt za vzporedni plinovod M 1/1 na odseku Kidričevo - Rogatec
Zasavska	Državni lokacijski načrt za daljnovod 2x400 kV Beričevo - Krško
	Državni lokacijski načrt za preložitev glavne ceste G2-108 ob naselju Zgornji Log pri Litiji
	Državni lokacijski načrt za regionalno cesto I. reda R1 - 221/1219 Zagorje - Bevško na območju plazu Ruardi
	Državni prostorski načrt za cesto G2-108 Hrastnik–Zidani Most in G1-5 Rimske Toplice-Zidani Most-Radeče
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV Beričevo - Trbovlje
	Državni prostorski načrt za glavno cesto G2-108/1182 Zgornji Hotič–Spodnji Hotič
	Državni prostorski načrt za plinsko-parno elektrarno v Termoelektrarni Trbovlje
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M 2/1 na odseku Rogaška Slatina - Trojane
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R25A/1 Trojane-Hrastnik
	Državni prostorski načrt za prestavitev obstoječega prenosnega plinovoda R26 Krašnja - Kresnice na območju Dešna
	Lokacijski načrt za avtocesto na odseku Vransko - Blagovica

1.1.2 Državni prostorski akti v pripravi po posameznih regijah

Preglednica 1-2: Seznam DPN v pripravi po regijah

Regije	Državni prostorski akti v pripravi
Gorenjska	Državni prostorski načrt za 4. razvojno os na odseku Cerkno - Hotavlje
	Državni prostorski načrt za avtocestni priključek Kranj-sever_D48

Regije	Državni prostorski akti v pripravi
	Državni prostorski načrt za letališče Jožeta Pučnika Ljubljana
	Državni prostorski načrt za nadgradnjo železniške proge Ljubljana-Kranj-Jesenice-državna meja v koridorju obstoječe proge
	Državni prostorski načrt za nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana-Kranj/Naklo
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M10 Vodice-Rateče
	Državni prostorski načrt za ureditev platoja Karavanke
Goriška	Državni prostorski načrt za 4. razvojno os na odseku Cerkno - Hotavlje
	Državni prostorski načrt za glavno cesto G2-102 na odsekih Hotedršica, Godovič in Spodnja Idrija
	Državni prostorski načrt za obvoznico Most na Soči
	Državni prostorski načrt za obvoznico Volče
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Slano Blato v občini Ajdovščina
	Spremembe in dopolnitve lokacijskega načrta za vplivno območje plazu Šmihel v Mestni občini Nova Gorica
Jugovzhodna Slovenija	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV Brestanica-Hudo, odsek Brestanica-Družinska vas
	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV RTP Kočevje-RTP Črnomelj
	Državni prostorski načrt za državno cesto med avtocesto A1 (Celje-Lopata) in avtocesto A2 (Novo mesto)
	Državni prostorski načrt za obvoznico glavne ceste G2-106 na območju Kočevja
	Državni prostorski načrt za obvoznico glavne ceste G2-106 na območju Ribnice
	Državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja – Metlika – Ljubljana na odseku Novo mesto – Ivančna Gorica
Koroška	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV RTP Ravne-RTP Mezica
	Državni prostorski načrt za državno cesto od Otiškega Vrha do meje z Republiko Avstrijo na Holmcu
	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Slovenj Gradec - jug do Dravograda z obvoznicami
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Paški Kozjak
	Državni prostorski načrt za RTP 220/110/(20) kV Ravne s priključnim 220kV daljnovodom
	Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Ojstrica
Obalno-kraška	Državni prostorski načrt načrt za DV 110 KV Divača - Koper I s prehodom na 2 × 110 KV
	Državni prostorski načrt za 110 kV kablovod v MO Koper
	Državni prostorski načrt za hitro cesto Koper-Dragonja
	Državni prostorski načrt za letališče Portorož
	Državni prostorski načrt za novo železniško progo Trst-Divača-slovenski del odseka
	Državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Senožeška Brda
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Golič
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica
	Državni prostorski načrt za PVE Dolenja vas
	Državni prostorski načrt za PVE Griže-Veliko Polje
	Spremembe in dopolnitev državnega lokacijskega načrta za drugi tir železniške proge na odseku Divača-Koper (nadgradnja v dvotirno progo)
	Ureditev oskrbe prebivalstva s pitno vodo slovenske Istre in kraškega zaledja
Osrednjeslovenska	Državni prostorski načrt za glavno cesto G2-102 na odsekih Hotedršica, Godovič in Spodnja Idrija
	Državni prostorski načrt za letališče Jožeta Pučnika Ljubljana
	Državni prostorski načrt za ljubljansko železniško vozlišče

Regije	Državni prostorski akti v pripravi
	Državni prostorski načrt za nadgradnjo železniške proge na odseku Ljubljana-Kranj/Naklo
	Državni prostorski načrt za nadgradnjo železniške proge št. 21 Ljubljana Šiška - Kamnik Graben
	Državni prostorski načrt za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja – Metlika – Ljubljana na odseku Ivančna Gorica – Ljubljana
	Državni prostorski načrt za obvoznico glavne ceste G2-106 v Velikih Laščah
	Državni prostorski načrt za plinovod M8 Kalce-Jelšane
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M10 Vodice-Rateče
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M9 Kidričevo-Vodice
	Državni prostorski načrt za Tivolski lok
	Državni prostorski načrt za umeščanje HE na ljubljanskem in litijskem odseku reke Save
	Državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo železniške proge na odseku Borovnica-Logatec
	Državno prostorsko načrtovanje za nadgradnjo železniške proge št. 80 državna meja – Metlika – Ljubljana na odseku Novo mesto – Ivančna Gorica
Podravska	Državni prostorski načrt za glavno cesto Ptuj-Markovci
	Državni prostorski načrt za Letališče Edvarda Rusjana Maribor
	Državni prostorski načrt za navezovalno cesto Zahodna obvoznica Maribor
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Rogatec
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M9 Kidričevo-Vodice
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R15/1 Ljutomer–Kidričevo
	Državni prostorski načrt za sončne elektrarne Zlatoličje Formin
	Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Plešivec
	Državno prostorsko načrtovanje za polje vetrnih elektrarn Mislinja
Pomurska	Državni prostorski načrt za daljnovod 2 x 110 kV Murska Sobota–Mačkovci od SM 16 do SM 21
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R15/1 Lendava-Ljutomer
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R15/1 Ljutomer–Kidričevo
Posavska	Državni prostorski načrt za daljnovod 2x110 kV Brestanica-Hudo, odsek Brestanica-Družinska vas
	Državni prostorski načrt za državno cesto med avtocesto A1 (Celje-Lopata) in avtocesto A2 (Novo mesto)
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R42/1 Anže–Brestanica
	Državni prostorski načrtza cestno povezavo od Krškega do Brežic
Primorsko-notranjska	Državni prostorski načrt za avtocesto na odseku Postojna-Jelšane
	Državni prostorski načrt za ekodukt na odseku avtoceste Unec–Postojna
	Državni prostorski načrt za osrednje vadišče Slovenske vojske
	Državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Senožeška Brda
	Državni prostorski načrt za plinovod M8 Kalce-Jelšane
	Ureditev oskrbe prebivalstva s pitno vodo slovenske Istre in kraškega zaledja
Savinjska	Državni prostorski načrt za državno cesto med avtocesto A1 (Celje-Lopata) in avtocesto A2 (Novo mesto)
	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Slovenj Gradec - jug do Dravograda z obvoznicami
	Državni prostorski načrt za državno cesto Podgora – Letuš / povezava na severni del tretje razvojne osi
	Državni prostorski načrt za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na srednji Savi
	Državni prostorski načrt za območje Celjske koče
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Paški Kozjak

Regije	Državni prostorski akti v pripravi
	Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Rogatec
	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod M9 Kidričevo-Vodice
	Državni prostorski načrt za rekonstrukcijo glavne ceste G2-107 Šentjur-Dobovec
	Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Plešivec
	Državno prostorsko načrtovanje za polje vetrnih elektrarn Mislinja
	Državno prostorsko načrtovanje za zagotovitev poplavne varnosti v Spodnji Savinjski dolini
	Lokacijski načrt za vplivno območje plazu Macesnik v občini Solčava
Zasavska	Državni prostorski načrt za HE Renke, HE Trbovlje in HE Suhadol na srednji Savi
	Državni prostorski načrt za umeščanje HE na ljubljanskem in litijskem odseku reke Save

2 Podrobnejša izhodišča regionalnih razvojnih programov (RPP) za leta od 2021 do 2027

2.1 Gorenjska regija

2.1.1 Vizija

»Visoka kakovost bivanja za vse generacije v povezani, energetsko varčni in čisti alpski regiji!«

Vizijo bomo dosegli z vlaganjem:

- v in za ljudi,
- v okoljsko, prometno in podjetniško infrastrukturo,
- za nizkoogljično družbo,
- v nove tehnologije, s poudarkom na digitalizaciji.

Po kazalnikih kakovosti življenja (delo, izobrazba, dohodek, socialna vključenost, zdravje, dostopnost, nedegradiran prostor, kakovost stanovanja, okolje, kulutra, upravljanje, občutek varnosti) je življenje v gorenjski regiji med kakovostnejšimi v Sloveniji. Gorenjska želi ostati regija visoke kakovosti življenja vseh generacij in spoštovanja vseh družbenih skupin ter po kakovosti bivanja biti med najrazvitejšimi. Značilnost, po kateri se Gorenjska pomembno razlikuje od ostalih regij, je visok delež naravovarstveno pomembnih območij in naravnih virov. Njihovo varovanje je pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti ter zagotovilo trajne kakovosti vodnih virov – strateške prednosti Gorenjske. Predstavljajo tudi pogoj za visoko kakovost bivanja. Hkrati pomenijo še ne v celoti izkoriščen potencial za turistično dejavnost. Velik gospodarski pomen ima tudi urejena okoljska in prometna infrastruktura. Da bi dosegli cilj povezane Gorenjske je potrebno zagotoviti ustrezno infrastrukturo, tako prometno kot informacijsko-komunikacijsko, za zeleno prihodnost in digitalno transformacijo. Razvojna specializacija, ki sledi viziji razvoja regije, temelji na šestih strateških razvojnih ciljih in razvojnih prioritetah regije.

Razvoj gorenjske regije mora slediti načelom trajnostnega razvoja v njegovem najširšem pomenu, t.j. zadovoljiti trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožali zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij. Da bomo mi in tudi naši zanamci rekli: »Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati!«

2.1.2 Strateški razvojni cilji

Razvoj gorenjske regije mora slediti načelom trajnostnega razvoja v njegovem najširšem pomenu, t.j. zadovoljiti trenutne potrebe, ne da bi pri tem ogrožali zadovoljevanje potreb prihodnjih generacij. Da bomo mi in tudi naši zanamci rekli: »Gorenjska – tu želim živeti, delati in se igrati!«

Cilji:

- Celosten razvoj in upravljanje
- Pametna Gorenjska
- Gorenjska za ljudi
- Zelena, nizkoogljična Gorenjska
- Povezana regija
- Gorenjska na svetovnem zemljevidu

2.1.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja: »Gorenjska – enakomerno razvita in poseljena regija.«

- Regionalno prostorsko načrtovanje: Na regijskem nivoju se kažejo potrebe po pripravi regijskih prostorskih načrtov predvsem z namenom racionalne rabe prostora in virov.
- Ohranjanje tradicionalne poselitve:
    - Ohranjanje značilne morfologije naselij in spodbujanje njihovega notranjega razvoja ter hkrati aktivno ohranjanje bogate kulturne dediščine.
    - Težnja je vzdrževati tradicionalno podobo krajine, ohraniti značaj prostora in pomembne elemente kulturne krajine (npr. kozolci, vodnjaki, travniški sadovnjaki), ob hkratnem sonaravnem razvoju krajine, s poudarkom na funkcionalni učinkovitosti in privlačnosti območja.
- Urbano središče regije: Vlogo regijskega središča znotraj gorenjske regije opravlja Kranj. Tu so koncentrirane javne službe, upravne, izobraževalne in kulturne ustanove ter ključne poslovno-storitvene dejavnosti, ki oskrbujejo prebivalce vse gorenjske regije.
- Triglavski narodni park: Uvedba mehanizma CTN za območje Triglavskega narodnega parka (TNP) za celovito izvajanje med seboj povezanih ukrepov iz upravljavskega načrta[9], ki so umerjeni v varstvo narave in zagotavljanje trajnostnega razvoja na območju TNP in vseh parkovnih občin.
- Ohranjanje narave: Krepitev varstva narave bi se z novimi projeti in promocijo povečala, kar je pomembno tudi z vidika ohranjana narave v smislu primernega turističnega razvoja, športa in nosilnosti oz. obemenitve naravnih območij Gorenjske.
- Ukrepi:
    - Krepitev regionalnih pristopov

- Ohranjanje tradicionalne poselitve
- Trajnostni razvoj krajine

Področje kakovosti življenja in človeških virov: »Gorenjska – s priložnostmi za vse.«

- Dostopnost do zdravstvenih storitev: Ključnega pomena za regijo in tudi širše je celovita prostorska rešitev izgradnje regijske bolnišnice kot odgovor na demografske in epidemiološke spremembe ter zagotavljanje najvišje ravni kakovostne in varne celostne zdravstvene obravnave pacientov.
- Zdrav življenjski slog: Potrebno je ustrezno načrtovanje in izgradnja infrastrukture za šport in rekreacijo in zagotavljanje njene dostopnosti vsem skupinam prebivalcev.
- Trajnostna prehranska samooskrba: Vedno večji vpliv podnebnih sprememb na kmetijstvo in vse pogostejše naravne nesreče kažejo tudi na potrebo po hitrem in učinkovitem prilagajanju kmetijske dejavnosti na nove razmere.
- Skrb za starejše, mlade in medgeneracijsko povezovanje: Posameznikom je treba omogočiti čim daljše bivanje doma, tudi s povečanjem deleža dolgotrajne oskrbe, zagotavljati tako ustrezno institucionalno varstvo kot tudi razvijati in krepiti modele, kot so oskrbovana stanovanja, soseske za starejše, večgeneracijska središča z dnevnimi centri za starejše, socialna oskrba na domu, socialni servis ipd.. Mladim je treba zagotoviti ustrezne bivanjske pogoje (stanovanja), da bodo ostali v regiji.
- Ukrepi:
    - Zdrava regija
    - Ustvarjalna regija
    - Krepitev prepoznavnosti naravne in kulturne dediščine
    - Spodbujanje ohranjanja dediščinskih znanj in produktov
    - Vključujoča regija

Področje povezanosti – prometne in digitalne: »Gorenjska – dostopna in prometno varna regija.«

- Povečanje dostopnosti in spodbujanje funkcijske povezanosti mest:
    - Rešitev prometnih problemov Gorenjske – ozkih grl na državnih cestah, prometa v alpskih dolinah in visokih planotah, nepopolne mreže kolesarskih poti in majhnega deleža potnikov v javnem prometu.
    - Nujno je zagotavljanje pogojev za večjo funkcijsko in infrastrukturno povezanost mest in drugih naselij ter vzdrževanje prometno-infrastrukturnih povezav v omrežju urbanih naselij.
    - Tako za nadaljnji razvoj mest in manjših krajev, kot za izboljšanje kvalitete bivanja lokalnega prebivalstva ter prometne razbremenitve urbanih in turističnih središč je ponekod še vedno nujna izvedba prometne obvoznice.

- Izkoristiti potencial železnice: Za trajnostni razvoj Gorenjske je nujno izkoristiti potenciali železnice pri potniškem in tovornem prometu. To velja tako za dnevne migracije, kot turizem in ostalo gospodarstvo. Nujna je posodobitev in nadgradnja obstoječe železnice z vidika varnosti, boljše povezanosti, hitrosti, uporabnosti in s tem povečanja pretoka tako potniškega kot tovornega prometa. Potrebna je modernizacija železniških postaj, zagotovitev večjih voznih kapacitet, števila povezav in usklajenost z avtobusnim javnim prevozom ter vzpostavitev sistemov P & R.
- Povečanje trajnostne mobilnosti: Potrebno vzpostaviti mrežo javnega prevoza, medsebojne povezave med posameznimi vrstami prometa (avtobus, vlak) ter spodbujanje zelenih prevoznih sredstev (električna kolesa, motorji in avtomobili …). Ureditev postajališč in spodbujanje kolesarjenja (v mestih, nadgradnja mreže kolesarskih poti med kraji) bodo pripomogli k izboljšanju varnosti, sonaravnemu razvoju in boljši kakovosti bivanja ljudi v teh krajih.
- Policentrični urbani sistem: Zasledovanje razvoja naselij v skladu z načeli policentričnega urbanega naselja, ki je opredeljeno kot omrežje naselij s svojimi gravitacijskimi zaledji. Prebivalcem manjših naselij je potrebno zagotoviti osnovne storitve.
- Kompaktno mesto (naselje): Upoštevanje načela razvoja mest na način, za katerega je značilna visoka gostota poseljenosti in prostorske ureditve z mešano rabo zemljišč z namenom boljše rabe obstoječega in načrtovanega prostora v njegovi horizontalni in vertikalni dimenziji.
- Dosegljiva IKT infrastruktura: Potrebno je zagotoviti dostopnost do novih generacij IKT infrastrukture tako v urbanih kot ruralnih predelih Gorenjske. S tem se zagotovi možnosti pametnega razvoja. Tovrstna infrastruktura je temeljna za razvoj gospodarstva in omogoča sodobne oblike dela.
- Ukrepi:
    - Upravljanje, umirjanje prometa in uvajanje pametnih načinov mobilnosti na alternativne vire goriv
    - Izboljšanje infrastrukture in povečanje dostopnosti

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti: »Gorenjsko gospodarstvo – inovativno in trajnostno.«

- Nove investicije v regiji: Spodbujanje domačih in tujih investicij v regiji za razvoj produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in spodbujanje razvoja regije.
- Spodbujanje krožnega gospodarstva: Razvoj je usmerjen v spodbujanje trajnostno naravnanega krožnega gospodarstva, tako pri ravnanju z odpadki kot pri izkoriščanju sekundarnih surovin ter konkurenčnosti in uvajanju inovacij.
- Razvoj podeželja in vasi z novimi informacijsko komunikacijskimi tehnologijami: Sodobne tehnologije omogočajo delo od doma, delo na daljavo in hitrejšo odzivnost ponudnikov izdelkov in storitev na podeželju. Z novimi tehnologijami se zmanjšuje potreba po dnevnih migracijah prebivalstva vezanih na zaposlitve, s tem pa se povečuje konkurenčnost populacije, ki živi v vaseh in v bolj odmaknjenih delih

podeželja. Izgradnja sodobne infrastrukture za zagotavljanje uporabe informacijsko komunikacijskih tehnologij je za razvoj podeželja nujna.

- Ukrepi:
    - Krepitev znanj in kompetenc za razvojni preboj in večjo zaposljivost
    - Krepitev podpornega okolja za podjetništvo
    - Sodelovanje v shemah kakovosti
    - Krepitev regionalne povezanosti ponudbe in destinacij
    - Krepitev nosilnih turističnih produktov in obogatitev ponudbe sekundarnih turističnih produktov

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja: »Gorenjska – energetsko varčna in čista regija.«

- Varovanje vodnih virov: Varovanje vodnih virov (pred onesnaževanjem in izkoriščanjem v druge namene), predvsem zajetij, namenjenih javni oskrbi prebivalcev s pitno vodo, in umeščanje ustrezne infrastrukture na tem območju. Pri tem je pomembno tudi prostorsko načrtovanje turizma (in presojanje vplivov na okolje in naravo) na višjih nadmorskih višinah, ki imajo vpliv na spodaj ležeče vodne vire.
- Povečanje deleža obnovljivih virov energije in varčne uporabe: Projekti, katerih cilj bo povečanje deleža obnovljivih virov energije (izven območjih neokrnjene narave ter območij, ki naravovarstveno pomembna), so za Gorenjsko pomembni – ne le zaradi varovanja okolja v širšem smislu, ampak skupaj z revitalizacijo lesne industrije pripomorejo k izkoriščanju naravnega potenciala, po katerem izstopa regija. Strateški naravni vir na Gorenjskem je gozd, s katerim je potrebno smotrno ravnati.
- Reaktivacija funkcionalno degradiranih območij: Razvrednotena območja so zapuščena ali nezadostno izkoriščena območja, ki lahko negativno vplivajo na okolico. S prenovo jih reaktiviramo in tako predstavljajo tudi potencial za razvoj. Pri njihovi reaktivaciji je ključno regijsko planiranje, v izogib krčenja zelenih površin, kot so gozdovi, kmetijska zemljišča …
- Klimatske spremembe in blažitev posledic naravnih nesreč: Usmeritev gre v smeri varovanja pred naravnimi in drugimi nesrečami ter blažitvijo njihovih posledic in posledic klimatskih sprememb. Razvoj gre v smeri osveščanja o klimatskih spremembah, njihovih posledicah, razvoju novih pristopov in inovativnih rešitev ter zagotavljanju javne infrastrukture (protipolplavne zaščite, sanacija plazov (npr. plaz Javornik – Koroška Bela ...), protipotresna zaščita, namakalni sistemi …).
- Ukrepi:
    - Trajnostno upravljanje z naravnimi viri
    - Varstvo okolja in ohranjanje biotske raznovrstnosti
    - Trajnostni razvoj turizma v regiji
    - Celostni pristop k blaženju podnebnih sprememb
    - Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

2.2 Goriška regija

2.2.1 Vizija

»ZELENA-INOVATIVNA-VARNA-POVEZANA«

Severno Primorska (Goriška) razvojna regija bo, z vzpostavljenim mednarodnim regijskim središčem ter vzpostavljenimi notranjimi in čezmejnimi povezavami, prepoznavna srednjeevropska regija, ki bo predstavljala vzor sodelovanja v evropskem prostoru. Z znanjem in ohranjanjem kakovostnega naravnega okolja bo nudila privlačno in varno okolje tako za prebivalce kot za obiskovalce. S krepitvijo inovativnosti in sinergijami med deležniki bo zagotavljala trajnostno in dinamično gospodarstvo – tudi z izkoriščanjem globalnih razvojnih priložnosti, ob tem pa ohranjala lastno identiteto, vzdrževala vitalnost vseh območij regije, skrbela za socialno pravičnost in z mislijo na prihodnje rodove ohranjala visoko stopnjo okoljske odgovornosti.

2.2.2 Strateški razvojni cilji

Ključni strateški razvojni cilj regije je povečati razvitost regije v primerjavi z regijami KRZS, razvojno dohitevati evropske in obmejne, italijanske regije.

Uresničevanje tega cilja predpostavlja:

- trajnostni gospodarski razvoj v smeri zelenega prehoda ob upoštevanju regionalnih potencialov in izkoriščanju priložnosti v mednarodnem prostoru;
- večjo usmerjenost gospodarstva v trajnostna delovna mesta, ki bodo prinašala višjo dodano vrednost, zanimiva za izobražene mlade;
- izboljšano dostopnost regije in njeno notranjo trajnostno povezanost ter odprtost navzven v mednarodni prostor s prometno in IKT-tehnologijo;
- dvig kakovosti življenja s pestrejšo ponudbo storitev, ustrezno dostopno vsem prebivalcem in tudi obiskovalcem;
- dvig socialne vključenosti vseh prebivalcev;
- trajnostno upravljanje s prostorom in viri v skrbi za sedanje in prihodnje prebivalce ter obiskovalce regije;
- ohranitev vitalnosti oddaljenejših, demografsko ogroženih območij in s tem celotne regije;
- krepitev celostnega in uravnoteženega razvoja mest in podeželja;
- krepitev čezmejnega in mednarodnega sodelovanja in povezovanja;
- izboljšanje prostorske kohezije.

Regija za ljudi:

- razvojem oz. nadgradnjo storitev na področju družbenih dejavnosti ter zagotavljanjem njihove enake dostopnosti za vse prebivalce v regiji (s poudarkom na oddaljenejših in demografsko ogroženih območjih);
- zagotavljanjem ustreznih stanovanjskih pogojev, ki bodo pritegnili mlade nazaj v regijo in tudi prebivalstvo od drugod;
- izvajanjem ukrepov za mlade;
- izvajanjem ukrepov za zmanjšanje neenakosti in večanje socialne vključenosti prebivalstva ter medgeneracijskim sodelovanjem;
- izvajanjem programov za dvig splošnih in poklicnih kompetenc s prilagajanjem izobraževalnih programov potrebam gospodarstva;
- izvajanjem programov za krepitev zdravja med vsemi generacijami;
- skrbjo za ohranjanje visoke stopnje varnosti prebivalcev in obiskovalcev regije.

Bolj pametna regija:

- večjimi vlaganji in krepitvijo v raziskave in razvoj za postopen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo;
- krepitvijo regionalnega podjetniško-inovacijskega ekosistema s poudarkom na zagonu, razvoju in rasti visokotehnoloških podjetij;
- krepitvijo konkurenčnosti poslovnega okolja za vzdržno gospodarsko rast in povečanje globalne konkurenčnosti z zmanjšanjem administrativnih obremenitev gospodarstva in spodbujanjem gospodarskega sodelovanja;
- povezovanjem deležnikov za celovit pristop k oblikovanju inovativnih turističnih produktov v regiji;
- hitrejšo digitalno preobrazbo z uvajanjem novih poslovnih modelov.

Bolj zelena regija:

- spodbujanjem trajnostnega upravljanja naravnih virov;
- krepitvijo prilagajanja podnebnim spremembam in varstvom pred naravnimi nesrečami;
- ohranjanjem biotske raznovrstnosti;
- prilagajanjem vrst in sort kmetijskih rastlin;
- krepitvijo samooskrbe in lokalne/regijske oskrbe;
- podporo uporabi sodobnih tehnoloških rešitev za prilagajanje podnebno spremenjenim razmeram.

Bolj povezana regija – dostopna, trajnostno mobilna, notranje povezana in vpeta v mednarodne povezave:

- izboljšanjem digitalne tehnologije in zmogljivosti komunikacijske infrastrukture;
- razvojem trajnostnega, pametnega, varnega in intermodalnega omrežja, ki je odporno na škodljive vplive podnebnih sprememb;

- spodbujanjem trajnostne, pametne, večmodalne (prestopne) nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, še posebej v mestnih urbanih območjih, vključno z boljšim dostopom do omrežja EN-T in čezmejno mobilnostjo.

Učinkovito upravljanje razvoja regije:

- izvajanjem teritorialnih pristopov;
- pripravo regionalnega prostorskega plana;
- izvajanjem ukrepov na problemskih obmejnih območjih;
- pripravo RRP in izvajanjem različnih regijskih, čezmejnih in mednarodnih projektov;
- spodbujanjem digitalizacije na različnih ravneh življenja in dela.

2.2.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja

Celosten razvoj in upravljanje.

- Celovito in učinkovito upravljanje razvoja regije bomo zagotovili predvsem z:
    - izvajanjem teritorialnih pristopov;
    - pripravo regionalnega prostorskega plana;
    - izvajanjem ukrepov na problemskih obmejnih območjih;
    - pripravo RRP in izvajanjem različnih regijskih, čezmejnih in mednarodnih projektov;
    - spodbujanjem digitalizacije na različnih ravneh življenja in dela.

Področje kakovosti življenja in človeških virov

V regiji za ljudi z doseganjem visoke kakovosti življenja, pestre ponudbe storitev in delovnih mest z visoko dodano vrednostjo ter stanovanji mladi ostajajo oz. se vračajo vanjo, prav tako pa se vanjo priseljujejo tudi prebivalci od drugod. S skrbjo za vse generacije in medgeneracijskim sodelovanjem povečujemo socialno vključenost prebivalcev ter zmanjšujemo stopnjo tveganja revščine. H kakovosti življenja in privlačnosti prispeva tudi visoka stopnja varnosti.

Kakovosten družbeni razvoj bomo zagotovili predvsem z:

- razvojem oz. nadgradnjo storitev na področju družbenih dejavnosti ter zagotavljanjem njihove enake dostopnosti za vse prebivalce v regiji (s poudarkom na oddaljenejših in demografsko ogroženih območjih);
- zagotavljanjem ustreznih stanovanjskih pogojev, ki bodo pritegnili mlade nazaj v regijo in tudi prebivalstvo od drugod;

- izvajanjem ukrepov za mlade;
- izvajanjem ukrepov za zmanjšanje neenakosti in večanje socialne vključenosti prebivalstva ter medgeneracijskim sodelovanjem;
- izvajanjem programov za dvig splošnih in poklicnih kompetenc;
- prilagajanjem izobraževalnih programov potrebam gospodarstva;
- izvajanjem programov za krepitev zdravja med vsemi generacijami;
- skrbjo za ohranjanje visoke stopnje varnosti prebivalcev in obiskovalcev regije.

Ukrepi:

- Večja socialna vključenost
- Trg dela in zaposlovanje
- Aktivno in zdravo staranje in krepitev zdravega življenjskega sloga
- Pestra ponudba prostočasnih aktivnosti (kultura, šport in druge prostočasne dejavnosti)
- Večja dostopnost storitev splošnega pomena
- Razpoložljiva, dostopna in primerna stanovanja
- Ohranjanje vitalnosti obmejnih problemskih območij

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Bolj povezana regija.

- Na podlagi uravnoteženega omrežja naselij ter učinkovitega sistema mobilnosti (povezljivost različnih trajnostnih načinov prevoza) in kakovostne prometne infrastrukture je vzpostavljeno regijsko povezano omrežje naselij, ki z okrepljenimi prometnimi povezavami/dostopi z drugimi deli države in čezmejno/mednarodno nudi potrebno fizično infrastrukturo za razvoj poselitve v regiji.
- S pristopi trajnostne mobilnosti, predvsem na področju inovativnih rešitev za zagotavljanje dostopnosti in dostave, posodobitvijo ponudbe JPP ter izboljšanih kolesarskih povezav prebivalcem zagotavljamo visok nivo dostopnosti do osnovnih oskrbnih in drugih dejavnosti ter posledično višjo kakovost življenja, obiskovalcem pa atraktivno okolje za vlaganje in preživljanje prostega časa. Poleg fizične povezanosti regijo povezuje kakovostna komunikacijska in informacijska infrastruktura, ki poleg povezovanja ljudi in gospodarstva v digitalnem omrežju omogoča tudi izboljšavo in večjo učinkovitost storitev ter upravljanje javnih storitev, kot načrtovanje in upravljanje sistemov, npr. na področju mobilnosti (digitalna platforma za trajnostno mobilnost).
- Večjo dostopnost regije in povezljivost znotraj regije ter odprtosti v mednarodni prostor bomo zagotovili predvsem z:
    - izboljšanjem digitalne tehnologije in zmogljivosti komunikacijske infrastrukture;
    - razvojem trajnostnega, pametnega, varnega in intermodalnega omrežja, ki je odporno na škodljive vplive podnebnih sprememb;

  - spodbujanjem trajnostne, pametne, večmodalne (prestopne) nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, še posebej v mestnih urbanih območjih, vključno z boljšim dostopom do omrežja EN-T in čezmejno mobilnostjo.
- Ukrepi:
  - Povečanje obsega, kakovosti in dostopnosti do storitev JPP
  - Izboljšanje cestne, železniške ter komunikacijske infrastrukture
  - Uvajanje novih storitev, povezanega načrtovanja in upravljanja prometa ter krepitve trajnostne mobilnosti

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Bolj pametna regija.

- V bolj pametni regiji usmerjamo razvoj v sodobne (pametne) tehnologije, ki bodo gospodarstvu omogočale dolgoročno stabilnost, v ustvarjanje dodane vrednosti na osnovi znanja in inovacij, izboljšanje konkurenčnosti na mednarodnem trgu ter krepitev regionalnega podjetniško-inovacijskega ekosistema. Ključnega pomena je uspešno delujoče gospodarstvo s prehodom v nizkoogljično krožno gospodarstvo.
- Velik poudarek je namenjen tudi turizmu kot eni od pomembnejših gospodarskih dejavnosti v regiji. Zato je razvoj usmerjen v izkoriščanje potencialov, ki jih regija nudi. Ob tem se upošteva ravnovesje med rabo in varovanjem okolja kot tudi med kulturnimi in socialnimi značilnostmi ter promovira regijo kot skupno in celovito turistično destinacijo.
- Višjo dodano vrednost in gospodarsko rast v gospodarstvu in turizmu bomo dosegli predvsem z:
  - večjimi vlaganji in krepitvijo v raziskave in razvoj za postopen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo;
  - krepitvijo regionalnega podjetniško-inovacijskega ekosistema s poudarkom na zagonu, razvoju in rasti visokotehnoloških podjetij;
  - krepitvijo konkurenčnosti poslovnega okolja za vzdržno gospodarsko rast in povečanje globalne konkurenčnosti z zmanjšanjem administrativnih obremenitev gospodarstva in spodbujanjem gospodarskega sodelovanja;
  - povezovanjem deležnikov za celovit pristop k oblikovanju inovativnih turističnih produktov v regiji;
  - hitrejšo digitalno preobrazbo z uvajanjem novih poslovnih modelov.
- Ukrepi:
  - Infrastruktura in podporno okolje za povečanje konkurenčnosti gospodarstva v regiji,
  - Raziskave, razvoj in inovativna dejavnost za trajnostno gospodarstvo
  - Razvoj, promocija in trajnostne oblike turizma

- Izgradnja manjkajoče infrastrukture za razvoj turizma

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Bolj zelena regija.

- **V bolj zeleni regiji** spodbujamo trajnostno upravljanje naravnih virov, krepitev prilagajanja podnebnim spremembam in varstvo pred naravnimi nesrečami ter ohranjamo biotsko raznovrstnost. Samo na ta način omogočamo tak okoljski, družbeni in gospodarski razvoj regije, ki bo tudi našim zanamcem omogočal vsaj enako, če ne boljšo kakovost življenja.
- Za trajnostni razvoj regije je pomembno tudi kmetijstvo, usmerjeno v odporno in konkurenčno pridelavo in predelavo hrane, dvig kakovosti življenja in gospodarske aktivnosti na podeželju ter krepitev oblikovanja in prenosa znanja, ob tem pa si prizadevamo za povečanje samooskrbe.
- Bolj zeleno regijo bomo zagotovili predvsem s:
    - spodbujanjem trajnostnega upravljanja naravnih virov;
    - krepitvijo prilagajanja podnebnim spremembam in varstvom pred naravnimi nesrečami;
    - ohranjanjem biotske raznovrstnosti;
    - prilagajanjem vrst in sort kmetijskih rastlin;
    - krepitvijo samooskrbe in lokalne/regijske oskrbe;
    - podporo uporabi sodobnih tehnoloških rešitev za prilagajanje podnebno spremenjenim razmeram.
- Ukrepi:
    - Bolj trajnostno upravljanje naravnih virov in zagotavljanje javnih dobrin
    - Sistematično, načrtno prilagajanje podnebnim spremembam in nadgradnja upravljanja varstva pred naravnimi nesrečami
    - Ustreznejše upravljanje varovanih območij ter doseganje višje stopnje varovanja okolja in biotske raznovrstnosti
    - Izgradnja in rekonstrukcija infrastrukture za proizvodnjo obnovljivih virov energije
    - Trajnostni razvoj podeželja

2.3 Jugovzhodna Slovenija

2.3.1 Vizija

Regija Jugovzhodna Slovenija je regija trajnostnega razvoja, ki v evropskem prostoru predstavlja kakovostno bivalno okolje s stabilnim in dolgoročnim sistemom ekonomske, družbene in okoljske vzdržnosti.

Regija Jugovzhodna Slovenija je uspešna regija z vizijo doseganja ravnovesja med dosežki razvoja na vseh področjih in naravnim okoljem, s skrbnim in odgovornim načrtovanjem in udejanjanjem trajnostnega razvoja.

Gonilo razvoja je gospodarska moč in zato je in bo izpostavljeno prizadevanje regije h krepitvi gospodarskega potenciala v vseh gospodarskih panogah, tako v velikih kot v malih in srednje velikih podjetjih. Ob tem se bo spodbujala internacionalizacija ter vstop domačih in tujih investicij v regijo. Osrednja pozornost bo usmerjena v razvoj in krepitev raziskovalno-razvojnih dejavnosti in v spodbujanje inovacij, z osredotočanjem na višjo dodano vrednost ter krepitev podjetnosti in podjetništva. Ljudje z znanjem in kompetencami bodo gonilo razvoja regije.

Prihodnost regije je trajnostno odgovoren razvoj, ki omogoča zdravo in varno prihodnost. Regija se zavezuje k uravnoteženemu ekonomskemu, socialnemu in okoljskemu razvoju. Regija bo spodbujala energetsko učinkovitost, varovanje naravnih virov, trajnostno mobilnost, blažila in reševala negativne vplive gospodarskega in urbanega razvoja ter zagotavljala dostop do storitev splošnega pomena. Ozaveščenost in odgovorno ravnanje z naravnimi viri bosta ključna pogoja za dolgoročno uspešnost regije.

2.3.2 Strateški razvojni cilji

Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast bosta v regiji dosežena s spodbujanjem podjetniškega razvoja in povečanjem konkurenčnosti v vseh gospodarskih panogah. Ključno za dosego tega cilja so tehnološki razvoj, izobraževanja in usposabljanja. Za dosego konkurenčnosti je potrebno v regiji zadržati kvalificirano delovno silo. Povečati je potrebno priliv razvojnih spodbud domačim in tujim naložbam, nuditi podporo internacionalizaciji gospodarstva in povečati konkurenčne sposobnosti storitev.

Trajnostni razvoj regije je družbena in okoljska odgovornost vseh. Izzivi prihodnosti so varovanje naravnih virov, podnebne spremembe, prehod v brezogljično družbo in krožno gospodarstvo. Ključno za dosego tega cilija je, da je regija pravočasno pripravljena na spremembe in s pravilnimi ukrepi pristopi k izvajanju ustreznih ukrepov za sedanje in prihodnje generacije.

Kakovost življenja je ena osnovnih vrednot in odraža naše zadovoljstvo s svojim življenjem v okolju v katerem živimo. Vpliv na to ima življenjski standard, priložnosti in socialna varnost v vseh predelih regije, tudi tistih, ki so od glavnih zaposlitvenih središč odmaknjena. Da bomo v regiji lahko sledili temu cilju, je potrebno poskrbeti za zaposlitvene priložnosti, znanje, zdravje ter med prebivalci zadovoljiti potrebam po samouresničevanju, pripadnosti in varnosti.

Gospodarstvo in podjetništvo

Izziv regije tako ostaja v spodbujanju razvoja malih in srednje velikih podjetij, podpornih aktivnosti za spodbujanje podjetništva v regiji ter v zagotavljanju celovitega in učinkovitega inovacijsko podpornega okolja. V tem okviru je treba vzpostaviti učinkovito koordinacijo subjektov inovacijsko podpornega okolja na regionalni ravni (podjetniški

inkubatorji, pospeševalniki, tehnološki parki, gospodarske obrtne cone, kompetenčni centri, razvojne agencije, projektne pisarne, karierni centri, laboratoriji idr.), vsebinsko specializacijo, povezovanje in komplementarno sodelovanje in dopolnjevanje njihovih storitev. Zagotoviti je treba sistematično in dolgoročno financiranje inovacijsko podpornega okolja s strani države, to je vzpostaviti kontinuirane mehanizme finančne in nefinančne podpore malim in srednje velikim podjetjem.

V regiji je na razpolago (še nezasedenih) nekaj več kot polovica vseh zemljišč namenjenih za ureditev gospodarsko poslovnih con. Večina teh zemljišč je prostorsko že definiranih, za njihovo opremljenost pa je treba storiti še veliko korakov, kjer je neprecenljivega pomena sofinanciranje iz evropskih skladov. V povezavi z zagotavljanjem ustrezno opremljenega prostora za gospodarsko dejavnost je izziv regije tudi v prihodnje zagotoviti potrebno podporo novim investicijam, bodisi domačega ali tujega kapitala ter vzpostaviti učinkovit sistem privabljanja investitorjev v regijo. Na ta način lahko regija hitro pridobi na kvaliteti delovnih mest z visoko dodano vrednostjo.

Izziv je v večji meri izkoristiti priložnosti, ki jih nudi razvoj krožnega gospodarstva. Na področju »pametnih tehnologij« oziroma omogočitvenih tehnologij za doseganje trajnostnega razvoja se razvojni fokus usmeri v izkoriščanje pametnih tehnologij, ki slonijo na konceptu IoT (internet stvari), umetne inteligence in strojnega učenja (AI/ML), tehnologije veriženja blokov (blockchain), ki omogočajo predvsem zbiranje, sledenje in analitiko različnih podatkov o življenju in delovanju skupnosti (mobilnost, sistemi za stik in postopke z občani, okoljska senzorika, energetika in upravljanje virov …).

Izzivi regije na področju kmetijstva in razvoja podeželja so povezani z ohranjanjem poseljenosti krajine in krepitvijo konkurenčnosti srednje velikih kmetij. Hkrati so v regiji potenciali za povečanje lokalne samooskrbe, pridelavo in predelavo zdrave hrane ter za pametno rabo virov v kmetijstvu. Zelo velik izziv na področju kmetijstva v prihodnosti je prilagajanje podnebnim spremembam.

Na področju turizma so izzivi v nadaljnjem učinkovitem organiziranju vodilne destinacije in hierarhije turističnih produktov, razvoju vodilnih in podpornih turističnih proizvodov, ki temeljijo na povezovanju ponudnikov, inovativnih vsebinah in visoki kakovosti storitev ter omogočajo celoletno trženje. Povečati je treba prepoznavnost destinacije v digitalnem svetu in zagotoviti ustrezno usposobljeno delovno silo. Treba je zagotoviti ustrezno turistično infrastrukturo, ki je osnova za izvajanje vseh ukrepov na področju turizma.

Mobilnost in regionalna dostopnost

Del Jugovzhodne Slovenije je z dograditvijo kraka avtoceste slovenskega avtocestnega križa Ljubljana – Bregana dobil ustrezno cestno povezavo z Osrednjeslovensko regijo, Ljubljano, kot nacionalnim središčem in regijami ter regijskimi središči ob slovenskem avtocestnem križu ter z zahodno Evropsko unijo. Območja v regiji, ki ne ležijo ob kraku avtoceste Ljubljana – Bregana, zaradi slabe dostopnosti in s tem višjih prevoznih stroškov ostajajo lokacijsko nekonkurenčna.

Izziv tako ostajajo potrebe po izgradnji cestnih povezav v smeri sever - jug (3. razvojna os), povezave Kočevsko-ribniškega z osrednjo Slovenijo (3. A razvojna os) in Ljubljano kot upravnim središčem tega dela regije in nacionalnim središčem ter cestne povezave Bele krajine z regijskim in nacionalnim središčem in avtocesto Zagreb – Split (Reka) na Hrvaškem.

Še vedno ostaja problem občinskih cest v ruralnih območjih, kjer se bo prebivalstvo brez ustreznih prometnih povezav še naprej izseljevalo v območja z boljšo prometno infrastrukturo in dostopnostjo.

Izziv prav tako predstavljajo vlaganja v modernizacijo in nadgradnjo regionalnega železniškega omrežja, ki lahko predstavljala hrbtenico trajnostne mobilnosti nekaterih območij in razvoj turizma. Potenciali in potrebe izboljšanja železniške infrastrukture so na vseh stranskih neelektrificiranih regionalnih progah.

Trenutno je še velik del podeželja v regiji brez širokopasovne povezave, zato je izziv zgraditi omrežje, ki bo zagotavljalo povezovanje v novo dostopno omrežje, ki bo omogočalo hitrosti, večje od 1 Gb/s, kar bi bistveno pripomoglo k zmanjšanju razvojnega razkoraka med različnimi območji regije. Poseben izziv predstavlja uvajanje mobilne tehnologije 5G za zagotovitev brezžične povezljivosti z visoko podatkovno hitrostjo in majhno zakasnitvijo, ki naj bi pospešila razvoj "pametnih" tehnologij, aplikacij in storitev v številnih sektorjih.

Ravnanje z naravnimi viri in skrb za okolje

Regija je v preteklih letih naredila precejšen napredek na področju vodooskrbe, odvajanja in čiščenja odpadnih voda ter upravljanja z odpadki. Izziv v regiji ostajajo območja razpršene poselitve, kjer je vodooskrba nezadostna in kjer je v manjših naseljih pod 2000 PE še vedno neurejeno odvodnjavanje komunalnih voda, sploh na občutljivih kraških tleh. Izzivi prav tako ostajajo na področju zagotavljanja kakovosti, ekonomičnosti in racionalne rabe naravnih virov ter varovanja okolja in uvajanja naprednih tehnologij za povečanje ponovne uporabe.

Ključni izziv v regiji JV Slovenija predstavlja vzpostavitev ustreznih sistemov za spremljanje kakovosti, vode, tal in zraka ter potreben odziv nanje. Potrebna je okrepitev sistemov za celovito upravljanje na območjih, opredeljenih po zakonu o ohranjanju narave.

Problemska območja in funkcionalno degradirana območja (FDO)

Posamezna območja regije (pretežno obmejna območja) se soočajo s posebnimi izzivi in večjim razvojnim zaostankom. Gre za tako imenovana problemska območja, za katera je značilna oddaljenost od gospodarskih centrov, skromno razvite prometne povezave, strukturna brezposelnost, podpovprečna gospodarska razvitost, šibkejša pokritost s širokopasovnimi povezavami, trend izseljevanje in posledica starajoče se prebivalstvo ter s tem povečevanje razvojnih in socialnih razlik. Poleg tega kraji ob južni meji predstavljajo zunanjo mejo EU in tako se ta območja neposredno soočajo s Schengenskim varnostnim režimom in s tem povezanimi težavami z ilegalnimi prehodi državne meje.

Ključni izzivi problemskih območij so predvsem v zagotavljanju investicij v osnovno infrastrukturo, ki je potrebna za zagotavljanje osnovnih pogojev življenja na teh območjih, razvoju inovativnih in prilagojenih rešitev in ukrepov, ki prebivalcem omogočajo lažjo dostopnost do javnih in drugih storitev splošnega pomena (poštne, bančne storitve, osnovna trgovinska dejavnost, itd.), v oblikovanju in sprejetju ustreznih ukrepov varnosti na meji ter preprečevanju ilegalnih prehodov ter v sprejemu ustreznih sistemskih spodbud države kot pomoč gospodarskim subjektom, ki jim je zaradi ukrepov izvajanja varnosti države na meji (postavitev ograj) in omejitev zaradi vzpostavljenega Schengenskega varnostnega režima povzročena gospodarska škoda.

Poseben potencial za razvoj regije predstavljajo tudi funkcionalno degradirana območja (FDO). Izziv je čim hitrejša reaktivacija in revitalizacija obstoječih razvrednotenih površin.

Povezovanje podeželja, mest in urbanih središč

Za dosego celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja tako urbanih središč, mestnih in podeželskih območij regije JV Slovenija bo potrebno ukrepe in aktivnosti opredeliti s pomočjo celostnih razvojnih strategij za posamezna funkcionalna območja, ki izhajajo iz potreb in identificiranih razvojnih priložnosti posameznih območij ter naslavljajo njihove specifične izzive na celosten in trajnosten način. Gre za trajnostne urbane strategije mestne občine, mestnih naselij in naselij mestnih območij (mehanizem CTN) na eni strani in strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (instrument CLLD). Obstoječe strategije, ki so že izdelane bo potrebno novelirati in uskladiti z novimi usmeritvami partnerskih povezovanj. Posebno pozornost bo potrebno dati tudi razvoju problemskih območij.

V mestnih središčih je potrebno zagotoviti ustrezno prenovo javnih površin in objektov tako, da bo v njih možna umestitev novih ustreznih storitvenih in drugih dejavnosti, ki bodo prostoru zagotovile dodano vrednost in s tem zagotavljale oživitev starih mestnih jeder.

Izziv regije je zagotavljanje ustrezne dostopnosti storitev tako v urbanih središčih kot na podeželju, ki morajo izkoristiti svoje prednosti in naravne danosti, v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

2.3.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja

Regija JV Slovenija, ki je bliže državljanom, s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mestnih in podeželskih območij ter lokalnih pobud.

- Usmeritve in cilji prioritete so sledeči:
    - Spodbuditi celostni socialno-ekonomski razvoj v mestnih in podeželskih območij z izvajanjem ukrepov, opredeljenih v lokalno vodenih razvojnih strategijah, pripravljenih na ravni, ki je

najbliže državljanom: to so lokalne strategije v obliki obstoječih orodij »celotnih teritorialnih naložb« (CTN) in »lokalnega razvoja pod vodstvom skupnosti« (CLLD).

- Zagotoviti racionalen in učinkovit prostorski razvoj, povečati kakovost življenja in povezanosti urbanih in podeželskih območij v regiji ter krepitev prostorske identitete regije s pomočjo izdelave regionalnega prostorskega plana.
- Okrepiti razvojna prizadevanja na problemskih območjih regije z zagotovitvijo investicij, ki bodo naslavljale infrastrukturni manko in ostale prepoznane razvojne potrebe teh območjih, vključno s problemom odseljevanja in praznjenja območij.
- Izkoristiti potencial za razvoj, ki ga predstavljajo funkcionalno degradirana območja (FDO), ki obsegajo nezadostno izkoriščeno ali zapuščeno območje z vidnim vplivom predhodne rabe in zmanjšano uporabno vrednostjo (ukrepi za celovito ravnanje in upravljanje s FDO). Gre za usmerjeno pripravo niza povezanih sistemskih in drugih ukrepov, ki bodo spodbujali oživitev in nove investicije na območja FDO.

- Ukrepi:
  - Trajnostni razvoj mest, mestnih naselij in naselij mestnih območij: pametna mesta, zelena mesta, mobilna in povezujoča mesta, družbeno aktivna mesta;
  - Zeleno, podjetno in radoživo podeželje (CLLD): pametno podeželje, zeleno podeželje, mobilno podeželje, socialno podeželje /ljudem prijazno podeželje, izdelava regionalnega prostorskega plana, razvoj problemskih območij, revitalizacija razvrednotenih/degradiranih območij

Socialna, solidarna in privlačna regija JV Slovenija

- Usmeritve in cilji prioritete so sledeči:
  - Zagotavljanje zdravega in aktivnega življenja skozi celotni življenjski cikel.
  - Zagotavljanje primerne zdravstvene oskrbe za vedno večji obseg prebivalstva.
  - Zadržanje mlade populacije v regiji z zagotavljanjem storitev, ki omogočajo lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja.
  - Nove investicije v vzgojno-izobraževalno in zdravstveno infrastrukturo ter omogočanje uporabe javnih površin in objektov vsem skupinam prebivalstva.
  - Zmanjševanje tveganja revščine.
  - Vključevanje etničnih manjšin, beguncev in migrantov ter odpravljanje diskriminacije in anticiganizma.
  - Zagotavljanje ravnotežja med povpraševanjem in ponudbo na trgu dela s pomočjo strokovnega in poklicnega izobraževanja, promocijo deficitarnih in perspektivnih poklicev.
  - Zagotavljanje pogojev za izvajanje športno- rekreativnih in kulturnih dejavnosti.
  - Spodbujanje informacijske pismenosti in uporabe IKT.
  - Več zaposlitvenih možnosti za mlade brez izkušenj, starejše in trajno brezposelne.
- Ukrepi:

- Zdravo in aktivno življenje ter kakovost življenja
- Socioekonomska integracija marginaliziranih skupnosti, migrantov in ranljivih skupin preko programov, ukrepov, socialnih storitev ipd.
- Izboljšanje učinkovitosti trga dela in dostopa do kakovostne zaposlitve preko infrastrukture, programov in socialnih inovacij
- Izboljšanje dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev v izobraževanju, usposabljanju in vseživljenjskem učenju preko programov in infrastrukture
- Zagotovitev kakovostnih pogojev in infrastrukture za razvoj in krepitev programov družbenih dejavnosti

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Mobilna in bolj povezana JV Slovenija.

- Usmeritve in cilji prioritete so sledeči:
  - Izboljšana povezanost in dostopnost regije in s tem zagotovljen skladen regionalni razvoj.
  - Dostopnost regije do TEN-T omrežja.
  - Dvig kakovosti ponudbe javnega železniškega potniškega in tovornega prometa.
  - Zagotovljena uporaba mobilnih in hitrih širokopasovnih povezav.
- Ukrepi:
  - Razvoj cestne infrastrukture
  - Razvoj železniške infrastrukture
  - Razvoj letališke infrastrukture in storitev
  - Razvoj rečnega prometa
  - Razvoj širokopasovnih povezav

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Gospodarska, pametna in trajnostna regija JV Slovenija.

- Usmeritve in cilji prioritete so sledeči:
  - Krepitev ekosistema za izvozno usmerjeno podjetniško okolje – podporne službe, zagotavljanje prostorskih in infrastrukturnih pogojev, povezava med univerzami in srednjimi šolami, internacionalizacija, vključenost v evropske raziskovalne programe in projekte.
  - Prestrukturiranje izbranih predelovalnih dejavnosti in dejavnosti kmetijstva in lova, gozdarstva in ribištva.
  - Vzpostavitev tehnološkega parka Jugovzhodne Slovenije kot raziskovalno-inovacijskega središča regije – država mora povečati število podjetij na področjih pametne specializacije v regiji.

  - Podpora malim in srednjim podjetjem z zagotavljanjem kadrov preko izobraževalnega sistema, razvoja kompetenc zaposlenih in upravljanjem s sredstvi za inovacije.
  - Sposobnost prilagajanja regije na razmere na globalnem trgu z izdelanimi scenariji razvoja.
  - Krepitev trajnostnih pristopov v perspektivnih dejavnostih in razvoj zelenih delovnih mest.
  - Zagotoviti kakovostne dobrine kmetijstva in gozdarstva, povečanje števila raznolikih dejavnosti na podeželju ter ohranitev identitete podeželja.
- Ukrepi:
  - Raziskave, razvoj in inovativna dejavnost v regiji
  - Podporno okolje za rast in konkurenčnost gospodarstva regije
  - Digitalna preobrazba regije
  - Razvoj kadrov in kompetenc
  - Trajnostno upravljanje, razvoj in promocija turistične ponudbe destinacij v regiji
  - Identiteta naravne in kulturne dediščine
  - Razvoj kmetijstva, gozdarstva in ohranjanje vitalnega podeželja
    - Konkurenčnost kmetijstva in gozdarstva
    - Skrb za ohranjanje narave in okolja
    - Podporno okolje in dostopnost storitev

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zelena in nizkoogljična JV Slovenija.

- Usmeritve in cilji prioritete so sledeči:
  - Urejeno kanalizacijsko omrežje.
  - Dostopnost do kakovostne oskrbe z zdravstveno neoporečno vodo vsem prebivalcem regije.
  - Znižanje količine vseh vrst odpadkov in spodbujanje njihove ponovne uporabe, predelave.
  - Večja energetska učinkovitost regije in povečanje rabe energije iz obnovljivih virov.
  - Spodobiti Spodbuditi prehod na krožno gospodarstvo čim več subjektov v regiji.
  - Trajnostno upravljanje z naravnimi viri.
  - Ohranitev in izboljšanje stanja varovanih območij in biotske pestrosti.
  - Prilagajanje podnebnim shrambam.
  - Spodbujanje trajnostne mobilnost.
- Ukrepi:
  - varovanje naravnih virov
  - izboljšanje oskrbe s pitno vodo in upravljanja z vodotoki
    - čiščenje in odvajanje odpadnih vod
    - ravnanje z odpadki
  - večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije

- prehod na krožno gospodarstvo
- prilagajanje podnebnim spremembam
- izboljšanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanje onesnaženja
    - zaščita in ohranjanje biotske raznovrstnosti v varovanih območjih narave in zagotavljanje zelene infrastrukture
    - zmanjševanje onesnaženja
- trajnostna mobilnost

2.4 Koroška regija

2.4.1 Vizija

»Koroška 2030 je prodorna, ustvarjalna, povezana in pristna.«

Koroška je gospodarsko prodorna regija, ki uspešno povezuje tradicionalne panoge in vire s sodobnimi tehnologijami in kompetencami v proizvode in storitve z višjo dodano vrednostjo. Obmejnost regije je njena prednost. Podjetja, izobraževalne, razvojno raziskovalne in druge organizacije v regiji so tesno povezane z mednarodnim poslovnim in razvojno inovacijskim okoljem. Regija spodbuja ustvarjalnost in drznost v iskanju novih, trajnostnih rešitev in konceptov, ki temeljijo in gradijo na lokalnih virih, in znanjih ter ponujajo globalne proizvode. Spodbudno podporno okolje omogoča, da vse več ljudi, predvsem mladih, v regiji najde poslovno oz. zaposlitveno priložnost v perspektivnih dejavnostih in sektorjih, ki temeljijo na zeleni ekonomiji in digitalnih rešitvah.

Raznolika in dostopna ponudba stanovanj, socialno varstvenih, zdravstvenih, kulturnih in prostočasnih storitev in programov bogati kakovost življenja. Regija je privlačna za življenje in delo vseh generacij, živahen utrip je občutiti tako na podeželju kot v mestih, vse več je mladih družin. Korošci prepletajo tradicionalnost s sodobnostjo, ponosni so na svojo samobitnost, strpnost in občutljivost za soljudi in skupnost. Pristnost in hkratna dinamičnost regije sta motiva, da jo vse več ljudi želi obiskati, doživeti, okusiti in tu tudi zaživeti in ustvarjati.

Koroška je povezana in dostopna s sodobno infrastrukturo tako znotraj regije kot navzven. Varno, zdravo bivalno okolje, ohranjena narava in edinstvena kulturna krajina in dediščina, visoka stopnja samooskrbnosti in ohranjenosti virov predstavljajo trajnostni kapital regije, s katerim odgovorno upravlja. Svojo moč in energijo regija črpa iz sodelovanja, odprtosti in medsebojnega zaupanja.

2.4.2 Strateški razvojni cilji

Osrednji strateški cilj Koroške regije je zmanjšati razvojni zaostanek za bolj razvitimi regijami v Sloveniji in se približati evropskemu povprečju.

Razvojni cilji regije:

- zaustaviti trend zmanjševanja števila prebivalcev in odseljevanja mladih iz regije
- povečati gospodarsko moč in konkurenčnost regije z dodajanjem vrednosti in prehodom na bolj trajnostno gospodarstvo
- spodbuditi hitrejše okrevanje sektorjev, ki so bili prizadeti zaradi posledic epidemije Covid-19
- spodbuditi razvoj in uporabo digitalnih rešitev za življenje, delo in poslovanje
- dosegati visoko stopnjo zaposlenosti in razvijati trajnostna delovna mesta
- vzpostaviti učinkovit ekosistem za podporo razvojni in inovacijski dejavnosti ter podjetništvu
- povečati lokalno oskrbo s hrano
- povečati dodano vrednost pri uporabi lokalnih surovin
- izboljšati dostopnost in povezljivost regije (prometno, ikt) ter ustrezno oskrbo z električno energijo
- zagotavljati skladen razvoj in visoko kakovost življenja v mestih in na podeželju
- zagotavljati visoko stopnjo socialne povezanosti ter spodbujati zdrav in aktiven življenjski slog
- spodbujati bolj trajnostne načine življenja, dela in mobilnosti
- zagotavljati visoko kakovost okolja in ohranjati naravne vire
- varovanje in izboljšanje stanja narave in kulturne dediščine ter njunega upravljanja
- racionalno upravljati s prostorom
- povečati odpornost regije na podnebne spremembe
- s krepitvijo mednarodnega sodelovanja povečevati vlogo in prepoznavnost v čezmejnem in širšem makroregionalnem prostoru
- krepiti sposobnosti deležnikov v regiji za dobro upravljanje.

Podnebne spremembe

Podnebni izzivi so kompleksni in jih v celoti še niti ne razumemo, vse bolj pa se soočamo z učinki podnebnih sprememb.

Zadnja leta se v regiji postopoma izboljšuje poplavna varnost. S projektom »Zagotovitev poplavne varnosti v porečju Drave – 1. faza« se je zmanjšala ogroženost pred poplavami na porečju spodnje Drave, Meže in Mislinje. Dela na območju zaključenega gospodarskega območja Ravne so bila zaradi dolgotrajnega usklajevanja prestavljena v II. fazo 7 . Trenutno poteka projekt »Zagotovitev poplavne varnosti porečja Drave – območje Meže z Mislinjo«, kjer je načrtovana ureditev zadrževalnika na Poljani ter ureditev Meže s pritoki na Ravnah in Prevaljah,

ureditev sotočja Meže in Mislinje v Otiškem Vrhu, Mislinje v Pamečah ter ureditev poplavne varnosti na območju Slovenj Gradca (vključno z zadrževalnikom na Homšnici).

Naravne ujme so povzročile škodo v gozdovih. V preteklih letih so bili gozdovi v Sloveniji in na Koroškem še posebej izpostavljeni naravnim ujmam: žledolom leta 2014, vetroloma 2017 in 2018 ter namnožitev podlubnikov, ki je sledila tem naravnim pojavom. Po obsegu primerljivi ujmi žledoloma 2014 in vetroloma 2017 sta v celotni regiji poškodovala več kot 240.00 kubičnih metrov drevja. Vetrolom 2018 pa v pretežni meri na območju Črne na Koroškem več kot 100.000 kubičnih metrov drevja. Še posebej izpostavljeni so sekundarni smrekovi sestoji, ki so nastali s pogozdovanjem v preteklosti, ko so izsekali prvotne sestoje na rastiščih prilagojenih drugim gozdnim združbam.

Dostopnost in mobilnost

Dostopnost regije do osrednje Slovenije je še naprej neustrezna. Za dostop z avtom do avtoceste ali hitre ceste z lokacij z vsaj enim prebivalcem je v povprečju v Koroški regiji potrebnih slabih 60 minut, kar je najdaljši čas v državi, na drugem mestu je Jugovzhodna Slovenija s povprečnim časom dobrih 29 minut, najhitrejši dostop pa je v Obalno-kraški – v povprečju dobrih devet minut (UMAR, 2015). Koroška regija ostaja edina v Sloveniji brez kilometra avtoceste, napredek pri 3. razvojni osi je narejen pri izvedbi od priključka Velenje do priključka Slovenj Gradec. V pripravi sta še dva DPN (DPN za državno cesto Otiški Vrh – priključek Prevalje in DPN za državno cesto Slovenj Gradec – Dravograd).

Načrtovanje in upravljanje s prostorom

Razdrobljenost pristojnosti načrtovanja in upravljanja s prostorom ter vzpostavljanja in vzdrževanja.

Mreže gospodarske javne infrastrukture še vedno otežuje optimalno upravljanje in izrabo finančnih virov ter kadrov. Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21) predvideva regionalne prostorske plane, vendar združevanja razvojnega in prostorskega načrtovanja v praksi še ni zaživelo.

Po podatkih študije B. Lampič in sodelavcev iz 2017, v kateri je izdelan popis funkcionalno degradiranih območij in je zajela območja, ki so večja od 0,5 ha (na območju mestnih naselij pa 0,2 ha), je v regiji 40 takih območij s skupno površino 64,4 ha in povprečno velikostjo 3,1 ha. ZUreP-3 daje prednost prenovam pred novimi pozidavami, kar je hkrati izziv in pa tudi priložnost za regijo, da bolj načrtno pristopi k upravljanju prostora.

Ključne potrebe regije

Povečanje dostopnosti in povezanosti regije navzven

Prebivalci Koroške v poprečju do prvega avtocestnega priključka v Sloveniji potrebujejo slabo uro. V obdobju 2021–2027 regija pričakuje konkretne premike na področju izgradnje hitre ceste do osrednje Slovenije, saj slaba dostopnost slabi njene razvojne potenciale in predvsem zmanjšuje njeno konkurenčnost. Potrebe regije so tudi glede izboljšanju povezav med središči v regiji ter med mestnimi in podeželskimi območji, predvsem v smislu bolj trajnostnih oblik mobilnosti. Razvoj multimodalnih prestopnih točk naj bo izhodišče povezovanja Koroške regije z drugim regijami v Sloveniji in Avstriji s poudarkom na bolj trajnostnih oblikah mobilnosti. Temu naj sledi tudi izboljšanje infrastrukture in storitev na koroški železniški progi Maribor–Prevalje–Pliberk. V neposredni bližini v Avstriji bo leta 2025 pričela obratovati hitra železniška povezava Celovec–Gradec, s potniškima terminaloma v Šentapavlu in Sinči vasi.

Skladen prostorski razvoj in pozicioniranje regije v širšem prostoru

Racionalno načrtovanje in upravljanje s prostorom predstavlja osnovo za dolgoročni razvoj regije, pri čemer obstaja veliko področij, ki jih je smiselno reševati skupno na ravni regije. Razdrobljenost pristojnosti načrtovanja in upravljanja s prostorom ter vzpostavljanja in vzdrževanja mreže gospodarske javne infrastrukture otežuje optimalno in racionalno rabo prostora in virov. Regija bo s pripravo regionalnega prostorskega plana morala uskladiti razvojne usmeritve RPP s prostorskimi zmožnostmi. Na žalost v času priprave tega RRP ta procesa ne tečeta sočasno. Zakon o urejanju prostora ZUreP-3 poleg uvajanja regionalnega prostorskega plana daje prednost prenovam pred novimi pozidavami in s tega vidika bo za regijo v prihodnosti pomembno tudi, kako uspešno bo pristopila k prenovi in revitalizaciji degradiranih oz razvrednotenih površin ter ohranjanju kmetijskih površin.

Koroška kot pretežno podeželska regija z nekaj urbanimi središči se ob izzivih zagotavljanja skladnejšega razvoja mest in podeželja dodatno sooča tudi z izzivi obmejnosti in obrobnosti. Za regijo bo ključnega pomena izkoristiti instrumente, ki temeljijo na teritorialnem razvoju. S tem pa je tesno povezan tudi pogled na prihodnost regije, njeno identiteto in priložnosti, ki jih lahko ponudi prav obmejnost s krepitvijo sodelovanja v širšem mednarodnem prostoru.

2.4.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja

Bolj trajnostni razvoj mest in podeželja.

Cilj prioritete je zagotoviti učinkovitejši prostorski razvoj, krepitev teritorialnih pristopov kot odgovor na specifične razvojne potrebe in priložnosti ter krepitev prostorske identitete in položaja regije v čezmejnem območju.

Ukrepi:

- Regijsko prostorsko načrtovanje
- Trajnostni razvoj mest in širših mestnih območij
- Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost
- Obmejna problemska območja
- Teritorialno sodelovanje

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Bolj sposobna, privlačna in vključujoča Koroška.

Osrednji cilj prioritete je povečati socialni kapital regije in ustvariti privlačne pogoje za delo in bivanje za vse prebivalce skozi vsa obdobja življenja ter tako prispevati k ustavitvi trenda zmanjševanja prebivalstva in k povečanju kakovosti življenja za vse družbene skupine.

Razvojna prioriteta 2 je tesno povezana s prvo zlasti na področju razvoja človeških virov za potrebe gospodarstva in pa zagotavljanja privlačnega bivalnega okolja kot dejavnika konkurenčnosti regije. S to prioriteto regija pristopa tudi h krepitvi skupnosti in izboljšanju položaja ranljivih skupin v regiji.

Ukrepi:

- Kompetence za življenje in delo
- Zdrava, aktivna in vključujoča skupnost
- Povezana in ustvarjalna skupnost
- Družbena infrastruktura

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Bolj dostopna in trajnostno mobilna Koroška.

Cilj prioritete je povečati povezanost in dostopnost regije ter bolje izkoristiti priložnosti za povezljivost s sosednjo Avstrijo. Razvojna prioriteta se tesno povezuje s prvo, saj je ravno slaba dostopnost regije in povezanost s centrom in drugimi regijami ena ključnih ovir za socialno-ekonomski razvoj.

Povečanje bolj trajnostnih oblik mobilnosti v urbanih naseljih in na podeželju v povezavi s prehodom na nizkoogljično družbo je prav tako cilj te prioritete.

Ukrepi:

- Bolj trajnostna mobilnost
- Širokopasovno omrežje

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Bolj konkurenčna in podjetna Koroška.

Cilj razvojne prioritete je povečati konkurenčnost regije z zagotavljanjem bolj spodbudnega poslovnega okolja za rast in razvoj ter za povečevanje regionalne dodane vrednosti.

Z ukrepi te prioritete se regija usmerja v nadaljnjo krepitev obsega in kakovosti podpornih storitev, vključno z izboljšanjem poslovne infrastrukture, še zlasti pa na povečanje inovativne in razvojno raziskovalne sposobnosti regije na področjih perspektivnih dejavnosti. Prioriteta se tesno povezuje z ukrepi prioritet 4 in 3 predvsem na področju izobraževanja, zagotavljanja kakovosti družbenih storitev in dostopnosti oz. povezljivosti regije.

Ukrepi:

- ekosistem za podporo podjetništvu
- poslovna infrastruktura in podpora vlagateljem
- rr hub - kompetence za rast in razvoj
- podpora perspektivnim dejavnostim
- digitalizacija regije

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Bolj zelena Koroška.

Cilj prioritete je nadalje zagotavljati visoko ohranjenost virov, izboljšati upravljanje z njimi, spodbuditi prehod na bolj nizkoogljično družbo in povečati odpornost skupnosti na podnebne spremembe. Razvojna prioriteta se glede učinkov povezuje predvsem s četrto, ki spodbuja bolj trajnostne oblike mobilnosti.

Ukrepi:

- obnovljivi viri in energetska učinkovitost
- varovanje narave, okolja in naravnih virov
- prilagajanje na podnebne spremembe

2.5 Obalno kraška regija

2.5.1 Vizija

Obalno-kraška regija: dinamična, pametna in ustvarjalna regija, z lastno identiteto, dobro povezana doma in s svetom, z visoko kakovostjo bivanja, ki temelji na socialni pravičnosti ter trajnostnem načinu življenja in delu skupnosti.

Pametna in ustvarjalna regija: regija bo konkurenčnost svojega gospodarstva dosegla z večjo vlogo izobraževanja in znanja, raziskovalne in inovacijske dejavnosti ter z uvajanjem naprednih tehnologij, digitalizacije na vseh področjih življenja in dela. Mala in srednja podjetja bodo v gospodarski strukturi igrala pomembno vlogo, zato bo vzpostavljeno učinkovito podporno okolje za njihovo rast in razvoj, kar bo omogočilo razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, krožno gospodarstvo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo.

Dobro povezana regija: Intermodalni terminal Luka Koper bo tudi v prihodnosti okno Slovenije (in Evrope) v svet. Pristanišče bo povezano s sodobno železniško povezavo, ki bo omogočila tudi kakovostno in hitro potniško povezavo somestja s središčem Slovenije. Manjkajoči odseki AC oz. HC v regiji bodo prilagojeni načelom trajnostnega razvoja in varstvu prostora.

Regija visoke kakovosti bivanja: Za ljudi prijazna, vključujoča, socialno pravična regija, ki z razvojem lastnih potencialov za svoje prebivalce zagotavlja visoko kakovost življenja in bivanja ter samostojno, varno in zdravo življenje vseh prebivalcev.

Trajnostna regija: Regija bo dokončno uredila zanesljivo oskrbo s pitno vodo, dogradila sistem odvajanja in čiščenja odpadnih voda, močno izboljšala energetsko učinkovitost ob večjem deležu obnovljivih virov energije. Ohranjala bo biotsko raznovrstnost, vzpostavila ugodno stanje habitatnih tipov, vse v povezavi z razvojem podeželja in trajnostnega turizma. Delovala bo v smeri zmanjšanja ekološkega odtisa. Vzpostavila bo učinkovito upravljanje z obalnim območjem in na Krasu ter trajnostno prostorsko urejanje mest in podeželja, vključno z organizacijo trajnostne mobilnosti v gosteje poseljenih območjih. Upravljanje dela lokalnih/regionalnih razvojnih (prostorskih) zadev bo predano lokalnim prebivalcem.

2.5.2 Strateški razvojni cilji

Cilj 1: Približevanje povprečju EU razvitosti je dolgoročni cilj Slovenije, ki naj bi ga dosegli leta 2030. Obalnokraška regija kot ena izmed najbolj razvitih regij v državi naj bi povprečje EU dosegla prej. Zato je cilj postavljen tako, da bi bil ta cilj v regiji z okrepljeno gospodarsko rastjo dosežen ob koncu programskega obdobja, to je najkasneje do leta 2027.

Cilj 2: Se nanaša na primerjavo razvojne dinamike s sosednjimi regijami, tako domačimi kot tujimi. V letu 2017 je regija dosegla 93 % razvitosti sosednjih regij NUTS 3. Cilj je, da bi v programskem obdobju zmanjšali razvojni zaostanek.

Cilj 3: Izboljšati kakovost življenja v regiji

Cilj 4: Ohraniti poseljenost, krepiti identiteto in vitalnost podeželja

Cilj 5: Regija z razvito prometno infrastrukturo

Cilj 6: Regija s trajnostnim gospodarjenjem z energijo, okoljem, prostorom

Prostorsko načrtovanje

Prioriteta vključuje dva sklopa ukrepov. Prvi se nanaša na spodbujanje tesnejšega sodelovanja med državo in občinami v regiji pri prostorskem načrtovanju in urejanju v okviru priprave regionalnega

prostorskega planiranja, na podlagi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2).

Drugi sklop ukrepov se nanaša na teritorialni razvoj zaključenih prostorskih območij s specifičnimi skupnimi izzivi. Gre za mesto Koper (Mestna občina Koper), za obalno območje (občine Ankaran, Izola in Piran) ter za območje Krasa-Brkinov. Tu bi uporabili orodje CTN, ki omogoča prenos upravljanja celostnih naložb na podregionalne akterje (lokalne/urbane zainteresirane strani) in s tem več

pristojnosti pri pripravi in izvajanju programa.

2.5.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja

Prostorski razvoj in regija bližje prebivalcem.

- Okrepitev regionalnega razvoja, z njim povezane vloge in pristojnosti RRA-jev kot nosilcev regionalnega razvoja in okrepitev regionalnih pristopov: regionalno razvojno načrtovanje, regionalno prostorsko načrtovanje, regijsko podporno okolje, regijske štipendijske sheme, regijske garancijske sheme, celostne regijske prometne strategije, regijske inovacijske strategije itd.
- Okrepitev instrumentov celostnih teritorialnih pristopov Evropske kohezijske politike (EKP), njihova izvedba na urbanih območjih (npr. Koper, Koper-Izola), obalno območje, in območja, ki so kandidati za UNESCO-v seznam kulturne in naravne dediščine (Kras).
- Celosten razvoj funkcionalnih območij (mesto in podeželje), širših zavarovanih območij narave, zaščitenih območij kulturne dediščine in drugih zaokroženih območij.
- Razvoj obmejnih območij, ohranjanje poselitve in okrepljeno čezmejno sodelovanje.

Ukrepi:

- Regionalno prostorsko načrtovanje
- Trajnostni urbani razvoj Kopra
- Trajnostni prostorski razvoj obalnega pasu
- Trajnostni prostorski razvoj Krasa, Kraškega roba in Brkinov
- Krepitev sodelovanja s sosednjimi območji, tudi čezmejno

Narava, podeželje, kmetijstvo in ribištvo/marikultura

Ukrepi:

- Ohranjanje narave in biodiverzitete
- Razvoj podeželja
- Razvoj sonaravnega kmetijstva
- Razvoj ribištva in marikulture

Področje kakovosti življenja in človeških virov

- Družbeni razvoj:
    - Zagotovitev ustrezne družbene infrastrukture z obnovo oz. gradnjo novih kulturnih objektov ter ustreznih vsebin (knjižnic, kulturnih domov, medkulturnih centrov itd.), objektov za vzgojo in izobraževanje, športnih centrov oz. parkov in druge športne infrastrukture, bolnišnic, zdravstvenih domov, varnih hiš, varovanih stanovanj, domov za ostarele, medgeneracijskih centrov, itd.
    - Povečati privlačnost Obalno-kraške regije za mlade in mlade družine z zagotovitvijo primernih in dostopnih stanovanj, delovnih mest in možnosti kakovostnega preživljanja prostega časa,
    - Povečanje raznovrstnosti in dostopnosti storitev splošnega družbenega pomena (zdravstvo, socialno varstvo, izobraževanje, kultura, šport in rekreacija) v skladu s potrebami vseh skupin prebivalcev.
    - Okrepitev medgeneracijskega povezovanja in sodelovanja.
    - Krepitev zdravega življenjskega sloga za višjo kakovost življenja prebivalcev predvsem z razvojem kakovostnih programov, povečanjem njihove dostopnosti različnim ciljnim skupinam ter z izgradnjo ustrezne infrastrukture.
    - Zagotovitev višjega deleža delovno aktivnega prebivalstva s poudarkom na zaposlovanju težje zaposljivih skupin prebivalstva predvsem v območjih praznjenja oz. intenzivnega staranja prebivalstva.
    - Vzpostavitev regionalnega pristopa k razvoju podpornega okolja za NVO.
- Ukrepi:
    - Storitve splošnega družbenega pomena
    - Programi za mlade in krepitev zaposlenosti
    - Zdrav življenjski slog in preventivni programi
    - Kultura in kulturna dediščina
    - Razvoj italijanske avtohtone narodne skupnosti
    - Razvoj regijskega podpornega okolja za NVO

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Prometno povezana regija.

- Razvoj železniške infrastrukture in povezanost transportnih sistemov sta ključna za razvoj ter razvoj trajnostne mobilnosti in energetske učinkovitosti v regiji. Nujni sta dokončanje posodobitve in izgradnje dvotirne železniške povezave Koper – Divača (Ljubljana), pa tudi izboljšanje navezave Sežane na železniško omrežje ter proučitev izvedljivosti čezmejne železniške povezave Koper – Trst.
- Dokončanje omrežja AC/HC v regiji, skladno z zahtevami vodenja tranzitnega prometa v zaledju (Koper-Dragonja) in načelom trajnostnega razvoja mobilnosti v somestju Koper-Izola-Piran (alternativa sprejeti rešitvi HC Jagodje-Lucija).
- Dograditev infrastrukture letališča Portorož,
- Krepitev trajnostne mobilnosti v urbanih območjih, funkcionalnih urbanih območjih in celotni regiji. Okrepiti privlačnost JPP (medkrajevnega, mestnega, uvedba pomorskega), vključno z integracijo JPP s pametnim upravljanjem in uvedbo enotne vozovnice (projekt Ministrstva za infrastrukturo) za vse prebivalce. Največje potrebe so po nadaljnjih investicijah v izgradnjo intermodalnih stičišč (vključno s sistemom P+R), dograditev sklenjene kolesarske mreže na ravni mest/naselij in med njimi, v izgradnjo privlačnih in varnih peš koridorjev.
- Razbremenitev obalnega pasu in historičnih mest avtomobilskega prometa, enotna parkirna politika za širša (sub-regionalna) urbanizirana območja,
- Krepitev strokovnih zmogljivosti upravljanja z mobilnostjo na ravni regije/funkcionalnega urbanega območja Koper.

Ukrepi:

- Razvoj avtocestnega omrežja in omrežja hitrih cest (v pristojnosti države)
- Razvoj železniškega omrežja (v pristojnosti države)
- Razvoj pristaniške infrastrukture
- Vzpostavitev trajnostne mobilnosti
- Razvoj letališča Portorož

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Gospodarstvo močno in pametno.

- Z nadaljnjo krepitvijo sodelovanja med izobraževalno-raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom, pospeševati nastajanje novih inovativnih podjetij ter podpirati že obstoječa inovativna podjetja s ciljem povečati dodano vrednost, ki bo podprta z inovacijami, spodbujanjem ustvarjalnosti, digitalizacijo.
- Izboljšanje infrastrukturnih pogojev za izobraževalno-raziskovalne ustanove.

- Vzpostavitev regionalnega pristopa k razvoju podpornega okolja za visoko šolstvo in RRD.
- Spodbujanje podjetništva, rasti MSP in internacionalizacije.
- Spodbujanje kulturnih in kreativnih industrij.
- Spodbujanje ukrepov za krožno gospodarstvo v podjetjih.
- Krepitev povezovanja in dvig kakovosti zelene turistične ponudbe.
- Spodbujanje nastanka pametnih mest in vasi na podlagi digitalizacije.
- Izgradnja in posodobitev ključne infrastrukture za podporo gospodarskemu razvoju.

Ukrepi:

- Inovativno okolje za podjetništvo
- Ekonomsko-poslovna infrastruktura in digitalizacija
- Trajnostni turizem
- Znanje za gospodarstvo

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zelena regija.

- Prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo oz. zeleno ekonomijo.
- Nadaljevanje izgradnje ustrezne infrastrukture za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, kjer še vedno obstajajo potrebe za to, vključno z aglomeracijami z obremenitvami med 50 in 2.000 PE.
- Povečanje energetske učinkovitosti regije in rabe energije iz obnovljivih virov, s čimer bi se postopoma večala energetska samooskrba.
- Z realizacijo načrtovane sečnje gozdov zagotoviti odporne gozdove na klimatske spremembe, ujme, bolezni in druge škodljive organizme. S tako pridobljenim lesom zagotoviti lasten ogljično nevtralen vir ogrevanja in surovino za lesno industrijo.
- Zagotavljanje zanesljive in varne oskrbe s pitno vodo vseh prebivalcev, z določitvijo dodatnega vodnega vira in izgradnjo potrebne infrastrukture, kot tudi s sanacijo vodovodnih sistemov.
- Ureditev problematike odlaganja ostankov komunalnih odpadkov, problematike zbirnih centrov. Zmanjšati količino nastalih odpadkov.
- Povečanje prehranske samooskrbe ob spodbujanju razvoja trajnostnih oblik kmetovanja.
- Ohranjanje naravnih danosti in krajine z različnimi ukrepi in spodbudami. Z ohranjanjem naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, ki predstavljajo primerjalno prednost regije v evropskem prostoru, je treba krepiti ekosistemske storitve.
- Zmanjšanje ekološkega odtisa regije.
- Zdravo okolje (voda, zrak, hrup, tla, hrana).

- Ukrepi za zmanjšanje ogroženosti oz. omilitev posledic klimatskih sprememb in naravnih nesreč (poplav, suš, zemeljskih plazov, požarov in drugih).
- Ukrepi za učinkovito zaščito in reševanje v primeru nesreč na morju.
- Vzpostaviti ekstenzivno kmetijstvo, ki podpira biotsko pestrost.

Ukrepi:

- Učinkovita raba in obnovljivi viri energije
- Oskrba s pitno vodo
- Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda
- Komunalni odpadki
- Prilagajanje klimatskim spremembam
- Krožno gospodarstvo

2.6 Osrednjeslovenska regija

2.6.1 Vizija

»Inovativna. Zelena. Povezana.«

2.6.2 Strateški razvojni cilji

- Zelena regija, ki spodbuja inovativnost, kreativnost in razvoj novih tehnologij
- Mednarodno uveljavljena regija poslovnih priložnosti in zelenih naložb
- Bolje povezana regija
- Regija, ki utrjuje kvaliteto življenja
- Regija, ki zagotavlja uresničevanje pobud lokalnega okolja

2.6.3 Razvojne prioritete

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Pametna regija po meri ljudi.

Prioriteta je usmerjena v ukrepe za izboljšanje gospodarske in družbene učinkovitosti z razvojem zaposlitvenih okolij, izobraževalnih središč, okolij rasti in inovacij, ki bodo podpirali naložbe v kvaliteto življenja in potenciale

ljudi, da bodo imeli kompetence v katerem koli starostnem obdobju, kar jim bo omogočilo odpornost na izzive trga dela prihodnosti in dalo priložnosti za osebni razvoj.

Spodbujalo se bo mehanizme za dostop do kvalitetne zaposlitve, izboljšanje zaposlitvenih možnosti mladih ter pristop do kvalitetnega izobraževanja, kariernega usmerjanja, pridobivanja kvalifikacij, ciljnega usposabljanja in vseživljenjskega učenja (formalni in neformalni programi za vse generacije). Pri tem bodo upoštevane potrebe po trajni integraciji na trg dela, predvsem ranljivih skupin in tistih brez izobrazbe. Vsebine bodo podprte z ukrepi štipendiranja in lajšanja prehoda iz šole v zaposlitev in samozaposlitev.

Da bo regija delovala po meri ljudi, bodo cilji doseženi preko vlaganja v socialno infrastrukturo – družbeno in storitveno – gre za storitve splošnega pomena na področju osnovnega šolstva, predšolskega varstva, primarne zdravstvene oskrbe, kulturnih dejavnosti, raznoliko ponudbo oblik bivanja in oskrbe za starejše, športne objekte in igrišča ter objekte in ureditve za upravne funkcije. Pri tem bo v prvi vrsti poudarek na aktiviranju in prenovi opuščenih in neizkoriščenih prostorov (stavb) in zemljišč z upoštevanjem primerne dostopnosti za uporabnike.

V okviru zdravstvenih storitev bo regija usmerjena v dolgotrajno oskrbo in storitve oskrbe v družini in skupnosti. Ključen pomen slednjega je, da se s tovrstnimi ukrepi prepreči medgeneracijsko prikrajšanost in omogoča socialno vključevanje, aktivacijo ranljivih skupin in medgeneracijsko sodelovanje.

Regija bo v skrbi za visoko raven varovanja zdravja podpirala projekte za dvig splošnega dobrega počutja ne glede na starost, in s tem usmerjala krepitev skrbi za lastno zdravje, kjer ima pomembno vlogo tudi nevladni sektor. Pri tem bodo vsebine sledile tudi podpori projektom športnih vsebin za aktivno in zdravo regijo, saj več občin kaže izrazito potrebo tudi na tem področju.

Na območju regije se stanovanjsko oskrbo prednostno usmerja v urbana naselja, opredeljena kot najprimernejša pa so Ljubljana, Domžale, Kamnik, Grosuplje, Logatec, Škofljica, Trzin, Borovnica. Prioriteta bo dala poudarek kvaliteti življenja z vidika stanovanjske problematike, saj v regiji kritično primanjkuje cenovno dostopnih bivanjskih kapacitet, bivanje pa je za mnoge, predvsem mlade ljudi, postalo predrago. Sledila bo ciljem nacionalne politike, ki zajemajo uravnoteženo ponudbo stanovanj, lažjo dostopnost do stanovanj, kakovostna in funkcionalna stanovanja ter večjo stanovanjsko mobilnost prebivalstva, ob tem pa dala pomen nujnosti povečevanja fonda javnih najemnih stanovanj, prenovo obstoječega stanovanjskega fonda in gradnjo javnih najemnih stanovanj.

Za doseganje inovativnih odgovorov na socialne potrebe in izzive regije bo nujno aktivirati znanje in okolje za družbeno odgovornost, socialne naložbe ter preko socialnih inovacij in socialnega eksperimentiranja omogočiti tudi okolje za zaposlovanje v socialnem podjetništvu.

Programi / ukrepi:

- Odpornost na izzive trga dela prihodnosti
    - Izboljšanje dostopa do zaposlitve za vse iskalce zaposlitve
    - Razvoj zaposlitvenih priložnosti in prožnih oblik dela

- Izobraževanje, karierno usmerjanje in vseživljenjsko učenje
    - Regijske sheme za usklajevanje ponudbe in povpraševanja po kadrih
    - Vseživljenjska karierna orientacija
- Vlaganja v socialno infrastrukturo (vrtci, šole, zdravstvo, kultura, šport)
    - Izgradnja družbene infrastrukture
    - Zagotovitev pogojev (dolgotrajne) oskrbe prebivalstva regije
- Varovanje zdravja
    - Krepitev zdravega življenjskega sloga posameznika
    - Regija za zdravje – ustvarjanje predpogojev za zdravje
- Naložbe v kvaliteto življenja (dostopnost do stanovanj, medgeneracijsko sodelovanje, socialna vključenost)
    - Zagotovitev visokega standarda kakovosti življenja v regiji
    - Razlike med generacijami – priložnost regije
    - Povezanost za socialno vključenost
- Socialne naložbe, socialne inovacije in socialno eksperimentiranje
    - Oblikovanje ekosistema za socialne inovacije in zaposlitvene priložnosti

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Ustvarjalna regija priložnosti.

Regija bo usmerjena v zeleno in trajnostno gospodarstvo, ki upošteva omejitve okolja ter obravnava izzive, kot so podnebne spremembe, demografski razvoj in omejene naravne vire ter s tem prispeva k visoki kakovosti življenja prebivalstva. Temelji na konkurenčnosti in inovativnosti ter predstavlja enega ključnih stebrov za doseganje celovitega trajnostnega razvoja.

Regija bo v okviru te prioritete krepila razvoj inovativnega in na znanju temelječega gospodarstva, ki omogoča mednarodno primerljivost, konkurenčnost in visok življenjski standard.

Spodbujanje tehnoloških in netehnoloških inovacij ter odprtost v mednarodni prostor sta glavni usmeritvi regijskega gospodarstva. Povezovanje izobraževalnih institucij in drugih znanstvenih ustanov s klasičnimi gospodarskimi sektorji z namenom ustvarjanja novih verig vrednosti, ki temeljijo na znanju, inovativnosti, ustvarjalnosti in zelenih tehnologijah, bo pomembno pripomoglo k večji mednarodni vpetosti in prodoru regijskega gospodarstva na globalne trge.

Zagotavljanje visoke dodane vrednosti bo podprto z aplikativnim raziskovanjem, spodbujanjem posameznikove ustvarjalnosti in krepitvijo lastnega produktnega razvoja z uporabo novih tehnologij. S temi ukrepi želi regija povečati število hitro rastočih podjetij z velikim potencialom zagotavljanja kakovostnih delovnih mest.

Industrija 4.0 ponuja velike priložnosti za inovativno prenovo regije, katere pomembno gonilo so tudi KKI. V prihodnosti pa bo ob vedno večji uveljavitvi novih tehnologij hkrati v ospredje postavljena tudi kreativnost, zato bo regija spodbujala uporabo kreativnih pristopov v podjetjih za doseganje večje rasti in konkurenčnosti na globalnih trgih.

Priložnosti regije so v spodbujanju novih naložb podjetij v razvoj, dvigu investicij v raziskovalno-razvojne dejavnosti in razvoju ustreznega podpornega okolja z namenom, da visoko izobražena delovna sila v regiji postane kreator novih globalnih produktov.

Priložnosti v regiji se kažejo tudi v zagotavljanju potrebnih konkurenčnih infrastrukturnih pogojev za gospodarstvo in vzpostavitev boljših pogojev za nova podjetja iz naslova neposrednih tujih investicij ter usmerjanju podjetij, še posebej malih in srednje velikih, v razvojno prestrukturiranje in internacionalizacijo poslovanja.

Globalno podnebje se spreminja, biotska raznovrstnost izginja, sistem porabe in proizvodnje nista trajni, zato bo prehod regije v krožno gospodarstvo ena njenih glavnih usmeritev za prihodnost. Poudarek bo na učinkoviti rabi virov v vseh panogah ter vzpostavljanju industrijske simbioze v praksi. Regija bo z implementacijo projektov omogočila podjetjem preobrazbo poslovnih modelov za ustvarjanje krožnih rešitev. Izziv spodbujanja trajnostne rasti bo regija spremenila v priložnost in vse napore usmerila v povečanje družbene odgovornosti proizvajalcev in potrošnikov.

V okviru te prioritete so ciljne skupine: občine, organizacije za raziskave in razvoj, konzorciji podjetij in različnih drugih javnih institucij (Univerza, inštituti ipd.), podjetja, zadruge, subjekti podjetniškega podpornega okolja in regionalne razvojne agencije.

Programi / ukrepi:

- Razvoj trajnostnega inovativnega in na znanju temelječega gospodarstva
    - Podpora perspektivnim dejavnostim
    - Razvoj inovativnih turističnih storitev in izgradnja turistične infrastrukture
    - Razvoj kadrov in kompetenc
- Inovativna prenova regije(spodbujanje tehnoloških in netehnoloških inovacij)
    - Digitalna transformacija regije
    - Specializacija regije
- Kulturne in kreativne industrije
    - Ustvarjanje pogojev za razvoj kulturnega in kreativnega sektorja
    - Opolnomočenje kulturnega in kreativnega sektorja
    - Medsektorsko povezovanje kulturnega in kreativnega sektorja
- Spodbujanje neposrednih tujih investicij, razvojno prestrukturiranje in internacionalizacija
    - Promocija investicij v regijo
    - Razvojno prestrukturiranje in internacionalizacija

- Spodbujanje investicij v raziskovalno-razvojne dejavnosti
    - Spodbujanje inovacijskih procesov in z njimi povezanih naložb
    - Raziskovalno-razvojni HUB
- Prehod regije v krožno gospodarstvo
    - Krepitev institucionalnega okvirja na regionalni ravni in povezovanje ključnih akterjev v regiji
    - Dvig ozaveščenosti in krepitev zmogljivosti o krožnih strategijah in praksah med različnimi deležniki v regiji
    - Spodbujanje povpraševanja po trajnostnih izdelkih in storitvah
    - Dostop do finančnih virov za spodbujanje krožnih strategij in praks
- Razvoj podpornega okolja za kreiranje novih globalnih produktov
    - Ekonomsko poslovno infrastruktura
    - Inovativen ekosistem povezovanja in sodelovanja

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zelena regija trajnostnih rešitev.

LUR ima, kljub svojemu urbanemu značaju, velike površine razmeroma dobro ohranjenega naravnega okolja, veliko krajinsko pestrost in visoko stopnjo biotske raznovrstnosti. Regija je v velikem deležu pokrita z gozdovi in bogata z viri, ki nudijo prebivalcem visoko kvaliteto bivanja in dobre možnosti za gospodarski razvoj. Naravne danosti regije in njen geografski položaj omogočajo tudi visoko stopnjo odpornosti na podnebne spremembe, vendar je treba zaustaviti negativne trende, ki ogrožajo in znižujejo možnosti za ustrezno odzivanje na spremembe.

Regija z Ljubljano, kot glavnim mestom države, je pod velikim pritiskom, ki ga zahteva na rasti temelječe gospodarstvo, podkrepljeno s precejšnjim trendom centralizacije države. Tako se ves čas povečuje količina tovornega in potniškega prometa, povečujejo se razvojni pritiski na prostor, veča se poraba energije in povečuje se raba drugih virov znotraj regije, kot tudi v mednarodnem merilu.

Na področju mobilnosti je treba tako zaustaviti trend rasti prevozov v cestnem prometu, kjer sta cestni tovorni promet in uporaba osebnih vozil za potrebe dnevne mobilnosti največji grožnji trajnostnemu upravljanju regije. Po desetletjih vlaganj v avtocestno omrežje je treba zaustaviti trende in se osredotočiti na razvoj kolektivnega prevoza potnikov, posodobitve železniške infrastrukture, razvoj pešačenja, kolesarjenja, multimodalnosti in predvsem povezanosti vseh sistemov. Ustrezno povezanost je treba zagotoviti tudi s strateškim načrtovanjem razvoja prostora, kjer je treba z ustrezno razmestitvijo dejavnosti v prostoru in usmerjanjem poselitve v koridorje javnega prometa zmanjšati potrebe po mobilnosti in predvsem po uporabi osebnih vozil. Visoka koncentracija centralnih in storitvenih dejavnosti v glavnem mestu ni sledila načelom policentričnega razvoja, pomanjkanje razpoložljivih stanovanj pa je nadaljevalo trend razpršene pozidave, kar dodatno obremenjuje okolje, veča pritisk na naravno ohranjena območja, prispeva k zmanjševanju kmetijskih površin in zmanjšuje možnosti za trajnostno

upravljanje regije. Zmanjšuje se možnost prilagajanja na podnebne spremembe, povečuje se poplavna ogroženost, dodatno se zmanjšuje že tako nizka zmožnost prehranske samooskrbe regije. Razvoj trajnostnega, z viri in energijo varčnega kmetijstva in strateško načrtovan ter celovito upravljan sistem zelene infrastrukture morata tako biti del celovitega in povezanega načrtovanja razvoja.

Regija je v veliki meri odvisna od uvoza energije in povsem odvisna od uvoza fosilnih goriv, zato je področje energetike ena izmed ključnih prihodnjih nalog. Pomembna je preudarna izraba omejenih obnovljivih virov energije, ki so v regiji na voljo (biomasa, sonce, hidroenergija,…), predvsem pa učinkovita raba energije, ki bo temeljila na ukrepih na področju mobilnosti, ogrevanja, hlajenja, industrijske rabe, predvsem pa povezala in digitalizirala upravljanje z energijo.

Le celovito in povezano upravljanje regije bo omogočilo ustrezne odzive na možne škodljive učinke podnebnih sprememb in predvsem racionalno in trajnostno rabo virov. Ključni pri tem so tudi ukrepi čiščenja odpadnih voda, kjer ostajajo glavni izziv aglomeracije pod 2.000 PE, ter ukrepi zmanjševanja količine odpadkov, njihove ponovne uporabe in energetske izrabe. Regija se lahko danes pohvali z zadostnimi količinami kvalitetne pitne vode, kar je nujno ohranjati, varovati in racionalno izkoriščati tudi v smislu napovedanih globalnih pritiskov.

Vsi programi in ukrepi te prioritete se bodo v največji možni meri izvajali po EU načelih »Nature based solutions« in »Do no significant harm«. Dodatno se bodo usklajevali s strateškimi dokumenti s področja varstva narave in okolja, ki bodo sprejeti v tej perspektivi, predvsem z Nacionalnim programom varstva okolja in Nacionalnim energetskim podnebnim načrtom (NEPM).

Le s povezanim in odgovornim upravljanjem bo mogoče ohranjati in izboljševati stanje zelene regije, dvigovati kvaliteto bivanja za vse generacije prebivalcev in se primerno odzivati na globalne spremembe.

Programi / ukrepi:

- Trajnostna mobilnost
    - Posodobitev in nadgradnja železniškega omrežja Ljubljanske urbane regije
    - Okrepitev in integracija sistemov javnega prometa
    - Spodbujanje nadaljnjega razvoja nemotorizirane mobilnosti
- Trajnostno prostorsko načrtovanje
    - Regijski prostorski plan
- Razvoj trajnostnega, z viri in energijo varčnega kmetijstva
    - Povečanje prehranske samooskrbe ob spodbujanju razvoja trajnostnih oblik kmetovanja
    - Dvig kakovosti življenja na podeželju
- Razvoj in upravljanje zelene infrastrukture
    - Uvajanje zelene infrastrukture v urbana okolja
    - Ohranjanje visoke stopnje biotske raznovrstnosti in kakovosti naravnih območij
    - Strateško načrtovanje in celovito upravljanje zelene infrastrukture na regionalni ravni

- Upravljanje z energijo
    - Regionalni energetski koncept/ trajnostni energetsko podnebni akcijski načrt
    - Energetsko upravljanje javnih stavb
- Prilagajanje podnebnim spremembam
    - Aktivnosti za povečanje poplavne varnosti v regiji
    - Trajnostni energetsko podnebni akcijski načrt, TEPN (SECAP)
    - Sistemi daljinskega ogrevanja in mikro sistemi ogrevanja na OVE
    - Samooskrbne energetske skupnosti
    - Aktivnosti na področju kmetijstva v povezavi s podnebnimi spremembami
- Oskrba s pitno vodo, odvajanje odpadnih voda, ravnanje z odpadki
    - Investicije v okoljsko infrastrukturo
    - Učinkovito ravnanje z odpadki

2.7 Podravska regija

2.7.1 Vizija

»Podravje – samooskrbna, trajnostno naravnana regija, inovativnega in kreativnega gospodarstva ter zadovoljnih ljudi«

»Podravje – najboljši prostor za kreativnost, inovativnost, oddih In kvalitetno bivanje«

Vizijo namerava podravska regija doseči:

- z večjimi vlaganji in razvojem človeškega potenciala ter preprečevanjem »bega možganov«,
- z vzpostavitvijo platforme znanstveno izobraževalnih ustanov ter drugih razvojnih institucij v povezavi s tehnološko prenovljenimi in inovativnimi podjetji,
- z večjim in učinkovitejšim vlaganjem v raziskave, inovacije in tehnološki razvoj v skladu s pametno specializacijo regije ter s vzpostavitvijo pogojev za razvoj kreativnih in kulturnih industrij,
- s kreativno in odgovorno souporabo naravnega potenciala (virov) regije, (materialni in nematerialni viri),
- z boljšo prometno povezanostjo in dostopnostjo v regiji ter uvajanjem trajnostnih oblik in metod pri načrtovanja in izvajanju posegov v prostor,
- z izboljšanjem bivalnih pogojev v regiji,
- s povečanjem družbene blaginje in socialne kohezije,
- s spodbujanjem sodelovanja med sektorji,
- s prehodom v nizkoogljično družbo ter uvajanjem krožnega gospodarstva,
- z aktivnim delovanjem podpornega okolja, vključno s SRIP-i,

- s pripravo ključnih regionalnih strateških dokumentov za posamezna vsebinska področja: Regijski prostorski plan (RPP), Regijski prometna strategija (RPS), Regijski načrt za bio-krožno gospodarstvo (RNBK), Strategija pametne regije (SPR), Regijska strategija privabljanja investitorjev (TNI), Regijski podnebni načrt (RPN), Regijski načrt (prehranske, energetske) samooskrbe (RNS), Strategija TD Štajerske.

2.7.2 Strateški razvojni cilji

- Cilj 1 – Pametnejša, konkurenčna in trajnejša regija
- Cilj 2 − Nizkoogljična in bolj zelena regije
- Cilj 3 – Bolj povezana regija
- Cilj 4 – Bolj privlačna in socialna regija
- Cilj 5 − Regija, ki je bliže državljanom

Področje upravljanja

Regija, ki je bliže državljanom.

V skladu s ciljem kohezijske politike 5 – Evropa, ki je bliže državljanom – bo EU še naprej podpirala lokalno vodene razvojne strategije, pripravljene po načelu »od spodaj navzgor«. Lokalne strategije v okviru instrumentov »celostne teritorialne naložbe« in »lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost«, bodo pripravili in odobrili pristojni lokalni in regionalni organi. Da bi cilji strategij v kar največji meri uresničili, bi bilo pri izboru projektov nujno potrebno povečati vlogo oziroma pristojnost lokalnih in regionalnih nivojev. Strategije za lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, naj omogočijo strukturne spremembe na teh ravneh in spodbudijo inovacije. Mesta, okoliška funkcionalna in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi, ki jih je treba je naslavljati in reševati s pristopom »od spodaj navzgor«. Potrebno je sočasno naslavljanje ukrepov na več področjih izvajanja, na podlagi več mehanizmov.

Ukrepi

- Urbani razvoj
    - Urbani razvoj mestnih občin
    - Regionalno-urbani razvoj mest
- Razvoj podeželja, ki ga vodi skupnost – LEADER/CLLD
    - Ljudem prijazno podeželje
- Razvoj obmejnih problemskih območij in območij z visoko brezposelnostjo
    - Razvoj obmejnih območij
    - Problemska območja z visoko brezposelnostjo (MSP)
- Regionalno prostorsko načrtovanje ter regijsko prometno načrtovanje
    - Priprava Regionalnih prostorskih planov
    - Izdelava celostnih regijskih prometnih strategij

    - Opredelitev prednostnih območij za stanovanjsko gradnjo, ki se jih načrtuje v regionalnem prostorskem planu
- Podpora razvoju nevladnih organizacij
    - Podpora razvoju nevladnih organizacij s ciljem večje profesionalizacije NVO

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Bolj privlačna in socialna regija.

Razvojni cilj 4 razumemo kot področje, ki naslavlja na eni strani problematiko, nanašajočo se na stanje na trgu dela, ter na drugi strani na t.i. družbeni razvoj, kjer gre za vsa tista področja, ki hkrati prispevajo k zviševanju kakovosti življenja prebivalstva v regiji in zagotavljajo zdravo in kakovostno delovno silo.

Ukrepi

- Izboljšanje učinkovitosti trga dela
    - Podpora razvoju delovnih mest preko razvoja družbenih inovacij in infrastrukture
    - Kakovostni delovni pogoji in medgeneracijsko sodelovanje na delovnem mestu
    - Podpora prehodu iz izobraževanja v zaposlitev
    - Krepitev podjetnosti
- Izboljševanje dostopa do storitev v izobraževanju, usposabljanju in VŽU
    - Naložbe v infrastrukturo za kakovostne storitve izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja
    - Razvoj programov izobraževanja, usposabljanja in VŽU
    - Načrtovanje in upravljanje kompetenc skladno s potrebami trga dela
- Povečevanje socialno-ekonomske integracije
    - Socialna vključenost marginaliziranih in ranljivih skupin
    - Aktivno staranje, z vključevanjem starejših v vse sfere družbenega življenja
    - Varstvo starejših kot dodatna dejavnost na malih kmetijah in kmetijah z dopolnilno dejavnostjo
- Zagotavljanje enakosti dostopa do zdravstvene oskrbe in ustreznih pogojev bivanja
    - Investicije v zdravstveno, socialno in športno infrastrukturo
    - Programi in storitve za kakovostno preživljanje prostega časa in promocijo zdravega načina življenja
    - Zagotavljanje podpornega okolja za gradnjo dostopnih javnih in zasebnih stanovanj, investicije v stanovanjsko infrastrukturo in podpora družbenim inovacijam na področju bivanja

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Bolj povezana regija.

V okviru Razvojnega cilja 3 z ukrepi naslavljamo izzive regionalnega, medregionalnega in mednarodnega povezovanja. Dobra povezanost regije je ključna za uspešen razvoj gospodarstva in skladen regionalni razvoj. Nadaljevali bomo z razvojem hitre širokopasovne povezave. Ob tem bomo izboljšali medregonalno in regionalno povezovanje z ureditvijo navezav na TEN-T omrežje s hitrimi in drugimi cestnimi ter regionalnimi železniškimi povezavami.

Ukrepi

- Širokopasovne povezave
    - Razvoj širokopasovnih povezav
    - Izgradnja potrebne infrastrukture za dosego nemotene pokritosti z omrežjem 5G
- Prometna infrastruktura
    - Izboljšanje cestne infrastrukture
    - Posodobitev železniškega prometa
    - Naložbe v letališko infrastrukturo
    - Izgradnja in zamenjava žičniških naprav na Pohorju
    - Razvoj plovnosti

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Pametnejša, konkurenčna in trajnejša regija.

V okviru Razvojnega cilja 1 z ukrepi naslavljamo izzive konkurenčnosti in gospodarskega razvoja Podravja. Gospodarstvo potrebuje vzvod za svojo rast, krepitev in dvig dodane vrednosti v okrepljeni razvojno raziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki bo omogočila uspešno aplikacijo raziskovalnih rezultatov v tržne dejavnosti ter nova visoko kakovostna delovna mesta. Cilji obsegajo tudi ukrepe, ki bodo omogočili in spodbudili rast in konkurenčnost malih in srednje velikih podjetij in ki bodo omogočili razvoj znanj in spretnosti (kompetenc) za pametno specializacijo. Pomemben potencial razvoja Podravja predstavlja turizem kot gospodarska panoga in podeželje, zato se ukrepi te prioritete usmerijo še v razvoj in promocijo trajnostnega turizma s poudarkom na spodbujanju in varovanju naravne in kulturne dediščine ter v razvoj kmetijske dejavnosti ter z njo povezanim spodbujanjem lokalne samooskrbe ter na ta način ohranjanjem vitalnega podeželja.

Ukrepi

- Krepitev razvojno-raziskovalnih, inovacijskih zmogljivosti in spodbujanje digitalne preobrazbe
    - Spodbujanje raziskav, razvoja in inovacijske dejavnosti
    - Spodbujanje vlaganj v razvojno raziskovalno in inovacijsko infrastrukturo
    - Razvoj kadrov in kompetenc za razvojno, raziskovalno in inovacijsko dejavnost
    - Spodbujanje digitalne preobrazbe
- Krepitev rasti in konkurenčnosti malih in srednjih podjetij

  - Podporno okolje in spodbude za ustanavljanje, rast in razvoj MSP
  - Vlaganja v ekonomsko poslovno infrastrukturo in upravljanje
  - Razvoj kompetenc za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo
  - Uvajanje prožnih oblik dela
  - Vlaganja v bolj varno in zdravo delovno okolje
- Trajnostni razvoj in promocija vzdržnega turizma s poudarkom na spodbujanju in varovanju naravne in kulturne dediščine ter kulturne in kreativne ustvarjalnosti
  - Razvoj in upravljanje trajnostnih turističnih produktov ter spodbujanje regijskega povezovanja
  - Valorizacija naravne in kulturne dediščine
  - Turistična infrastruktura
  - Promocija trajnostnih turističnih destinacij z uvajanjem digitalizacije ter vzpostavitev podpornega okolja za manjše turistične ponudnike
- Razvoj kulturnih in kreativnih industrij
  - Ustvarjanje pogojev za razvoj kulturnega in kreativnega sektorja
  - Opolnomočenje in povezovanje kulturnega in kreativnega sektorja
- Razvoj kmetij, spodbujanje lokalne samooskrbe in ohranjanje vitalnega podeželja ter gospodarjenje z gozdovi
  - Razvoj in ohranjanje kmetij
  - Ekološko in sonaravno kmetovanje
  - Poseljenost podeželja in urejenost kmetijske krajine
  - Vlaganje v razvoj človeških virov na podeželju
  - Trženje produktov in vzpodbujanje lokalnih prehrambnih verig
  - Trajnostno upravljanje ter gospodarjenje z gozdovi

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Nizkoogljična in bolj zelena regije.

V okviru Razvojnega cilja 2 naslavljamo izzive trajnostnega upravljanja z naravnimi viri vključno z ohranjanjem biotske pestrosti. Negativne posledice podnebnih sprememb zahtevajo ukrepanje na različnih področjih delovanja od varovanja pred poplavami, kakor tudi do prilagajanja nanje. Za zmanjšanje izpustov TGP bo treba spremeniti potovalne in potrošniške navade, povečati rabo OVE ter izboljšati URE. Za zagotavljanje zdravstveno neoporečne pitne vode bo potrebno zaščititi vodne vire, zmanjšati izgube v vodovodnih sistemih, rekonstruirati celoten vodooskrbni sistem, ter urediti kanalizacijske sisteme z izgradnjo čistilnih naprav tudi za aglomeracije pod 2.000 PE. Z zmanjšanjem vseh vrst odpadkov na izvoru, njihovo ponovno uporabo, zapiranjem snovnih krogov ter povečanjem snovne in energetske učinkovitosti bomo omogočili hitrejši prehod v krožno gospodarstvo. Z učinkovitim zavarovanje in upravljanjem zavarovanih območij bomo izboljšali biotsko raznovrstnost ter omogočili razvoj trajnostnih oblik turizma. Z uporabo zelenih tehnologij v privatnem in javnem sektorju, ob upoštevanju

naravnih omejitev ter zmanjšanju vseh vrst onesnaževanja, bomo izboljšali pogoje za življenje. Z izboljšanjem prometne in neprometne infrastrukture ter spodbujanjem vseh oblik trajnostne mobilnosti bomo zmanjšali izpuste toplogrednih plinov iz prometa.

Ukrepi

- Trajnostna raba energije
    - Ozaveščanje in spodbujanje trajnostne rabe energije
    - Naložbe v povečanje energetske učinkovitosti ter uporabe in razvoj OVE
    - Razvoj pametnih energetskih sistemov in omrežij vključno z gradnjo in razvojem učinkovite hrambe energije
- Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter krepitev odpornosti na nesreče
    - Ozaveščanje o podnebnih spremembah in upravljanje s tveganji
    - Naložbe v prilagajanje podnebnim spremembam in krepitev odpornosti
- Spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri
    - Oskrba z vodo
    - Varovanje vodnih virov
- Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo
    - Ozaveščanje in spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo
    - Nadgradnja obstoječe infrastrukture in storitev podpornega okolja
    - Demonstracijsko-pilotna proizvodnja
- Izboljšanje stanja ter varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanje onesnaženja
    - Varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti (še posebej v varovanih območjih narave)
    - Zagotavljanje zelene infrastrukture
    - Naložbe v zmanjševanje onesnaženja
- Trajnostna mobilnost
    - Spodbujanje uporabe in razvoj vseh oblik trajnostnega prometa
    - Načrtovanje in upravljanje multimodalne mobilnosti

2.8 Pomurska regija

2.8.1 Vizija

»Zdravo. Pomurje 2030«

2.8.2 Strateški razvojni cilji

- Zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje
- Zdrava hrana in vitalno podeželje
- Zdravo staranje in povezana družba

2.8.3 Področje upravljanja Privlačna regija

Privlačnost regije deloma krepijo že predvideni ukrepi izpostavljeni v prvih štirih razvojnih prioritetah, medtem ko se peti osredotoča predvsem na to, kako konkurenčne prednosti in zanimivosti regije povezati v kakovostno turistično ponudbo ter hkrati zagotavljati vsebine in aktivnosti tudi lokalnim skupnostim. Poseben poudarek bo namenjen lokalnim verigam vrednosti, zlasti na področju pridelave in predelave zdrave hrane. Slednja bo prihodnje postala en izmed ključnih stebrov razvoja regije in njene privlačnosti za življenje ali obisk.

V prihodnje bosta prav tako izjemnega pomena povezovanje z namenom oblikovanja integralnih turističnih produktov ter skupna promocija in nastop na domačem in tujih trgih. Ob tem bo posebnega pomena tudi čezmejno povezovanje, ki bo pripomoglo h krepitvi sodelovanja v partnerstvih onkraj državne meje.

Vse aktivnosti bodo utemeljene na pristopu »od spodaj navzgor«, kjer gre za to, da razvojna vlaganja usmerjajo lokalne skupnosti.

Ukrepi:

- Povezovanje ponudnikov, vzpostavljanje lokalnih verig vrednosti ter skupni nastopi na trgih
    - Zdravo iz Pomurja – vzpostavitev blagovne znamke in lokalnih verig vrednosti
- Inovativni, integralni turistični produkti in razvoj destinacij
    - Razvoj regijskega letališča Murska Sobota z dodatnimi turističnimi in kadrovsko razvojnimi kapacitetami
    - Športno rekreacijski center FAZANERIJA
    - Revitalizacija degradiranega parkovnega kompleksa Radenci
    - Vzpostavitev strukture Destinacijska management organizacija (regijska destinacijska organizacija) in izvedba nalog DMO
    - Vzpostavitev gondole v Lendavi

    - Turizem na jezerih v Pomurju
- Oživljanje mestnih in vaških središč, kulturna infrastruktura ter razvoj kreativnega sektorja
    - Središče Moravskih Toplic
- Ohranjanje in prezentacija regijske kulturne dediščine
    - Hiša prekmurske besede
    - Evropski muzej romske kulture in zgodovine

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Socialna regija.

Razvojna prioriteta, ki se primarno osredotoča na človeka, je bistvena prvina tega razvojnega dokumenta, saj so demografske spremembe, ki se odražajo predvsem v staranju prebivalstva in povprečno slabem zdravstvenem stanju, ključni izziv regije.

V obdobju 2021–2027 evropski steber »Bolj socialna Evropa« predvideva vlaganja na štirih ključnih področjih: kakovostne zaposlitve, izobraževanje in veščine, socialna vključenost in enak dostop do zdravstvenih storitev. V okviru tega se želi povečati učinkovitost trga dela in dostop do kvalitetnih delovnih mest skozi socialne inovacije in infrastrukturo; izboljšati dostop do vključujočih in kakovostnih storitev v izobraževanju, usposabljanju ter vseživljenjskem učenju skozi razvoj infrastrukture; povečati socialno-ekonomske integracije marginaliziranih skupin prebivalstva, migrantov in neprivilegiranih skupin skozi integrirane ukrepe, vključno s socialnimi storitvami in možnostjo prebivališč ter zagotoviti enak dostop do zdravstvenih storitev skozi razvoj infrastrukture, vključno s primarno oskrbo.

Opisani specifični cilji so predstavljali vodilo pri pripravi strateških izhodišč in načrtov za formiranje predvidenih ukrepov RRP 2021–2027. Skozi to optiko so zasnovani tudi ukrepi in predlogi projektov, ki so odsev trenutnih potreb v okolju.

Ukrepi:

- Zdrava in aktivna starost z inovativnimi pristopi k oskrbi in negi starajočega se prebivalstva z mobilizacijo potencialov dolgotrajno brezposelnih
    - Dolgotrajna oskrba za starejše, dodatne kapacitete ter dnevni in medgeneracijski centri za starejše
    - Pomurski center za paliativno oskrbo
- Izboljšan dostop do kvalitetnih storitev v izobraževanju, usposabljanju, vseživljenjskem učenju ter razvoj infrastrukture
    - Talent center

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Povezana regija.

Mobilnost in pametna omrežja sta dve ključni področji tako za Pomurje, kakor tudi glede proklamiranih evropskih politik za obdobje 2021–2027. Za pričakovati je, da bo (so)financiranju tega področja namenjena posebna pozornost.

Na področju mobilnosti se Pomurje še vedno sooča s pomanjkanjem železniške povezave, kot najbolj ekološke transportne povezave, kakor tudi z dotrajanostjo lokalnih cest. Javni prevoz je zanemarjen in potreben novega premisleka in investicij. Predlagani projekti dajejo veliko pozornost kolesarskim stezam in pločnikom, kot investicijam v trajnostno mobilnost.

Ukrepi:

- Razvoj in zagotavljanje mobilnosti
    - Železnica Lendava–Koper
    - Vzpostavitev pomurskega kolesarskega omrežja
- Vzpostavitev pametnih omrežij
    - Regijsko širokopasovno omrežje

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Pametna regija.

Skladno s Sporazumom o partnerstvu med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2021–2027 (november 2021, izhodiščni osnutek) se bo Slovenija zavezala vlagati v prometno, okoljsko, energetsko, zdravstveno, socialno in drugo infrastrukturo. Če hočemo ta vlaganja vzdrževati, je treba znatno povečati slovensko produktivnost, na osnovi katere bo možno financirati visoko blaginjo prebivalstva. Zato je temu ustrezno treba povečati vlaganja v »pametno, digitalno in krožno« gospodarstvo in družbo, kar bo posledično omogočilo tudi povečane investicije v infrastrukturo in omogočalo dolgoročni razvoj gospodarstva in družbe kot celote.

Glede na demografske kazalnike, kazalnike gospodarske razvitosti in razvojne ogroženosti mora Pomurje še okrepiti aktivnosti in investicije v razvoj in povečevanje konkurenčnosti, ki bo temeljila na endogenih potencialih in komparativnih prednostih regije. Ti so zlasti izraziti na področjih zdraviliških, zdravstvenih in socialnih storitev, pridelave in predelave zdrave hrane ter na področju logistike. Prehod v industrijo 4.0, ki je samo gonilo pametnega razvoja, zahteva tudi zanesljivo in fleksibilno temeljno infrastrukturo.

Ukrepi:

- Razvoj, upravljanje in trženje poslovne infrastrukture
    - Celovito upravljanje in trženje kapacitet poslovnih con Pomurja – Regio Invest Si

    - Mednarodni logistični center Beltinci
- Podporna okolja za spodbujanje podjetništva, raziskovalne dejavnosti, ustvarjalnosti, inovacij in razvoja visoko usposobljenih kadrov
    - Vpeljava inovacijskih rešitev v pomursko gospodarstvo (V.I.P.)
    - Središče inovacij InnovHub Slovenska
- Investicije in podporni programi za digitalizacijo poslovnih in proizvodnih procesov ter javnih storitev
    - Pomurje 5.0

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zelena regija

Koncept zelene regije vsebuje celostno varovanje naravnih virov in učinkovito koriščenje obnovljivih virov – endogenih potencialov regije. Predvideni ukrepi bodo tako naslavljali vprašanja zavarovanih območij narave, varovanja vodnih virov, energetske sanacije stavb in vlaganja v izboljšanje učinkovite rabe energije ter obnovljive vire energije, odpravo energetske revščine, sonaravne ekonomije utemeljene na načelih krožnih gospodarskih modelov, ravnanja z odpadnimi vodami ter komunalnimi in industrijskimi odpadki.

V strukturi prednostnih strateških področij dajemo na področju zelene regije prednost trem ukrepom:

1. Alternativne rešitve ravnanja in upravljanja z odpadnimi vodami na podeželju z razpršeno poselitvijo.
2. Spodbude za rabo obnovljivih virov energije.
3. Celovito ravnanje z vodami.

V sklopu širšega nabora projektov izdvajamo 5 prioritet:

1. Sofinanciranje individualnih čistilnih naprav za gospodinjstva na območju razpršene gradnje.
2. Izgradnja sončnih elektrarn v javno dobro.
3. Namakanje Pomurja iz reke Mure.
4. Investicije v izgradnjo ali rekonstrukcijo sekundarnega vodovodnega omrežja in v ohranjanje sekundarnih vodnih virov.
5. Mali inovativni pristopi na področju energetike in ravnanja z odpadki. Podpora zgolj za pripravo projektov, ki poiščejo vire za investicije iz razpršenih sredstev na državni in evropski ravni.

Ukrepi:

- Alternativne rešitve ravnanja in upravljanja z odpadnimi vodami na podeželju z razpršeno poselitvijo
    - Sofinanciranje individualnih čistilnih naprav za gospodinjstva na območju razpršene gradnje
- Spodbude za rabo obnovljivih virov energije
    - Izgradnja sončnih elektrarn v javno dobro
- Celovito ravnanje z vodami

- Investicije v izgradnjo ali rekonstrukcijo sekundarnega vodovodnega omrežja in v ohranjanje sekundarnih vodnih virov
- Namakanje Pomurja iz reke Mure

2.9 Posavska regija

2.9.1 Vizija

V skladu z osrednjim ciljem SRS 2030 zagotoviti kakovostno življenje za vse so vizija regionalnega razvoja Slovenije dinamične in ustvarjalne regije z lastno identiteto (prepoznavne, specializirane), ki so učinkovito upravljane ter sposobne zaznavati in izkoriščati globalne razvojne priložnosti. Njihov razvoj bo temeljil na ekonomski učinkovitosti, socialni pravičnosti in okoljski odgovornosti. Regijska žarišča brezposelnosti bodo z ukrepi razvojne podpore prestrukturirana in odpravljena, obmejna problemska območja pa bodo ohranila poseljenost in razvojno vitalnost.

»Trajnostno, vitalno, zeleno in povezano.«

2.9.2 Strateški razvojni cilji

Osrednji strateški cilj razvojne regije Posavje je zmanjšati razvojni zaostanek za drugimi slovenskimi regijami, razvojno dohitevati razvite evropske regije in se strateško pozicionirati v obmejnem prostoru, kar pomeni:

- prehod v nizkoogljično družbo - dinamičen gospodarski razvoj na temelju regionalnih potencialov in priložnosti s poudarkom na trajnostnem upravljanju z naravnimi viri ter uvajanju modelov krožnega gospodarstva;
- maksimiziranje človeških ustvarjalnih potencialov regije za trajnostna delovna mesta z višjo dodano vrednostjo;
- dvig kakovosti življenja in povečanje vitalnosti regije s preprečevanjem odliva mladih;
- doseganje večje socialne vključenosti vseh skupin prebivalcev;
- visoko kakovost okolja in trajnostno upravljanje z naravnimi viri za sedanje in prihodnje generacije;
- trajnostno upravljanje s prostorom;
- ohranjanje poseljenosti ter celosten teritorialni razvoj mest in podeželja;
- dostopnost regije ter njeno povezanost znotraj regije in navzven;
- močno regionalno identiteto in prepoznavnost v slovenskem in širšem prostoru;
- okrepljeno čezmejno in transnacionalno sodelovanje na temelju skupnih interesov.

Področje upravljanja

Skladen prostorski razvoj – povezana mesta in podeželje.

Cilj prioritete je zagotavljati racionalen in učinkovit prostorski razvoj, povečevati kakovost življenja in povezanosti urbanih in podeželskih območij ter krepiti prostorsko identiteto regije. Posavje spada med manjše razvojne regije in nima večjega urbanega središča, temveč so oskrbne, administrativne in upravne funkcije dostopne v somestju Krško – Brežice – Sevnica. Urbana in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi, ki jih je smiselno glede na pretekle izkušnje reševati od spodaj navzgor s krepitvijo institucionalnih kapacitet na regionalni ravni.

Ukrepi:

- Priprava regionalnega prostorskega plana (RPP)
- Trajnostni razvoj urbanih naselij
- Trajnostni razvoj podeželja
- Prenova razvrednotenih površin
- Krepitev kapacitet za dobro upravljanje
- Razvoj obmejnih problemskih območij

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Družbeni razvoj Posavja.

Cilj prioritete je zagotavljati visoko socialno kohezijo in ustvarjati regijo, ki omogoča dostojno, kakovostno in privlačno bivanje vsem skupinam prebivalcev s povečanjem dostopnosti, raznovrstnosti in kakovosti storitev.

V okviru te prioritete posebno pozornost namenjamo skupinam, ki tvegajo izključenost iz družbe ali se soočajo z izzivi na trgu dela. Posebej se usmerjamo na izboljšanje pogojev za mlade in mlade družine, da bi jim omogočili boljše pogoje za delo in življenje v regiji.

Ukrepi:

- Večja socialna vključenost in razvoj skupnosti
- Trg dela in zaposlovanje
- Aktivno in zdravo staranje
- Zdravstveno varstvo in krepitev zdravja
- Podpora mladim v Posavju
- Razvoj kulturnih, športnih in prostočasnih vsebin
- Razvoj naravne in kulturne dediščine

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Mobilno in dostopno Posavje.

Cilj prioritete je izboljšati povezanost regije znotraj in navzven ter razvijati bolj trajnostne oblike mobilnosti.

Posavje ima pomembno lego ob evropskem prometnem koridorju. Ima sicer relativno dobro razvejano prometno omrežje, ki pa je potrebno obnove ter izboljšanja dostopnosti in kakovosti storitev za uporabnike, kar bi sočasno omogočilo tudi povečanje uporabe javnega prometa. Za regijo je značilna precejšnja delovna mobilnost tako med kraji v regiji kot izven regije, kar dodatno povečuje promet. Pomemben del dostopnosti pa pomeni tudi zagotavljanje širokopasovnih internetnih povezav na belih lisah.

Ukrepi:

- Bolj trajnostna mobilnost
- Razvoj prometne infrastrukture v regiji
- Razvoj rečnega prometa
- Razvoj širokopasovnih povezav in digitalne storitve

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Gospodarsko močno in pametno Posavje.

Cilj prioritete je zagotavljanje dinamičnega in konkurenčnega gospodarstva Posavja, temelječega na znanju, inovativnosti in podjetnosti, ter ustvarjanje novih delovnih mest in doseganje višje stopnje zaposlenosti.

V gospodarski strukturi regije prevladujejo predelovalne dejavnosti. Gospodarske kazalce sicer odločilno zaznamuje sektor energetike, vendar ima Posavje precej potencialov tudi v drugih perspektivnih dejavnostih. Ključne usmeritve regije so povezane z dodajanjem vrednosti proizvodom in storitvam, izkoriščanjem prednosti digitalizacije za bolj učinkovite procese in rešitve ter prehodom na bolj trajnostne oblike delovanja z uvajanjem zelenih tehnologij in krožnega gospodarstva. Za tovrstno preobrazbo regija potrebuje spodbudno podporno okolje, usposobljene in motivirane kadre ter več delovnih mest za višje in visoko izobražene kadre. Znatno mora okrepiti razvojno inovacijsko dejavnost in sodelovanje med izobraževanjem in z realnim okoljem ter trgom dela.

Ukrepi:

- Inovativno razvojno okolje
- Podjetno Posavje
- Gospodarska poslovna infrastruktura
- Izobraževanje in razvoj človeških virov
- Podpora perspektivnim dejavnostim
    - Razvoj kmetijstva, gozdarstva in ohranjanje vitalnosti podeželja

- Razvoj akvakulture
- Trajnostna turistična destinacija Čatež – Posavje

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zeleno in nizkoogljično Posavje.

Cilj prioritete je zagotavljati visoko kakovost prostora in bivanja z ohranjenjem in izboljšanjem naravnih virov, biotske pestrosti, ekosistemski storitev ter spodbuditi prehod na nizkoogljično družbo in se prilagajati na podnebne spremembe.

Posavje je v preteklih letih veliko vlagalo v gospodarsko javno infrastrukturo in tako prispevalo k boljšemu ravnanju z odpadki, odpadnimi vodami, prav tako pa tudi k boljši oskrbi s pitno vodo. Prihodnji izzivi se zlasti nanašajo na trajnostno ravnanje z odpadnimi vodami na aglomeracijah pod 2000 PE, prav tako pa tudi na zagotavljanju optimalne izrabe obstoječih kapacitet. Na področju ravnanja z odpadki so izzivi v zmanjšanju nastajanja odpadkov, povečanju deleža recikliranja in ponovne uporabe surovin.

Za prehod na nizkoogljično družbo bo potrebno vlagati v bolj učinkovito rabo energije, proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, lokalizacijo in implementacijo krožnih modelov ter povečati aktivnosti za doseganje bolj trajnostne mobilnosti. Tudi v Posavju se kažejo posledice podnebnih sprememb in povečanje razumevanja teh procesov, odprava posledic ter preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti regije na naravne nesreče sta med ključnimi usmeritvami.

Ogrodje zelenega sistema Posavja tvorijo območja Natura 2000. Izzivi pri trajnostnem zagotavljanju ekosistemskih storitev v regiji se nanašajo zlasti na izboljšanje stanja biotske pestrosti, preprečevanja erozije in onesnaženja tal ter pitne vode, kot tudi varstvo gozdov. V urbanih okoljih pa so izzivi povezani z revitalizacijo in izboljšanje funkcij zelenih površin.

Ukrepi:

- Ekosistemske storitve in biotska raznovrstnost
- Varovanje okolja in zaščita naravnih virov
    - Spremljanje kakovosti okolja in ozaveščanje javnosti
    - Oskrba z vodo in upravljanje z vodotoki
    - Ravnanje z odpadki
- Večja energetska učinkovitost in spodbujanje rabe energije iz obnovljivih virov
- Prilagajanje na podnebne spremembe
- Razvoj krožnega gospodarstva

2.10 Primorsko notranjska regija

2.10.1 Vizija

Vizija Primorsko-notranjske regije sledi že v prejšnjih programskih obdobjih opredeljenim vrednotam, ki so povezane s trajnostno rabo virov in so v veliki meri skladne s cilji politik EU:

- gospodarska preobrazba in konkurenčno gospodarstvo,
- odgovorna in trajnostna raba virov, zelene naložbe in čista energija,
- ohranjena narava, zelena in nizkoogljična regija,
- vključujoča družba,
- visoka kakovost življenja v regiji.

»S sodobnim gospodarstvom in zeleno modrimi naložbami do boljše kakovosti življenja na Zelenem krasu.«

2.10.2 Strateški razvojni cilji

Na osnovi ocene razvoja ter z upoštevanjem razvojne specializacije izpostavljamo tri strateške razvojne cilje Primorsko-notranjske regije v obdobju 2021-2027, s katerimi želimo zmanjšati zaostanek v stopnji razvoja za razvitejšimi slovenskimi regijami:

- Spodbujati trajnostno preobrazbo gospodarstva s pametnimi naložbami, dvigom dodane vrednosti in nižanjem okoljskega odtisa ter s tem ohranjati, razvijati in ustvarjati nova delovna mesta
- Spodbujati trajnostni okoljski in infrastrukturni razvoj regije
- Spodbujati razvojni potencial človeških virov in izboljšati življenjske pogoje za prebivalstvo

Področje upravljanja

Skladen razvoj mest, mestnih naselij, naselij mestnih območij in podeželja.

Medtem, ko so regijske prioritete od 1 do 4 vključevale obravnavo posameznih (sektorskih) področij razvoja, je v RRP nujno opredeliti tudi na celovit razvoj posameznih zaokroženih teritorialnih območij Primorsko-notranjske regije: mesta, mestna naselja, naselja mestnih območij in podeželje. Spodbuditi želimo celosten in uravnotežen ekonomsko-socialni razvoj, ki prinaša napredek celotnemu območju regije na širokem spektru vsebin. Tovrstna obravnava poudarja trajnostni, predvsem pa celostni razvoj omenjenih območij, s hkratnim upoštevanjem vseh, v prejšnjih prioritetah nagovorjenih izzivov, vendar s poudarkom na specifikah posameznega območja. Ob tem želimo zagotoviti takšen prostorski razvoj območja, ki bo odražal zastavljene cilje in bo udejanjal potrebe prebivalcev z umestitvijo pomembnih razvojnih priložnosti ter hkrati ohranil visok delež zavarovanih območij in

ohranjene narave. Predstavljal bo podlago za občinske prostorske akte, za razvoj poselitve, gospodarske javne infrastrukture in ohranjanje krajinske identitete.

Cilji prioritete so:

- zagotoviti racionalen in dolgoročno vzdržen prostorski razvoj,
- povečati kakovost življenja in povezanost urbanih in podeželskih območij v regiji ter krepiti prostorsko identiteto regije s pripravo regionalnega prostorskega načrta,
- spodbuditi celostni ekonomsko-socialni razvoj v mestih, mestnih naseljih in podeželskih območjih z izvajanjem ukrepov, opredeljenih v lokalnih razvojnih strategijah, pripravljenih na ravni, ki je najbliže državljanom: to so razvojne strategije v obliki mehanizmov Celostne teritorialne naložbe (CTN), Dogovor za razvoj regije (DRR) in Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD),
- izkoristiti potencial za razvoj, tudi z vključevanjem funkcionalnih degradiranih območij.

Ukrepi:

- Regionalno prostorsko načrtovanje
- Trajnostni razvoj mest, mestnih naselij in naselij mestnih območij
- Trajnostni razvoj podeželja
    - Podjetno in digitalno
    - Zeleno in lokalno
    - Socialno in vključujoče

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Socialna, privlačna in solidarna regija.

Podobno kot večina slovenskih regij, se tudi Primorsko-notranjska regija v vedno večji meri sooča z demografskim izzivom staranja prebivalstva ter priseljevanja, ki vpliva na vse več družbenih sistemov: izobraževanje, zdravstvo, sociala, kultura. Vedno večji vpliv se kaže tudi v gospodarstvu, ki se sooča s pomanjkanjem ustrezne delovne sile, delno zaradi navedenega razloga, delno pa zaradi specifične geografske lege, ki omogoča hiter dostop do kar treh gospodarsko močnejših regij in dveh obmejnih območij.

Kot odgovor na opisano stanje je se regija usmerja v krepitev kadrovskega potenciala s ciljem:

- zagotoviti visoko usposobljeno delovno silo, prilagojeno potrebam regijskega gospodarstva,
- zagotoviti ustrezne pogoje za kakovostno delo in življenje, prilagojene potrebam prebivalstva,
- zagotoviti ustrezno socialno podporo ranljivim in marginaliziranim skupinam, z namenom dviga njihove socialne vključenosti in njihove aktivacije,
- izkoristiti potencial izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za razvoj kompetentnega, zadovoljnega, zdravega in opravilnega prebivalstva,

- ohraniti zdravje prebivalstva Primorsko-notranjske regije, tako prek ustrezne zdravstvene infrastrukture in storitev kot preko zagotavljanja prostočasnih aktivnosti, ki prispevajo k fizičnem in psihičnem zdravju prebivalstva (kultura, šport),
- prilagoditi socialno-zdravstvene sisteme potrebam prebivalstva, z ustvarjanjem dodatnih kapacitet in inovativnih socialnih storitev.

Ukrepi:

- Kakovost usposabljanja, izobraževanja in vseživljenjskega učenja
- Izboljšanje učinkovitosti trga dela in dostopa do kakovostne zaposlitve
- Vključujoča in privlačna regija
    - Socialna vključenost
    - Privlačna regija
    - Aktivna in kulturna družba
- Zdravo in aktivno življenje ter kakovost življenja v regiji
- Nevladni sektor kot razvojni potencial regije

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Izboljšana mobilnost in prometna povezanost regije

Primorsko-notranjska regija je ena izmed najmanj poseljenih slovenskih regij, za katero je značilna tudi relativno visoka razpršenost naselij, posledično pa otežena dostopnost in zato mestoma tudi šibkejši razvoj območja. Glede na navedeno in skladno z regijsko horizontalno usmeritev v spodbujanje trajnostnega razvoja je zato nujno zagotoviti boljšo povezanost in dostopnost območij, vendar ob hkratnem upoštevanju učinkov tovrstnih posegov v okolje.

Ključni cilji prioritete so:

- izboljšati povezanost in dostopnost (znotraj) regije in s tem zagotoviti skladen regionalni razvoj,
- izboljšati dostopnost regije do avtocestnega omrežja,
- dvigniti kakovost javnega potniškega prometa,
- spodbuditi razvoj trajnostne mobilnosti,
- zagotoviti maksimalen dostop do širokopasovnih povezav.

Ukrepi:

- Razvoj prometne infrastrukture
- Ureditev javnega prometa ter vzpostavitev novih oblik trajnostne mobilnosti
- Zagotavljanje digitalne povezanosti regije
- Nadgradnja športno-rekreativne letališke infrastrukture in storitev

- Ureditev trajnostne mobilnosti na jezerih in rekah v turistično rekreacijske namene

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Gospodarski razvoj Primorsko-notranjske regije.

Za regijsko gospodarstvo je značilna sicer tradicionalno usmerjena, a močna industrija, še posebej na področju kovinarstva in orodjarstva. Regija se še vedno sooča s skromno razvojno-raziskovalno dejavnostjo, vendar je hkrati zaznati tudi prebujajočo se podjetniško aktivnost, ki je delno povezana tudi z okrepljeno infrastrukturo za podporo podjetništvu. Krepitev gospodarstva je med ključnimi prioritetami Primorsko-notranjske regije, cilji te prioritete pa so:

- izboljšati konkurenčnost regijskega gospodarstva, še posebej s krepitvijo novih, perspektivnih panog in preobrazbo obstoječih dejavnosti skladno trajnostnimi usmeritvami v zeleno in digitalno,
- nadalje spodbuditi razvoj podjetništva, tako z dvigom inovativnosti podjetnikov kot s krepitvijo podpornega okolja za podjetništvo,
- spodbuditi razvojno-raziskovalne aktivnosti v regijskih podjetjih, preko spodbud podjetjem in preko krepitve povezovanja med podjetji in institucijami znanja,
- okrepiti podporo gospodarstvu na področju internacionalizacije podjetij in privabljanja (tujih) investicij,
- ohraniti in razviti kakovostne kadre za potrebe gospodarstva,
- spodbuditi razvoj in izkoristiti potencial lesno-predelovalne panoge,
- zagotavljati trajnostni razvoj destinacije, okrepiti promocijo in razvoj turistične ponudbe.

Ukrepi:

- Konkurenčno gospodarstvo
- Trajnostno gospodarstvo
- Podporno okolje za gospodarstvo
- Razvoj kadrov za potrebe gospodarstva
- Internacionalizacija regije
- Trajnostno upravljanje destinacije Zeleni kras

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Razvoj zelene in nizkoogljične Primorsko-notranjske regije.

Prioriteta je usmerjena v zagotavljanje visoke kakovosti bivanja in ohranjenosti naravnih virov ter prehod na nizkoogljično družbo ob hkratnem prilagajanju na podnebne spremembe. V Primorsko-notranjski regiji je bilo v preteklih letih veliko vlaganj v gospodarsko javno infrastrukturo, predvsem na področju odpadnih voda in boljše

oskrbe s pitno vodo. Izzivi za prihodnje obdobje se nanašajo na čiščenje odpadnih voda v aglomeracijah pod 2000 PE, pa tudi pri zmanjševanj izgub na obstoječih vodovodih, ki datirajo v začetek 20. stoletja.

Za prehod na nizkoogljično družbo bo treba povečati energetsko samooskrbo z energijo iz obnovljivih virov ter povečati delež javnega prevoza za doseganje bolj trajnostne mobilnosti. Predvsem v padavinskem režimu se že kažejo posledice podnebnih sprememb. Povečanje razumevanja teh procesov in preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti regije na naravne nesreče je zato ena ključnih usmeritev pri razvoju zelene in nizkoogljične Primorsko-notranjske regije. Z zelenimi infrastrukturami v mestnih naselij želimo povečati kakovost bivanja občanov in dvigniti zavest o pomembnosti ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Cilji prioritete so:

- zagotoviti visoko kvaliteto površinskih in podzemnih voda,
- povečati rabo obnovljivih virov energije,
- izboljšati naravno okolje v dobrem stanju,
- okrepiti pomen ekonomske in socialne funkcije gozdov,
- zagotoviti ohranjanje naravnih danosti v regiji, povečati delež zelene infrastrukture,
- krepiti zavedanje o podnebnih spremembah in prilagajanja podnebnim spremembam,
- povečati delež krožnega gospodarstva v regiji (glej tudi prioriteto 1),
- povečati delež trajnostne mobilnosti.

Ukrepi:

- Varovanje naravnih virov
- Energetska učinkovitost in spodbujane rabe obnovljivih virov energije
- Prilagajanje podnebnim spremembam in preprečevanje tveganj ter krepitev odpornosti na nesreče
- Izboljšanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti in razvoj zelene infrastrukture v urbanem okolju

2.11 Savinjska regija

2.11.1 Vizija

Savinjska regija stremi k trajnostnemu razvoju celotne regije, ki zaradi svoje raznolikosti in geografske pozicije predstavlja edinstveno, inovativno in prepoznavno razvojno okolje. Razvoj je mogoče uresničiti z uravnoteženim gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem, ki upošteva omejitve in naravne danosti ter ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove.

»Zelena, digitalna, inovativna, opolnomočena in ljudem prijazna savinjska regija.«

2.11.2 Strateški razvojni cilji

- ohranitev in povečanje gospodarske moči z razširitvijo prehoda na bolj trajnostno
- gospodarstvo,
- razvoj perspektivnih gospodarskih panog ter krepitev malih in srednje velikih podjetij,
- izboljšati dostopnost in povezljivost regije (prometno, IKT),
- razvoj digitalizacije na vseh področjih in krepitev razvojno inovacijske dejavnosti,
- zagotavljati skladen razvoj in visoko kakovost življenja v mestih in na podeželju,
- zagotavljati visoko stopnjo socialne povezanosti ter spodbujati zdrav in aktiven življenjski
- slog,
- povečati lokalno oskrbo in samooskrbo s hrano,
- dvig kakovosti okolja in trajnostno upravljati z viri,
- racionalno upravljati s prostorom,
- varovanje in izboljšanje stanja narave in kulturne dediščine ter njunega upravljanja,
- učinkovita izraba lesa in lesne biomase,
- dvig kakovosti življenja in poskušati narediti regijo bolj privlačno mladim in s tem preprečiti
- odseljevanja mladih iz regije,
- dosegati visoko stopnjo zaposlenosti in razvijati trajnostna delovna mesta,
- spodbuditi hitrejše okrevanje sektorjev, ki so bili prizadeti zaradi posledic epidemije covid-19,
- povečati odpornost regije na podnebne spremembe,
- okrepiti čezmejno in transnacionalno sodelovanje glede na skupne interese.

2.11.3 Področje upravljanja

Celostni razvoj in upravljanje savinjske regije

Poudarek je na podpiranju razvojnih strategij na lokalni ravni (lokalna pobuda) in trajnostnem razvoju podeželskih in mestnih območij.

Mestna in podeželska območja v regiji se soočajo z različnimi izzivi, ki potrebujejo posebno obravnavo in reševanje s pristopom od spodaj navzgor. Še posebej je potrebno poudariti, da se problemska obmejna območja regije soočajo še s posebnimi izzivi in večjim razvojnim zaostankom. Za ta območja je značilno, da so oddaljena od gospodarskih centrov, imajo slabše razvite prometne povezave, skromno ali celo neurejeno komunalno in drugo javno infrastrukturo, soočajo se s strukturno brezposelnostjo, so podpovprečno gospodarsko razvita, imajo šibkejšo pokritost s širokopasovnimi povezavami ter veliko izseljevanja in starajočega prebivalstva. Zaradi tega se povečujejo razvojne in socialne razlike.

Smiselno bi bilo izkoristiti potencial za razvoj, ki ga predstavljajo funkcionalno degradirana območja (FDO), ki obsegajo nezadostno izkoriščeno ali zapuščeno območje z vidnim vplivom predhodne rabe in zmanjšano uporabno vrednostjo (ukrepi za celovito ravnanje in upravljanje s FDO). Gre predvsem za usmerjeno pripravo niza povezanih sistemov in drugih ukrepov, ki bodo spodbujali oživitev in nove investicije na območja FDO.

Za dosego celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja mestnih in podeželskih območij Savinjske regije se ukrepi navezujejo na celostne razvojne strategije za posamezna funkcionalna območja, ki izhajajo iz njihovih potreb in prepoznanih razvojnih priložnosti teh območij ter naslavljajo njihove specifične izzive na celosten in trajen način. Tu gre predvsem za trajnostne urbane strategije mestnih občin, mestnih naselij in naselij mestnih območij (CTN) in pa za strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD).

Ukrepi:

- Ukrepi, ki se bodo na področju skupnosti izvajali za posamezne člane skupnosti (CLLD)
- Mehanizem CTN za širše podeželsko območje
- Izdelava regionalnega prostorskega plana
- Obmejna problemska območja
- Degradirana območja

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Savinjska regija za ljudi.

Poudarek je na bolj socialni regiji, ki zagotavlja varstvo socialnih pravic in podpira kakovostno zaposlovanje, izobraževanje, veščine, socialno vključenost in enak dostop do zdravstvene oskrbe. Vsem prebivalcem regije želimo zagotoviti visoko socialno kohezijo in razvijati regijo v smer, ki bi jim omogočala dostojno, kakovostno in privlačno bivanje. Namen je povečati dostopnost, raznovrstnost in kakovost storitev.

Posebna pozornost bo namenjena ranljivim skupinam (osebe s posebnimi potrebami, paliativna oskrba, osebe z demenco, programi za starostnike, ki ne potrebujejo domskega varstva…), ki predstavljajo tveganje za izključenost iz družbe ali se soočajo z izzivi na trgu dela. Usmerjenost bo tudi na mlade in mlade družine, da bi jim zagotovili boljše pogoje za delo in življenje v regiji.

Problem v regiji predstavlja tudi staranje prebivalstva, saj le-to zmanjšuje zmogljivost aktivnega prebivalstva, kar nakazuje, da bo potrebno urediti trg dela, izobraževanje, socialno zaščito ter bivalno in delovno okolje. Pomanjkanje ustrezne delovne sile zmanjšuje sposobnost za hitrejši gospodarski napredek, kar pa posledično vpliva tudi na življenjski standard prebivalcev v regiji.

Delovna mesta bo potrebno prilagoditi tehnološkemu razvoju, za kar pa je potrebno izboljšati znanja in spretnosti, ki bodo usklajena s potrebami družbe in gospodarstva. Regija naj bi ponujala možnosti za prilagajanje in aktivno vključevanje v družbo vsem generacijam.

S ciljem želimo v regiji spodbujati visoko stopnjo zaposlenosti, socialno pravičnost in varstvo, boj proti socialni izključenosti, visoko stopnjo izobraževanja in varovanja človekovega zdravja, hkrati pa narediti regijo privlačno za bivanje s trajnostnim okoljem za bivanje.

Ukrepi:

- Kakovostna delovna mesta regije
- Učeča se regija – izobraževanje za prihodnost
- Zdrava, socialno dostopna regija, s kakovostnim otroškim varstvom in blaginja za vzdrževane osebe
- Družbena infrastruktura

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Povezana savinjska regija.

Poudarek je na bolj povezani regiji s strateškimi prometnimi povezavami in razvitimi digitalnimi omrežji.

Savinjska regija je razpršeno poseljena in ima razvejano prometno omrežje. Zato je v regiji potrebno poleg glavnih cestnih koridorjev obnoviti in izboljšati še dostopnost na drugih območjih. Potrebna bi bila tudi posodobitev železniške infrastrukture. Spodbujali bomo uporabo javnega prometa. Poudarek bo na izboljšanju uporabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

Ukrepi:

- Dostopnost IKT
- Razvoj trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo
- Infrastruktura za regionalno trajnostno mobilnost, kar vključuje kolesarjenje, uporabo javnega potniškega prometa in alternativne oblike mobilnosti ter njihovo povezovanje
- Spodbude za izdelavo načrtov parkirne politike na ravni mest in regij in njihovo izvedbo

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Pametna savinjska regija

Poudarek je na inovacijah, digitalizaciji, gospodarski preobrazbi in podpori malim in srednje velikim podjetjem. Namen je zagotoviti dinamično in konkurenčno gospodarstvo v Savinjski regiji, ki temelji na znanju, inovativnosti in podjetnosti ter ustvarjanju novih delovnih mest in doseči višjo stopnjo zaposlenosti.

Z ukrepi se regija usmerja v nadaljnjo krepitev kakovosti podpornih storitev, ki vključujejo izboljšano poslovno infrastrukturo. Še posebej pa se usmerja na povečanje inovativne in razvojno raziskovalne sposobnosti regije, vključno z vzpostavitvijo raziskovalne infrastrukture v perspektivnih dejavnostih. Ključne usmeritve regije so na

dodajanju vrednosti proizvodom in storitvam, izkoriščanju prednosti digitalizacije ter prehodu na bolj trajnostne oblike delovanja z uvajanjem zelenih tehnologij in krožnega gospodarstva. Za to regija potrebuje spodbudno podporno okolje, primerno usposobljene in motivirane kadre ter več delovnih mest z višjo in visoko izobrazbo. Prav tako je potrebno okrepiti razvojno inovacijsko dejavnost in sodelovanje med izobraževalnimi institucijami in realnim okoljem ter trgom dela.

Ukrepi:

- Izboljšanje raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij
- Uživanje koristi digitalizacije za državljane, podjetja in državo
- Izboljšanje rasti in konkurenčnosti gospodarstva regije in ustvarjanje delovnih mest

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zelena savinjska regija.

Poudarek je na bolj zeleni, nizkoogljični regiji, vključno z vlaganji v energetski prehod, obnovljive vire energije in prilagajanjem podnebnim spremembam. Usmerjenost regije bo predvsem na zagotovitvi čiste in kakovostne pitne vode za vse prebivalce, zmanjševanju vodnih izgub, učinkoviti rabi energije in trajnostnem ravnanju z odpadnimi vodami na aglomeracijah pod 2000 PE in pa tudi na optimalni izrabi že obstoječih kapacitet.

Spodbujali bomo k rabi nizkoogljične energije, izvajali načrte za ravnanje z odpadki in spodbujali zeleno infrastrukturo ter zmanjševanje onesnaževanja. Krepili bomo ozaveščanje glede učinkovite rabe energije in uporabe trajnostnih oblik mobilnosti. Za prehod v nizkoogljično regijo bo potrebno vlagati v bolj učinkovito rabo energije, proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter aktivnosti iz področja krožnega gospodarstva in trajnostne mobilnosti. Posledice podnebnih sprememb terjajo tudi reševanje posledic naravnih nesreč (poplave, suša, toča, erozije …). Z učinkovitim reševanjem teh posledic bomo izboljšali in ohranjali biotsko raznovrstnost ter spodbujali razvoj turizma.

Ukrepi:

- Spodbujanje ukrepov za energetsko učinkovitost
- Spodbujanje energije iz obnovljivih virov
- Razvoj pametnih energetskih sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni
- Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanje tveganj in krepitev odpornosti na nesreče
- Spodbujanje trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri
- Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo
- Spodbujanje biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanje onesnaženja
- Spodbujanje trajnostne večmodalne mobilnosti

Pravični prehod premogovne regije saša

Med ukrepi, ki jih je sprejela Evropska unija (EU) kot podpisnica Pariškega sporazuma za zmanjšanje izpustov CO2, je tudi postopna opustitev uporabe premoga za pridobivanje energije. Ta ukrep bo imel negativne posledice na gospodarsko in socialno sliko premogovnih regij, zato se je EU prav tako zavezala, da bo podprla pravično gospodarsko in socialno prestrukturiranje teh regij. Evropska komisija je decembra 2017 predstavila Platformo o premogovnih regijah v prehodu (EU coal regions, 2019), ki je ključni del pobude za premogovne in ogljično-intenzivne regije v prehodu in je bila predstavljena kot nezakonodajni element zakonodajnega svežnja »Čista energija za vse Evropejce«. Namen platforme je olajšati razvoj projektov in dolgoročnih strategij v premogovno intenzivnih regijah (Portal energetika, 2019).

EU komisija je pripravila »Poročilo o politikah kot podlago za nadaljnji energetski prehod premogovniških regij (Alves Dias in sod., 2018)«, ki navaja 41 evropskih regij z aktivnimi premogovniki. Iz Savinjske razvojne regije je vključeno tudi premogovno območje Savinjsko–šaleška premogovna regija, kjer bo prav tako potrebna celovita gospodarsko-energetska preobrazba (Industrial transition - no region left behind, 2019).

Za obdobje 2021–2027 je podpora kohezijske politike za premogovne regije še naprej prednostna naloga, ki jo poudarja predlagana tematska osredotočenost Evropskega sklada za regionalni razvoj na cilje politike za pametnejšo in bolj zeleno Evropo z nizkimi emisijami ogljika (Odgovor EU komisarke za regionalno politiko, 2019). Energetski prehod premogovniških regij bo prispeval tudi k cilju 1: Pametnejša Evropa – inovativno in pametno gospodarsko preoblikovanje.

V Savinjsko–šaleški premogovni regiji bo potrebna celovita preobrazba, saj gre za večplasten problem. Povpraševanje in proizvodnja premoga se je v EU v zadnjih nekaj desetletjih zmanjšala za 31 %, poraba pa za 13 %. Gospodarska diverzifikacija in tehnološki prehod v premogovnih regijah bosta tako ključnega pomena za zagotavljanje dolgoročne rasti in delovnih mest ter za omogočanje učinkovitih ukrepov za doseganje ciljev podnebne, okoljske in energetske politike. Tako bo poleg sanacije degradiranih območij potrebna tudi postopna menjava energetskega sistema, da ne bo ogrožena oskrba z energijo v regiji in širše. Zapiranje rudnika bo namreč zahtevalo tudi prekvalifikacijo delovnih mest in okrepitev zelenega gospodarstva z zagotavljanem infrastrukturnih pogojev in ustrezne podpore pri ustvarjanju zelenih delovnih mest. Potrebno bo izvesti prehod na čisto energijo oz. uporabo inovativnih tehnologij, kot sta zajemanje ter shranjevanje ogljika (CCS), pri čemer bo potrebno pozornost nameniti tudi socialni pravičnosti, strukturni preobrazbi, novim spretnostim in financiranju realnega sektorja.

Ukrepi:

- Zagotavljanje pravičnega energetskega prehoda SAŠA regije
- Zagotavljanje postopne sanacije in revitalizacije prostorsko in okoljsko razvrednotenih območij
- Zagotavljanje dodatne regionalne povezljivosti in trajnostne mobilnosti
- Zagotavljanje trajnostnega, prožnega in raznolikega gospodarskega razvoja

- Zagotavljanje zaposlitev in veščin za vse

2.12 Zasavska regija

2.12.1 Vizija

»Smer razvoja, ki jo soustvarjamo, je gospodarsko močno, povezano, čisto in gostoljubno Zasavje. Zasavje bo regija, ki bo privlačna za prebivanje in delo.«

Smer razvoja regije je povezano, čisto, trajnostno usmerjeno in gostoljubno Zasavje. Podjetništvo, predelovalna industrija in razvoj novih tehnologij, kamor se Zasavje usmerja po opuščanju premogovne in industrijske dejavnosti, bodo pripomogli k prepoznavnosti Zasavja ter privabljanju investitorjev in podjetnikov z željo po sodelovanju. Gospodarstvo bo z usmerjanjem v raznolika področja postalo primerljivo z gospodarstvom v razvitejših regijah skladno z razpoložljivimi okolijskimi zmogljivostmi prostora. Z ureditvijo stanovanjske, družbene, prometne in IKTinfrastrukture, varovanjem okolja ter s prizadevanjem za čistejšo vodo in zrak, z dostopnim zdravstvenim in socialnim varstvom, s privlačnimi izobraževalnimi in zaposlitvenimi možnostmi ter z možnostmi udejstvovanja na kulturnem in športnem področju bo regija privlačna za življenje in delo vseh generacij.

2.12.2 Strateški razvojni cilji

CILJ 1: Inovativno in konkurenčno gospodarstvo v Zasavju:

- Izboljšati poslovno podporno okolje in dostopnost storitev za gospodarstvo
- Izboljšati infrastrukturo za potrebe gospodarstva
- Povečati dodano vrednost gospodarskih dejavnosti
- Povečati prepoznavnost podjetij na domačem trgu in tujih trgih
- Povečati število kakovostnih delovnih mest v regiji
- Zajeziti beg možganov iz regije (odhajanje izobražene in ustvarjene delovne sile)
- Oblikovati temeljne podjetniške in konkurenčne vzvode za čim bolj dinamično gospodarsko strukturo
- Doseči hitrejši razvoj in osredotočenje na področja z relativnimi konkurenčnimi prednostmi
- Spodbujati inovativnost
- Razviti kakovostne in inovativne turistične produkte ter okrepiti promocijo trajnostnega turizma

CILJ 2: Zeleno in nizkoogljično Zasavje:

- Ohraniti prebivalstvo v regiji
- Izboljšati kakovost okolja

- Spodbujati do okolja prijazne pristope (krožno gospodarstvo, samooskrba, uporaba OVE)
- Povečati število trajnostnih delovnih mest s povezovanjem ekologije in ekonomije
- Ohranjati ugodno stanje gozdov ter izboljšati koriščenje vseh proizvodnih, ekoloških in socialnih funkcij gozdov

CILJ 3: Mobilno in regionalno povezano Zasavje:

- Ustvariti več trajnostnih oblik mobilnosti in pametne rešitve v podporo trajnostni mobilnosti (zmanjšanje števila vozil oz. povečanje števila uporabnikov javnega prevoza, več kolesarjev za dnevno migracijo, zmanjšanje tranzitnega prometa skozi urbana središča, hoja)
- Izboljšati kakovost zraka v regiji
- Izboljšati dostopnost regije
- Omogočiti pokritost regije z dostopom do širokopasovnega omrežja, povečati uporabo IKT-storitev in dostop do interneta vsem prebivalcem v regiji

CILJ 4: Družbeno razvito Zasavje:

- Vključiti vse generacije v izobraževanje, vseživljenjsko učenje in v medgeneracijsko sožitje. Krepiti življenjske kompetence, tudi digitalne; razvoj kompetenc za potrebe trga dela in delovanja v sodobni družbi
- Dvigniti kakovost življenja ranljivih ciljnih skupin (otroci in mladi iz deprivilegiranih družinskih okolij, starejši, brezposelni priseljenci, migranti, gibalno ovirane osebe, osebe s posebnimi potrebami) ter preprečiti zdrs v socialno izključenost in revščino
- Zagotoviti samostojno, zdravo in varno življenje vseh generacij (celovita socialna, zdravstvena oskrba in preventiva, integrirana oskrba)
- Zvišati kakovost prebivanja
- Ustaviti trend dnevnih migracij v druge regije in odseljevanje
- Razviti kakovostna delovna mesta in podporno okolje za inovativno, vključujočo družbo znanja
- Krepitev vloge kulture in turizma pri socialni vključenosti - Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic

CILJ 5: Trajnostni in celostni razvoj mest in podeželja v Zasavju:

- Spodbuditi celosten socialni, gospodarski in okoljski razvoj, ohraniti kulturno dediščino in varnost v
- urbanih območjih
- Pripraviti regionalni prostorski načrt
- Ohraniti identiteto regije in razviti kulturno dediščino v turistične namene (rokodelstvo, rudarstvo,
- steklarstvo)
- Povezati skupnost in krepiti medgeneracijsko sodelovanje
- Povečati kakovost in privlačnost za življenje za mlade
- Razviti in krepiti nevladne organizacije in podporno okolje za njihov razvoj

- Vključitev v projekt Pametne vasi

CILJ 6: Sklad za pravični prehod:

- Spodbuditi diverzifikacijo in preusmeritev gospodarstva s produktivnimi naložbami v mala in srednja podjetja, vključno z zagonskimi podjetji
- Spodbuditi diverzifikacijo in preusmeritev gospodarstva s produktivnimi naložbami v velika podjetja (uredba EU JTF)
- Spodbuditi prenos naprednih tehnologij skladno s slovensko strategijo pametne specializacije z naložbami v raziskovalne in inovacijske dejavnosti
- Uvajanje tehnologije in infrastrukture za cenovno dostopno čisto energijo
- Digitalizacija
- Izpolnjevanje in preusposabljanje delavcev
- Regeneracija in dekontaminacija objektov, sanacija zemljišč in sprememba namembnosti
- Krepitev krožnega gospodarstva

2.12.3 Razvojne prioritete

Področje upravljanja

Trajnostni in celostni razvoj mesta in podeželja

Deležniki so poudarili, da vsi predlagani projekti v zadostni meri odgovarjajo na pričakovane razvojne potrebe znotraj pete prioritete. Vsebinsko so skladni in ustrezno razvrščeni. Med projekti je mogoče zaznati sinergijski učinek oz. povezavo med projekti. Med projektnimi predlogi so deležniki poudarili poseben pomen tistih, ki naslavljajo naslednja področja: nadgradnja in dopolnjevanje turističnih programov in turistične infrastrukture, revitalizacija kulturne dediščine, urejanje mestnih središč in vaških trgov, urejanje degradiranih območij, samooskrba s hrano in pametne tehnološke rešitve za mesta in podeželje. Iz nabora mehkejših programov deležniki poudarjajo poseben pomen programov za spodbujanje aktivnega državljanstva, podporne programe za društva in nevladne organizacije. Pomembno je, da v regiji deluje partnerstvo za izvajanje ukrepa LEADER/CLLD.

Občine zasavske regije so poudarile potrebo po uvedbi t. i. mehanizma CTN 2. Ta bo omogočil hitrejšo, uspešnejšo in predvsem obsežnejšo obnovo ključne infrastrukture na območju regije. Med zasavskimi občinami ni mestnih občin, so pa urbana središča mestnega značaja. Zaradi značilne strukture središč vsa zasavska mesta izpadejo iz obstoječega mehanizma CTN, zato je za napredek regije treba uvesti CTN 2.

Ukrepi:

- Pot srečno – rudarska tematska učna pot
- Obnova in oživitev vile de seppi

- Partnerstvo las zasavje
- Finančna premostitvena shema oz. Garancijska shema predfinanciranja projektov

Področje kakovosti življenja in človeških virov

Družbeno razvito Zasavje.

Pomembnejše smernice na področju družbe v zasavski regiji so vprašanja, kako mladim iz regije zagotoviti dostopna stanovanja in kako jih spodbuditi za sodelovanje v skupnosti, kako in na kak način izboljšati družbeno in športno infrastrukturo, kako starejšim v zasavski regiji zagotoviti kakovostno in varno prebivanje ter življenje in kako vključiti ranljive skupine v družbo in življenje.

Po mnenju deležnikov si je v novem programskem obdobju treba prednostno prizadevati za gradnjo in obnovo infrastrukture na področju zdravstvenega in socialnega varstva, regijsko (celostno) pristopiti k načrtovanju gradnje stanovanjskih kapacitet, urediti je treba dodatne stanovanjske in bivalne kapacitete za starejše in osebe s posebnimi potrebami – po principu deinstitucionalizacije. Podpreti je treba programe civilne družbe, nevladnih organizacij ter programe za razvoj socialnega podjetništva, krožnega gospodarstva in socialnih inovacij.

Odbor za človeške vire in kakovost življenja je še posebej poudaril nujnost izboljšanja in dolgoročnejšega načrtovanje programov za dolgotrajno oskrbo prebivalstva. Poudarjajo še, da bodo v novem programskem obdobju izjemnega pomena programi za aktivacijo mladih za delo in samostojno življenje. V regiji je treba razvijati tudi programe za celostno podporo družinam ter uvajati spodbude in ustvarjati priložnosti za aktivacijo delovno sposobnih brezposelnih prebivalcev regije. Podpreti je treba vse obstoječe in načrtovane programe za opolnomočene ranljivih skupin.

V novem programskem obdobju bo treba podpreti programe in aktivnosti, ki naslavljajo problematiko zdravja prebivalstva. Gre za različne preventivne in kurativne programe telesnega in duševnega zdravja, ki jih izvajajo različne javne, nevladne in tudi nekatere zasebne organizacije iz regije. Še posebej zaradi pandemije bolezni covida-19 morajo biti takšni programi v regiji prisotni, zadovoljivo razširjeni, dostopni in kakovostno izvajani.

Ukrepi:

- Gradnja in obnova infrastrukture na področju zdravstvenega in socialnega varstva
- Regijsko načrtovanje gradnje stanovanjskih kapacitet
- Regijsko načrtovanje gradnje infrastrukture in nakupa opreme na področjih izobraževanja, športa, kulture in drugih dejavnosti
- Stanovanjske in bivalne enote za starejše in osebe s posebnimi potrebami – deinstitucionalizacija
- Socialni hub – center socialnih inovacij zasavje (predlog za izvedbo v jtf)

Področje povezanosti – prometne in digitalne

Mobilno in regionalno povezano Zasavje.

V sklopu projektov tretje razvojne prioritete so deležniki poudarili predvsem pomen vzdrževanja, nadgradnje in gradnje prometne infrastrukture. Izjemnega pomena za razvoj regije je izboljšana povezava z glavno državno prometno infrastrukturo.

Za izboljšanje mobilnosti znotraj regije je treba uvajati inovativne pristope trajnostne mobilnosti, izboljšati učinkovitost in dostopnost javnega potniškega prometa ter zmanjšati količino mirujočega prometa. Bistvenega pomena je tudi urejanje prostora v smeri spodbujanja razvoja aktivnih oblik mobilnosti (pešačenje, kolesarjenje, uporaba e-koles itn.). Za učinkovito in celostno urejanje mobilnosti na območju zasavske regije je potrebno regijsko prometno načrtovanje.

V tretjo razvojno prioriteto uvrščamo tudi projekte, povezane z digitalizacijo. Digitalizacija je pomemben razvojni trend in eno izmed prednostnih področij v novem programskem obdobju. Ustrezno implementirani digitalni sistemi pomenijo boljšo konkurenčnost, večjo dodano vrednost programov, storitev in produktov, boljšo globalno povezanost, višjo kakovost življenja in prebivanja itn. Po mnenju deležnikov so projekti digitalizacije strateškega pomena.

Ukrepi:

- Posodobitev cestnega omrežja
- Vzpostavitev, obnova in dograditev kolesarskih povezav
- Gradnja in ureditev postajališč za avtodome ter gradnja p & r
- Ureditev pešpoti v mestu in podeželskih naseljih
- Trbovlje smart city

Področje gospodarstva, znanja in inovativnosti

Inovativno in konkurenčno gospodarstvo v Zasavju.

Dve glavni smernici na področju razvoja gospodarstva v zasavski regiji sta vprašanji, kako in na kak način izboljšati gospodarsko in transportno infrastrukturo ter kako povečati dodano vrednost obstoječih delovnih mest in spodbuditi razvoj novih.

Z vidika urejanja gospodarske in transportne infrastrukture bo treba oblikovati okolje, ki bo v regiji omogočalo hiter razvoj gospodarskih dejavnosti z večjo dodano vrednostjo in možnosti za pridobivanje investicij tujega kapitala. Cilj je ustvariti ustrezne pogoje, ki bodo omogočali nova delovna mesta z večjo dodano vrednostjo, in povečevati bruto družbeni produkt v regiji, ki je trenutno najmanjši v Sloveniji.

Razvoj podjetništva in podjetniške kulture v regiji bo v prihajajočem programskem obdobju vsekakor pomemben fokus zasavske regije. V preteklem obdobju smo na področju spodbujanja podjetništva zaznavali dobre rezultate. Podjetništvo pomeni nova delovna mesta, nove dejavnosti, inovacije, nove poslovne priložnosti, poslovne partnerje itn. Projekti za spodbujanje podjetništva so za zasavsko regijo vsekakor strateškega pomena.

V finančni perspektivi 2021–2027 bo zasavska razvojna regija upravičena do podpore iz Mehanizma za pravični prehod, zato je bila na Vladi sprejeta Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij skladno z načeli pravičnega prehoda, ki je opredelila pravični prehod regije. Poleg tega je bil na Vladi in Evropski komisiji potrjen Območni načrt za pravični prehod Zasavja, v katerem so navedeni strateški ukrepi, ki so ključnega pomena za prestrukturiranje in razvojni preboj regije. Območni načrt za pravični prehod Zasavja tako vsebinsko dopolnjuje RRP in je njegova priloga.

Za uspešnejši razvoj gospodarstva je nujno usklajeno delovanje gospodarske zbornice, območnih obrtnih zbornic ter drugih podpornih struktur za gospodarstvo v regiji in državi. Kot pomemben in premalo izkoriščen ukrep so deležniki izpostavili še regijsko garancijsko shemo.

Deležniki so tudi za novo programsko obdobje opredelili turizem kot pomembnejšo in predvsem neizkoriščeno gospodarsko dejavnost regije. Med njimi prevladuje mnenje, da ima zasavska regija močen razvojni turistični potencial in da ga je treba razvijati na ravni regije. Pri tem sta povezovanje in sodelovanje ključnega pomena. Pomembno je usklajevane turističnih programov in dejavnosti ter se pri razvoju in promociji turizma osrediniti na posebnosti regije, kot je trboveljski dimnik, in gradnjo novih turističnih kapacitet (Medijske toplice).

Ukrepi:

- Gradnja, obnova in širitev obrtno-industrijskih con in poslovnih lokacij
- Krepitev globalne konkurenčnosti gospodarstva s pridobivanjem domačih in tujih neposrednih investicij ter spodbujanje internacionalizacije
- Podjetno nad izzive (poni)
- Subjekti inovativnega okolja
- Regijska turistična destinacija zasavje

Področje okolja, prostorskega, trajnostnega razvoja

Zeleno in nizkoogljično Zasavje.

Na področju ohranjanja narave in varovanja okolja ter trajnostnih oziroma zelenih rešitev so deležniki poudarili pomen pridobivanja energije iz obnovljivih virov, energetske samooskrbe, energetske učinkovitosti, ustrezne ureditve komunalne infrastrukture ter pomen varovanja in čiščenje voda.

Odbor za okolje, prostor in infrastrukturo je poudaril izjemen pomen projekta gradnje hidroelektrarn na srednji Savi pri oskrbi z električno energijo in pomen gradnje sončnih elektrarn. Kot učinkovit projekt za zmanjšanje emisij v ozračje so poudarili energetsko prenovo stavb.

Deležniki iz nevladnih organizacij poudarjajo, da je treba bolj raziskati alternativne oblike pridobivanja energij. Poleg tega opozarjajo na problem dviganja ravni podtalnice v rudniških rovih in problematiko spreminjanja podzemnih vodnih tokov kot posledica umeščanja HE v prostor.

Za učinkovitejše in inovativno naslavljanje okoljskih problematik je potrebno sodelovanje regijskih deležnikov v programih LIFE in HORIZON EUROPE.

Ukrepi:

- urejanje vodooskrbe
- hidroelektrarne na srednji savi in gradnja sončnih elektrarn
- gradnja sončnih elektrarn na obstoječih objektih
- razširitev, obnova in optimizacija vročevodnega omrežja
- energetska obnova stavb

3 Projekti RRP povezani s krajino

3.1 Povzetek analize slabosti, nevarnosti in prednosti ter priložnosti in nabor projektov, ki so pomembni za razvoj v krajini in regionalnih razvojnih programov

3.1.1 Regionalni razvojni program Gorenjske 2021–2027

občine: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- mestoma nerazvita infrastruktura za usmerjanje obiskovalcev in razbremenjevanje preobremenjenih destinacij - prometna obremenjenost alpskih dolin, visokih planot, prelazov - onesnaževanje in pritiski na visokogorski svet - nesmotrna raba in pozidava kmetijskih zemljišč - majhna prehranska samooskrba - neurejeno upravljanje z naravnimi vrednotami - nepredvidljive posledice klimatskih sprememb in počasno prilagajanje nanje - naravne nesreče - zguba biodiverzitete zaradi prekomernega obiska - nenadzorovano širjenje invazivnih vrst - posegi na 1. kmet. zemljišča – izguba zemljišč za pridelavo hrane - uničevanje stavbne in kulturne dediščine	- Zdravo in čisto življenjsko okolje - Dobri pogoji za pridelavo hrane višje kakovosti - bogati vodni viri - gozdovi in njihov potencial Bogate in ohranjene naravne danosti (Natura 2000, TNP) - lokalna samooskrba (hrana, energija, produkti ...) - trend sonaravnega butičnega turizma - enakomerna razporeditev turističnih tokov - revitalizacija ali renaturacija degradiranih površin - aktivno ohranjanje in upravljanje kulturne dediščine - les in voda kot strateški surovini - ohranjena biotska raznovrstnost - razvoj podeželskih območij, da bodo atraktivna tudi za mlade družine	- varovanje vodnih virov, zajetij, umeščanje ustrezne infrastrukture (ob sočasnem prostorskem načrtovanju turizma in presojanju vplivov na naravo) - povečanje deleža obnovljivih virov energije (izven območij neokrnjene narave in NV območij) – sočasno z revitalizacijo lesne industrije - identifikacija območij in sanacija območij tujerodnih rastl. vrst - blažitev posledic klim. sprememb: protipoplavne zaščite, sanacija plazov (Javornik, Koroška Bela) - namakalni sistemi - Trajnostna turistična destinacija Unesco biosferno območje Julijske Alpe (Julijana, kolesarjenje, bela in zelena zima, ribištvo, top dogodki) - mreža varovanih in zavarovanih območij (projekt) TNP, mokrišča, Udin boršt, Dovžanova soteska ... (vzpostavitev formalnega upravljanja) - obmejna problemska območja (občine Bohinj, Gorje, Jezersko, Kranjska Gora, Preddvor, Tržič in Žirovnica) – izboljšanje kakovosti bivanja, dostopnosti in storitev

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		- posodobitev planinskih in tematskih poti; Juliana trail, Karavanke, Vodna tematska pot Kamniško-Savinjske Alpe, Loške tematske poti; razvoj novih pohodniških produktov; razvoj manjkajoče ponudbe (transferi, vodniki, spec. nastanitve) - kolesarjenje (vzpostavitev krožne poti na trasi slovenskoturnokolesarske poti Juliana bike trail in kolesarkih poti po Karavankah) - ribolov (v sod. z ribiškima družinama i Zavodom za ribištvo) - API turizem: Čebelji park pri Breznici, Žirovnica, Api tematske poti - povečanje obsega aktivne pridelave hrane in prireje (aktiviranje nerabljenih KZ, prilagajanje klimatskim spremembam, povpraševanju) - Obnova in revitalizacija kulturne dediščine (trgi, stavbe, arheološka najdišča, druga dediščina) v smeri razvijanja kulturnega turizma (zaščitene stavbe in stavbe, ki vsebinsko dopolnjujejo enoto kulturne dediščine: npr. Vrba - Hiša ob Prešernovi rojstni hiši (Muzejski kompleks Vrba s kreativnim središčem), Dvorec Visoko, Hribarjeva vila Cerklje, Grad v Preddvoru, Mrakova domačija, Rečica pri Bledu, Mestna hiša v Kranj, Loški grad, Rotovš - ureditev meščanskega stanovanja, Bohinj - obnova mlina in Venecijanske žage, Klinarjeva hiša v Kropi, Plečnikov paviljon v Begunjah, vzpostavitev doživljajskega arheološkega parka Perunis …). - ureditev in izraba FDO - razvoj in posodabljanje smučišč (žičniške naprave, zasneževanje, bike parki ...) - državne in regionalne kolesarske povezave - gorsko kolesarjenje in ostale oblike (daljše turnokolesarske poti)

3.1.2 Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021–2027

občine: Ajdovščina, Bovec, Brda, Cerkno, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Renče-Vogrsko, Šempeter-Vrtojba, Tolmin in Vipava

* karta agromelioracij (str 48.) ARSO 2022

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- neustrezna prometna dostopnost do posameznih predelov regije; predvsem zgornjega Posočja - visok negativen ogljični odtis na okolje; - neustrezna infrastruktura in posledično zmanjšana dostopnost do industrijskih središč; - neurejena ustrezna dostopnost do posameznih turističnih destinacij; - pomanjkanje vodnih virov, občutljiva vodozbirna območja, ki niso zaščitena oz. nerešen sistem upravljanja - neizvedeni ukrepi na področju poplavne varnosti; - neprimerni posegi in nesanacija v obvodnem in vodnem prostoru; -nepripravljenost na podnebne spremembe in naravne katastrofe;	- dobro razvit športni turizem - bogata in raznolika naravna, zgodovinska in tehnična dediščina; dediščina živega srebra v Idriji je vpisana v UNESCOV seznam kulturne dediščine; - varna regija; - nadaljnji razvoj športnega letalstva - razvoj termalnega turizma in naravnih zdravilišč -izredna biotska in krajinska raznolikost delov regije; - prisotnost zavarovanih območij narave ter kulturna in tehnična dediščina; - obsežna gozdna bogastva; - tradicija kmetovanja zagotavlja visoko stopnjo znanja in veščin pridelave ter predelave izdelkov; - delujoča osnovna turistična infrastruktura na podeželju; - obstoj širše prepoznanih t. i. lokalno tipičnih kmetijskih pridelkov in izdelkov (kmetijskih in ostalih) - gradnja alternativnih namakalnih virov z razvodi; - velik potencial za izkoriščanje obnovljivih virov energije (energetika, mobilnost, krožno gospodarstvo in druge namene) s ciljem zagotavljanja zelenega prehoda; -dobro ohranjeni naravni viri; - prestrukturiranje kmetijstva kot ukrep prilagajanja podnebnim spremembam in spremembam, kakršne je povzročilo stanje, povezano s covid-19; - nadaljnji razvoj trajnostnega kmetovanja (pametnega kmetovanja);	- Razvoj turistične ponudbe ob reki Soči na območju občin Tolmin, Kanal ob Soči in Nova Gorica - regijski športno-rekreacijski center Ajševica - Pot miru - Ureditev in oživljanje vaških jeder in mestnih središč (občine Ajdovščina, Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Idrija) - Kanin ter spremljajoči projekti Kaninskega pogorja - turistične kolesarske poti (občine Bovec, Kobarid, Renče-Vogrsko) - Izgradnja, obnova, ureditev in dostop do kulturne in naravne dediščine (Ajdovščina, Bovec, Brda, Cerkno, Idrija, MONG, Brda, Soča) - Centri interpretacije zavarovanih območji - izboljšanje stanja narave - gradnja namakalnega Sistema Vipavske doline -protipoplavna varnost v Goriški regiji (Ajdovščina, Idrija, MONG, Šempeter-Vrtojba) - Sistematično, načrtno prilagajanje podnebnim spremembam in nadgradnja upravljanja varstva pred naravnimi nesrečami (RS) - Center za prilagajanje na podnebne spremembe (Ajdovščina) - Izgradnja sončnih elektrarn na območju občine Kanal ob Soči (povečanje OVE) - Vzpostavitev vodikovega centra Salonit z mrežo vodikovih resortov HYCUBES & iNOMAD v ruralnem okolju Posočja.

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
	- Krepitev prehranske samooskrbe in trajnostno naravnano in ekološko usmerjeno kmetijstvo	- Izgradnja infrastrukture za proizvodnjo obnovljivih virov energije (Bovec, renče-Vogrsko) - Spodbujanje kmetijstva in trajnostni razvoj podeželja (MONG, Ajdovščina, Tolmin) - Ureditev gozdnih poti za gospodarjenje z gozdovi (Bovec, Čezsoča) - Celovito urejanje mestnih središč, središč trgov in vasi ter zagotavljanje površin za mirujoči promet izven jeder naselij (na obrobju P&R; Ajdovščina, Bovec, Cerkno, Idrija, MONG, Tolmin) - Zagotavljanje varnih pešpovezav

3.1.3 Regionalni razvojni program Primorsko-Notranjske regije za obdobje 2021-2027

občine: Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Postojna

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- Prisotnost degradiranih območij -Neprepoznavnost vrednosti kulturne dediščine in njenih razvojnih potencialov s strani razvojnih akterjev - - Visoka stopnja dnevnih migracij iz podeželja v razvita središča oz. čez mejo. - propadanje kulturne dediščine - nastajanje spalnih naselij zaradi nadaljnjih migracij v razvita središča in tujino - Premalo poudarka pri obnovi in oživljanju objektov kulturne dediščine - Onesnaževanje okolja in preobremenjevanje naravne dediščine - Dajanje prednosti komercializaciji pred zagotavljanem trajnostnega razvoja - Posledice naravnih nesreč, ki jih povzročijo žled, poplave itd. - Nezmožnost upravljanja s prevelikimi turističnimi pritiski	- Poraščenost z gozdovi (les in biomasa kot surovina, turistični razvoj) - Visoka kakovost življenja zaradi zdravega naravnega okolja - Visoko zadovoljstvo prebivalstva z življenjem v regiji - bogata kulturna dediščina; revitalizacija kulturne dediščine - Relativno dobro razvita športna infrastruktura - Ohranjena narava in biotska raznovrstnost, naravni parki in zavarovana območja - Bogata kulturna dediščina in kulturna krajina (varovanje in ohranjanje) - Možnosti za razvoj turizma v povezavi z drugimi sektorji - Večanje potrebe prebivalcev urbanih okolij po stiku z naravo	Izgradnja turistične infrastrukture na Bloškem jezeru Ozaveščanje in vključitev bogate arheološke dediščine tega prostora v turistično ponudbo Podporne študije upravljanja s poplavnimi območji na kraških poljih in ob ponikalnicah Protipoplavni ukrepi Trpčane in Ilirska Bistrica, Rečane, Topolc Zelena infrastruktura okoli mesta Postojne Medgeneracijski mestni park v Cerknici Skupen pristop k strateškem prostorskem umeščanju v Primorsko-notranjski regiji pri reševanju izzivov s področja prepleta rabe prostora (RRA ZK) Kolesarske poti Postojna – Razdrto – Zagon – Predjama – Planina Kolesarska steza Unec – Grahovo

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- Razdrobljenost in majhnost kmetij - Visoka ranljivost kraškega prostora. - Propadanje in odstranjevanje objektov tradicionalne gradnje v naselbinski dediščini. - Zaraščanje kmetijskih površin. - Počasno prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam. - Podnebne spremembe in ujme (poplave kraških polj, žled)	- Povezovanje turizma s kmetijstvom, gozdarstvom, kreativno industrijo, kulturo in kulturno dediščino ter izobraževanjem -Prenos specifičnih in tradicionalnih znanj in veščin za razvoj turizma in podjetništva - Izgubljanje avtohtone dediščine. - Pogosta pojavnost naravnih nesreč. - Prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam. - Razvoj gozdno-lesne verige. Bogata naravna in kulturna dediščina. - Visoka stopnja biotske raznovrstnosti. - Pomembne ekosistemske funkcije gozdov. - Ohranjena kulturna krajina. - Bogate naravne in kulturne danosti za razvoj zelenega, eko turizma. - Nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. - Ohranjene avtohtone podeželske poselitvene značilnosti (pašniki). - Porast števila ekoloških kmetij. Podeželje kot možnost za razvoj eko-turizma. - Obnova in varovanje nepremične kulturne dediščine podeželja, naselbinska dediščina - Povečevanje povpraševanja po ekološko pridelani hrani. - Ugodne geografska lega z dostopnostjo ekosistemskih storitev (bližina prometnic, železnice, velike gozdne površine, površine za rekreacijo) - Velika površina gozdov (biomasa) - Ekosistemske storitve gozdov - Ugodna geografska lega za izkoriščanje vetra - Velik % zavarovanih območij (Natura 2000, Ramsarsko območje, Regijski in krajinski park Ugodna klima (malo sušnih obdobij, zmerne temperature) - Bogata naravna dediščina, izjemna biotska pestrost	….

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
	- UNESCO območji, potrjeno in nominirano	

3.1.4 Regionalni razvojni program Koroške regije za obdobje 2021-2027

občine: Črna na Koroškem, Dravograd, Mežica, Mislinja, Muta, Podvleka, Prevalje, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Ribnica na Pohorju, MO Slovenj Gradec, Vuzenica

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- nadaljevanje razvoja, ki temelji na razdrobljenih sektorskih ali lokalnih interesih ter nerazumevanje nujnosti povezovanja in sodel. v in izven regije - slaba prometna povezanost v regiji in dostopnost regije - omejena elektrifikacija v Mežiški dolini - slaba prepoznavnost in pozicioniranje regije v slovenskem in obmejnem prostoru - premalo izkoriščeni potenciali za razvoj turizma - manjka funkcionalna skupna strategija razvoja turizma in upravljanja destinacije, premalo integralnih turističnih produktov, nižja kakovost in obseg osnovne turistične infrastrukture, malo nočitvenih kapacitet, nezadostna povezanost turističnih ponudnikov - nepovezanost členov gozdno-lesne verige - nizka konkurenčnost kmetijstva, neizkoriščeni potenciali za povečanje lokalne samooskrbe, - premalo interesa in stimulacije za upravljanje zasebnih gozdov - odsotnost celovitega prostorskega načrtovanja - infrastrukturna neustreznost žel. povezave Maribor–Prevalje–Pliberk - odsotnost regijskega načrtovanja in upravljanja GJI - razvrednotene površine, nedokončana sanacija Zg. Mežiške doline - slabo koriščenje obnovljivih virov energije - pomanjkanje podatkov o kakovosti zraka ter o kakovosti pitne vode izven javnih sist.	- regionalno prostorsko načrtovanje - razpoložljive količine kakovostnega lesa in vode - raznoliko in dobro ohranjeno naravno okolje, Velika biološka in geološka pestrost, krajine z prepoznavnimi značilnostmi, znaten delež varovanih območij - bogata kulturna dediščina - tradicija in naravne danosti za trajnostno gospodarjenje s travinjem - ohranjena tradicionalna pridelava in predelava hrane, kakovostni lokalni proizvodi, mreža lokalnih tržnic - primeri inovativnih turističnih proizvodov, odsotnost »masovnega« turizma, rast števila nočitev - v teku pilotni projekti na področju krepitve zdravja - izboljšana oskrba s pitno vodo in ravnanje z odpadnimi vodami - izdelane celostne prometne strategije na lokalni ravni - razvija se kolesarsko omrežje - izgradnja 3. razvojne osi in posodobitev železniškega omrežja - bližina avstrijskega prom. omrežja, vključno s h. Žel. Celovec-Gradec v gradnji - izkoristiti razvojno podporo za uvajanje bolj trajnostnih gosp. modelov in konceptov (krožno gosp., lokalna oskrba, zelena ekonomija, srebrna ekonomija, socialne inovacije in socialna ekonomija, promocija rabe lesa..)	- Regijsko prostorsko načrtovanje (upravljanje evidenc degradiranih območij poslovnih con, regionalni prostorski plan) - Razvoj in promocija turistične ponudbe vodilne destinacije Koroška - Izgradnja žičniške infrastrukture za povezavo med Ribnico in Peskom - Nakup in posodobitev smučišča Kope - Energetski stolp, Kope - Akumulac. jezero in sistem zasneževanja in nakup opreme, Kope - Sedežnici Pahernik in Kopnik z zasnežev. - Posodobitev infrastrukture ostalih smučišč oz. majhnih gorskih centrov v Koroški regiji - Razvoj gorsko-kolesarskega turističnega produkta v Koroški regiji - Prenova Koroške planinske poti - RC RAHTEL (rekreacijski center) - Turistično rekreacijski kompleks Poljana - Športni kompleks »Koroški plezalni center in Park Jezero« - Športni park Ravne II. - Turistično-športni center »Štalekarca« - Ivarčko jezero – kopalno jezero Ravne - Rekonstrukcija skakalnice HS72 - Adrenalinski park Ravne - Ureditev turistične infrastrukture (ferata, camper stop, adrenalinski park) - Ureditev športnih parkov (Bistriški jarek, Sp. Muta, Zg. Muta, Gortina, Kemping) in strelišča v občini Muta - Otroški park Polena

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- povečevanje pogostosti naravnih nesreč zaradi podnebnih sprememb - neusmerjen in nekontroliran obisk na območja vredne narave - nadaljnje drobljenje kmetij	- izkoristiti trend rasti v turizmu in destinacije Koroška kot varno, zeleno in inovativno, s kakovostnimi doživetji - celovit razvoj in upravljanje varovanih/zavarovanih/UNESCO območij in njihovo vključevanje v turistično pon. - razvoj programov, ponudbe programov na osnovi naravnih danosti in kult. ded. ter interpretacije narave, krajine in kult. ded. - povečati raven lokalne oskrbe - izkoristiti razvojne infrstr. za skladen razvoj podeželja in mest in prenovo degradiranih površin - spodbujanje rabe obnovljivih virov energije in rešitev za učinkovito rabo E. - spodbujanje trajnostnih oblik mobilnosti v urbanih naseljih, na turističnih in (za)varovanih območjih, vključno z žičniško infrastrukturo - razvoj lokalne cestne infrastrukture - ureditev plovnosti reke Drave	- Otroški park Kope - Ureditev turistične infrastrukture (adrenalinski park, otroški zipline, park za otroke, skate park) - Nakup zemljišč za izgradnjo zimsko letnega turizma na Kopah - Družinski park Luka, Kope - Interaktivni kozolec z zunanjim parkom aktivnosti, Kope - Kamping Kope - Revitalizacija območja z glamping parkom - Investicija v izboljšanje turistično-rekreativne infrastrukture - Tematske poti v Geoparku Karavanke – bivaki postojanke - Ureditev dostopa do podzemne jame Huda luknja - Izgradnja ozkotirne železnice za turistične namene - Zelena, varnostna in digitalna posodobitev infrastrukture Podzemlja Pece - Urejanje pohodniških in učnih poti (Turistična romarska pot, Grašin, obnove obstoječih poti) - Ureditev Frančiškovega gaja - Razgledna ploščad Ravne - Center vode Ravne - Prehranska samooskrba v javnih ustanovah (medregijski projekt) - Urbani vrtovi - Mežica, Raven - Pigel in Čečovje - Center za sonaravno upravljanje z gozdovi - Lesni center na Koroškem: Final-les - Gradnja in vzdrževanje gozdnih cest - Regijski park Pohorje - PROJEKT PARK POHORJE (medregijski) ukrepi se vežejo na območje in upravljanje predlag. reg. parka Pohorje - GEOPARK KARAVANKE kot razvojna priložnost – trajnostno upravlj. narave in vzpodbujanje ekosis. storitev - Sprehod po vulkanu – vzpostavitev

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		trajnostnega upravljanja varovanih območij in razvoj produktov - PROJEKT POHORC (medregijski) - Varovanje biotske raznovrstnosti v občini Muta (siva skala in "ajskeller" porečje Bistrice, karavla) - Ureditev brežin reke Bistrice in Drave in hudournikov - Ureditev Meže v Mežici - Ureditev brežin ob sotočju Suhe in reke Meže - Ureditev brežin (sotočje Javorskega potoka in reke Meže, Jazbinskega potoka in reke Meže ter potoka Bistra in reke Meže - Revitalizacija degradiranega območja z Motorik parkom - Izgradnja daljinskih in regionalne mreže kolesarskih poti v Koroški regiji - Gradnja kolesarke in pešpoti za povezovanje naselij z mestom Ravne (Javornik, Šrotnek, Strojanska reka) - Kolesarske poti gor. Dolič sred. Dolič; Gortina – Muta; DTK-CSD Navrški vrh-Podkraj- Šrotnek; Rimski vrelec-Ivarčko jezero-Šrotnek; - Asfaltiranje obstoječih kolesarskih poti in oprema - Pešpot Sp. Muta – Lipa, med Sp. Muta – Zg. Muta - Izgradnja hodnika za pešce ob reg. cesti na Ribnico na Pohorje - Kolesarske in pešpoti RavneČečovje-Šrotnek; Ravne-Strojanska Reka; Čečovje – Javornik - Motorik park (Muta) - Ureditev šolskega okoliša - Ureditev in rekonstrukcija igrišča Štibuh; Otroški park DTK; Izgradnja otroškega parka pri bazenu; Ureditev in rekonstrukcija igrišč - Fitnes na prostem - Izgradnja kegljišča

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		-Spominski park Prežihovega Voranca; Vorančeva pot kulture Ravne, - Obnova grajskih razvalin Puštajn - Urejanje kulturnih spomenikov in drugih objektov (VS Muta, obzidje cerkve Sv. Marjete, rotunda Sv. J. Krstnika) - Razvoj in revitalizacija poti (pot kovačev in livarjev, obstoječe poti, Bartolomejeva) - Ureditev pokopališča Mirje; nadgradnja pokopališča Muta- Vuzenica - Obnova planinskih postojank - Ureditev trškega jedra Sp. Muta – 2.faza, 3. Faza - Pokritje prireditvenega prostora v mestnem parku - Gorsko kolesarska destinacija okoli Pece - Vzpostavitev skupnega podpornega okolja za vodenja in usmerjanje v naravnem prostoru

3.1.5 Regionalni razvojni prigram Obalno kraške regije za obdobje 2021-2027

občine: Ankaran, Divača, Hrpelje-Kozina, Izola, Komen, Mestna občina Koper, Piran, Sežana

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe*
- Neučinkovito prostorsko in regionalno razvojno načrtovanje - Neusklajeno razvojno in prostorsko načrtovanje. - Pomanjkljiva turistična ponudba zaledja - Neustrezno prilagajanje podnebnim spremembam ter onesnaževanje okolja - Pomanjkanje pitne vode. - Negativni vplivi na morsko biotsko raznovrstnost (obalni pas). - Negativni vplivi na občutljive kopenske habitate (skalne stene, klifi, gozd, travišča). - Zapostavljena kulturna dediščina.	- Ugodno podnebje, morje in obala, Kras. - Ohranjene naravne in kulturne kakovosti, velik delež zavarovanih območij in bogata kulturna dediščina - Tradicija v predelovalni dejavnosti - Dokaj razvita turistična infrastruktura in produkti - Izkoriščanje potencialov za nadaljnji razvoj turizma, oživitev in obnova kult. ded. ter nar. potenciale. - krepitev zdravega življenja (zdrav življenjski slog, zdravo okolje). - Čezmejne turistične destinacije - Izredno ugodne geografske danosti območja za področji zdravja in športa.	* nabor projektov, ki so prispeli na poziv RRA in so bili predlagani na delavnicah, različnih posvetovanjih z deležniki ter na sestankih področnih odborih **- Regionalno prostorkso načrtovanje** **- Mednarodni razvojni načrt Ankaranskega polotoka** - Ureditev tirustično pohodnih povezav - Postavitev stolpa kot turistične točke in točke zdravega življenja (podeželske poti); obnova razglednega stolpa KPDR, obnova bunkerjev iz 2.sv. vojne KPDR - ureditev obale Belvederske terase od San Simona do Belih skal in glampinga ter vzpenjače

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe*
- Velike razlike v stopnji razvitosti med občinami znotraj razvojnih regij - Izguba tradicionalnih znanj in veščin (nesnovna kult. ded.) ter nerazumevanje slovenske identitete - Namakanje ni urejeno - pomanjkljiva parkovna infrastruktura - Prevelika razdrobljenost obdelovalnih površin. - škod na kmetijskih zemljiščih zaradi divjadi. - nezadostno vključevanje nepremične kulturne dediščine v prostorske akte - divja odlagališča odpadkov. - manj denarja namenjenega zavarovanim območjem narave. - ni načrta upravljanja za območja Natura 2000 in lokalnih var. območij narave - slabe razmere v kmetijstvu in ribištvu; prenizka domača poraba kmetijskih pridelkov in ulova - Propadanje kulturne dediščine / arhitekturna degradacija. - veliko nar. vrednot lokalnega pomena je brez upravljanja. - pomanjkanje namakalnih sistemov in vodnih akumulacij (kjer ni zagotovljenih vodnih virov) - onesnaževanje kraškega podzemlja/vode. - privatizacija javnih površin. - pasiven pristop k varovanju okolja in kulture dediščine (primer območja Dragonje in Kraški rob) - šibek nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih režimov - zaledje postaja izgublja identiteto ter privlačnost. - negativni vplivi ribištva na morsko biotsko pestrost - Zaščita vodnih virov je formalno izvedena, neustrezen je nadzor, vodni viri	- Zagotovljen in urejen dostop do objektov kulturne dediščine in kulturnih instit. - Naraščajo dejavniki nezdravega življenjskega sloga med prebivalstvom - Ugodni pogoji za kmetijstvo: podnebje, lega in naravne danosti. - Vzpostavljeno partnerstvo za razvoj podeželja in ribištva (dva LAS-a) - Visoko število ekoloških kmetij (regija izstopa v Sloveniji). - Bogastvo kulturne dediščine. - Vzpostavljena zavarovana območja (parki) z vzpostavljenim upravljanjem in ohranjena narava. - čezmejno okolje - Obnovljena ribiška infrastruktura (pomoli, pristanišča). - Že obstoječi obrati za gojenje školjk ter morskih in sladkovodnih rib - Prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam - izbor sort kultur za ta namen, uvajanje novih, tržno zanimivih kultur (sadje, zelenjava, žita) - zagotovitev infr. za namakanje. - ekološko kmetovanje - ponovno uvajanje avtohtonih pasem (kopitarjev, npr. osla, istrske koze, istrske črne kokoši). - Eko turizem - Ohranjanje nepremične kulturne dediščine: domačije, stavbe, naselja in kulturna krajina, suhozidi ipd. - vzpostavitev manjkajoče trajnostne infrastrukture na podeželju (npr. kolesarske poti). - upravljanje nar. vrednot v okviru upravljanja s porečji. - povezava varovanih in zavarovanih območij s turizmom. - Sodelovanje občin in države pri zagotovitvi dolgoročne oskrbe z vodo v regiji	- ekosistemske storitve ter druga podvodna naravna in kulturna dediščina - obuditev kraške vinske ceste - mreža kolesarskih, pohodnih, učnih, tematskih poti, mreža kolesarskih poti - poligon vrtač v Živem muzeju Krasa - Kraška vas – kamp - Vrata Krasa – geopark - pokopališče Vinjole; razširitev pokopališč v občini Sežana - skrb za ohranjanje okolje – varstvo pred požari v naravnem okolju (usklajeni preventivni ukrepi); tudi čezmejno povezovanje - izgradnja nove srednje šole vključno s športnimi objekti - izgradnja igrišča v Gabrovem naselju - učilnica v naravi - prostori za aktivno in zdravo preživljanje časa mladih - športno rekreacijski park Ankaran (dvorana in zunanja igrišča); športni park Divača, športni park Grofovska, Ureditev urbanega športnega parka - obnova objektov kulturne dediščine v kulturne in turist. namene - živitev naravne in kulturne dediščine - oživitev vaških jeder - park zdravstvene postaje Komen; Outdoor Sports park Koper - obnova suhozidov regijski projekt - zelena infrastruktura (obnova elementov v krajini – Škocjansje jame); - ozelenitev javnih površin, dopolnjevanje obstoječih zelenih mestnih sistemov Koper - čiščenje jam in varstvo kraških vodonosnikov - preprečevanje zaraščanja Krasa in Brkinov - celovita ureditev naravne vrednote Ankaran park nekdanjega zdravilišča - ureditev info centra in območja Krajinski park Debeli rtič

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe*
so nenehno izpostavljeni možnemu onesnaženju - Naravnih virov za oskrbo s pitno vodo je malo, zato je nujno celovito načrtovanje upravljanja z njimi - obalni del regije se posebej v sušnih obdobjih/turistična sezona, sooča s pomanjkanjem pitne vode - Onesnaževanje morja zaradi neustrezne kom. infrastrukture v obalnih mestih. - Zapolnjena odlagališča odpadkov (odvoz na lokacije izven regije) - Izraba OVE je kljub velikim potencialom (sončna) skromna, potenciali so nezadostno raziskani (geotermalna en., energija morja). - pomanjkljiva infr. za trajnostno mobilnost (pešačenje, senčenje pešpoti, kolesarjenje). -Ni na voljo medkrajevnega (medobčinskega) pomorskega prometa. - Predimenzionirana cestna infr. spodbuja rast avtomobilskega prometa. - neustrezne rešitve namenske rabe (v prostorskih nač.) in napačno locirane garažne hiše spodbujajo avtomobilski promet.	- OVE- potencial sončne energije, geotermalne energije, energije morja, biomase in aerotermalne energije -	- obnova starih kraških vodnih virov (kali, štirne) - vzpostavitev in promocija kul. ded. na podeželju - spodbujanje kmetijske proizvodnje vključno s sistemi namakanja (Koper) - izgradnja mreže peš in kolesarskih poti Ankaran; regionalne kolesarske povezave Kp-Ankaran- meja -kolesarske povezave primorsko-notranjske in obalno-kraške regije - Ureditev kolesarskih poti na podeželju (med naselji) - Vzpenjača Cente-Malija, urejanje kolesarskih poti; vertikalna povezava obalnega območja z Markovim hribom in spremljajoče parkovne ureditve - dokončanje državne koles. Poti Parenzana - vzpostavitev koles. Poti po ukinitvi industrijskega tira KP Prešnica - kolesarske poti in ozelenitev (ob cestišču v Olmu, več cest občina Koper, Piran, projekt GEOMOB Komen, Divača) - sončna elektrarna za samooskrbo pristanišča, izgradnja 110V daljnovoda - regijski center za ravnanje z odpadki - zbirni center komun. Odpadkov Izola - povišanje obalnega zidu Izola, protipoplavni ukrepi Piran, Koper - sanacije zemeljski plazovi in skalni podori - namakanje javnih zelenic; uporaba meteornih vod za zalivanje zelenic; postavitev zadrževalnikov met. voda - ureditev obale in priobalnega pasu Ankaran; omilitev erozijskih procesov klifov Ankaran - ureditev obalne ceste - kopalna in druga plažna zelena infrastruktura s pomoli - ureditev obalnega pasu med Žusterno in Izolo - Ureditev poti, promenade Piran, plaže in promenade Lucija-Bernardin, plaže Fiesa, centralne promenade Ankaran

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe*
		- Ureditev krajevnega in športnega pristanišča Ankaran, ureditev obale in priobalnega pasu, postavitev privezov - izgradnja panoramskega dvigala za javno kopališče Ankaran, vzpostavitev neovirane prehodnosti obale, ureditev obale Piran, celovita ureditev kopališča Žusterna - park slovenskih pomorščakov, - športno rekreacijski park Ankaran (nacionalni pomen obramba) - ustanovitev Geopark Kras/čezmejni projekt - revitalizacija trga v Komnu

3.1.6 Regionalni razvojni program Ljubljanske urbane regije za obdobje 2021-2027

občine: Občina Borovnica, Občina Brezovica, Občina Dobrepolje, Občina Dobrova-Polhov Gradec, Občina Dol pri Ljubljani, Občina Domžale, Občina Grosuplje, Občina Horjul, Občina Ig, Občina Ivančna Gorica, Občina Kamnik, Občina Komenda, Mestna Občina Ljubljana (MOL), Občina Logatec, Občina Log-Dragomer, Občina Lukovica, Občina Medvode, Občina Mengeš, Občina Moravče, Občina Škofljica, Občina Šmartno pri Litiji, Občina Trzin, Občina Velike Lašče, Občina Vodice in Občina Vrhnika

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- Neusklajenost načrtovanja razvoja med lokalno in državno ravnjo - Pomanjkanje strateškega pristopa. - Razpršena poselitev - Visok delež pozidanih površin v regiji - Premalo izkoriščen potencial povezovanja turizma in kulture (premalo kulturno-turističnih produktov) - Pomanjkanje podatkov o rabi in proizvodnji energije na regionalnem nivoju. - Slabšanje zdravja prebivalstva - Zmanjšanje obsega kakovostnih kmetijskih zemljišč. Neodzivnost na okoljske trende	- Potenciali obnovljivih virov energije (hidroenergija, geotermija, biomasa, solarna energija) - Ugodna geografska lega, dobro razvejana cestna infrastruktura (povezanost) - Ljubljana prepoznana kot turistična destinacija, z vključevanjem ostalih občin gradi na prepoznavnosti regije in Slo - Bio. pestrost in visoka st. naravne ohr. okolja - Večja sklenjena formalno zavarovana in/ali naravno ohranjena območja - Visoka koncentracija ter raznolikost snovne in nesnovne kulturne dediščine. - Ugodni naravni pogoji za kmetijsko pridelavo	Med regijskimi projekti (vse regije) na krajino vezani predvsem: - regionalno prostorsko načrtovanje – RPP LUR (kot projekt, nosilec RRA; dopolnitev SP, izdelava RPP, priprava pogojev za zvezno pripravo RPP LUR) - regionalno prometno načrtovanje LUR (projekt – CPS LUR,) - prehranska samooskrba – trajnostna oskrba LUR (vključenost lokalnih pridelovalcev itd.) - upravljanje turističnih destinacij LUR (destinacijska – regionalna turistična infrastruktura, mobilnost) Prioritetni regijski projekti (LUR), vezani na krajino:

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- Podnebne spremembe in spremenjeni klimatski pogoji za kmetijsko pridelavo. - Drobljenje sklenjenih naravnih območij in izguba naravnih kakovosti okolja zaradi pritiska urbanizacije (poselitev, prometna, komunalna in energetska infrastruktura). - Netrajnostna raba in prekomerna eksploatacija naravnih območij in virov (npr. turizem, rekreacija, energetika). - Večanje števila divjih odlagališč in nevarnih odpadkov iz proizvodnih dejavnosti. Odsotnost skladnega prostorskega in prometnega načrtovanja - Gradnja na območjih s prostorskimi omejitvami, predvsem poplavno ogroženih območjih. - Konflikt med poselitvijo in drugimi rabami prostora - Umeščanje neprimernih dejavnosti in rabe na območja morebitnih naravnih nesreč Izguba energetske neodvisnosti - Dotrajani športni objekti, slabšanje zdravja prebivalstva.	- Kakovostna športna infrastruktura, dobra komunalna oskrba prebivalcev, nizka onesnaženost tal s strupenimi snovmi. - Vključevanje lokalnih skupnosti v upravljanje in razvoj varovanih območij - Ustrezno prostorsko in razvojno načrtovanje (razmeščanje dejavnosti v prostor zunaj območij morebitnih naravnih nesreč) - Usmerjanje v policentričen razvoj regije - Večanje stopnje samooskrbe z varno in kakovostno lokalno pridelano hrano. - Prenos dobrih praks na področju ravnanja z odpadki. - Trajnostna raba naravnih virov. - Kakovostna oskrba s pitno vodo. - Spodbujanje trajnostnega prometa in ukrepov prehoda na OVE.	- LUR regija kulture (pogoji za ohranjanje kult. ded., povezovanje naravne in kulturne dediščine s turizmom) - Tour de culture (kulturno-športni proj., vzpostaviti vsaj 10 tras za različno izurjene kolesarje, trase bodo vključevale izvirno prezentirano kulturno ponudbo - iskanje tras in prostorov za izvedbo kulturnih programov na trasah) - Ekovas Medvode (urejanje javne zelene površine) - Regija zdravja (tudi prilagoditev bivalnega in delovnega okolja) - Uporaba e koles, odvajanje in čiščenje odpadne vode in vodooskrba - Vstopna točka v KP LJ Barje - usmerjanje dejavnosti in obiska KP Barje - novi krajinski parki - zavarovanje obm. Šmarne gore – Skaručenske ravni in Rašica, Dobeno, Gobavica - upravljanje KP Polh. Dolomiti - Regijski energetski koncept - Analiza tveganja in ranljivosti na podnebne spremembe LUR - razvoj samooskrbnih skupnosti LUR Prioritetni projekti občin in drugih deležnikov - Pot ob Savi, 3. faza, pot ob Ljubljanici, - razširitev Golf igrišča, skskalni tekaški center, skate parki, ... - aktivna reka - zadrževalni bazen visokih voda pred ČN Bruhanja vas in knaalizacija... - ureditev obvoznice Polh. Gradec, Dobrova... - obnova vodovodov, LC, rekonstr. Drž ceste – pločniki, ... - navezovalni kanal, ureditev športno-rerkreac. centra..., športni park, sprehajalne in kolesarske poti Logatev..., zadrževalnik na Črnem potoku, športni park Rovte, parkovna ureditev... ureditev sotočja Sore in Save, park čutil,

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		- razgledni stolp Grosuplje, brv, igrišče Orle, Želimlje, plezalna stena, športni park Vrhnika, kolesarske povezave Vrhnika, ... Sanacija plazov Medvode - barjansko kolesarsko omrežje

3.1.7 Regionalni razvojni program Pomurske regije za obdobje 2021-2027

občine: Apače, Beltinci, Cankova, Črenšovci, Dobrovnik, Gornji Petrovci, Gornja Radgona, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Odranci, Puconci, Radenci, Razkrižje, Rogašovci, Sveti Jurij, Tišina, Turnišče, Velika Polana in Veržej; Subregije: lendavska subregija, ljutomerska subregija, MO Murska Sobota, subregija razvojne koalicije Sinergija in subregija Gornja Radgona

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- nizka stopnja sodelovanja in povezovanja med različnimi sektorji - razdrobljenost in nepovezanost turistične ponudbe in turističnih akterjev - neučinkovito prostorsko in prometno načrtovanje - nezadostna energetska učinkovitost - neustrezen prostorski razvoj in umeščanje posegov v prostor - ogroženost kmetijske pridelave - slabši zdravstveni kazalniki - izginjanje kulturne dediščine zaradi neustrezne obravnave - nadaljevanje razvojnega modela, ki temelji na vse večji porabi prostora, surovin in energije, z obravnavo okolja kot dejavnika omejevanja rasti - razdrobljenost in nepovezanost turistične ponudbe in turističnih akterjev - premalo izkoriščeni potenciali na podeželju - neurejene in ponekod nevarne ceste za kolesarje, pomanjkljive označbe poti (kolesarstvo, pohodništvo) - odsotnost krovne regijske organizacije za upravljanje z destinacijo	- čezmejno in mednarodno sodelovanje in povezovanje - razvoj turizma na podeželju (lokalno, eko, etno, kulturnega) in aktivnega turizma - povezovanje termalnega turizma in turizma na podeželju - vključevanje lokalno pridelane hrane v turistično ponudbo - potencial kulturne dediščine ter ter povezovanje s turizmom in podjetništvom - obstoječa infrastruktura (npr. poslovne cone) in potencial okoljsko manj občutljivih območij (npr. degradirana zemljišča) - zavarovana območja narave in biotska raznovrstnost - bogato in pestro kulturno izročilo in raznolika kulturna Krajina - dobri primeri turistične infrastrukture v vseh segmentih (terme, turistične kmetije, rekreacija na prostem) - čezmejno in mednarodno sodelovanje in povezovanje - razvoj butične ponudbe in ponudbe za zdrav življenjski slog	- izgradnja sončnih elektrarn v javno dobro - investicije v izgradnjo ali rekonstrukcijo sekundarnega vodovodnega omrežja in v ohranjanje sekundarnih vodnih virov - namakanje Pomurja iz reke Mure - »Regijski park Mura« - Vzpostavitev Regijskega parka Mura ter obnova ekosistemskih storitev Biosfernega območja Mura - investicije v odvodnjo zalednih in hudourniških vod, - investicije v ureditev vodotokov – poplavna varnost - izdelava hidravlično hidroloških študij, sprememba OPN - ureditev turističnega naselja v Radencih - vodna infrastruktura - TVG Center za razvoj in uporabo trajnostnih tehnologij industrijske konoplje, Cankova »TVG CENTER Cankova« »TVG« TRAJNOSTNA VAS GORIČKO - Pomurje brez odpadkov - Sanacija starega odlagališča ter sodobno rudarjenje surovin iz odpadkov - Učna pot med odpadki, ki to niso - Raba geotermalne energije,

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- onesnaževanje okolja in podnebne spremembe - zaraščanje kulturne krajine na manj rodovitnih in težje dostopnih zemljiščih - neprimerni arhitekturni posegi v prostor - pritisk kapitala in gospodarstva na naravne vire (primer HE na Muri) - opuščanje vzdrževanja tipične kulturne krajine (terasasti vinogradi, mejice, mokriščni travniki) - poglabljanje drobljenja turizma z občinskimi in sektorskimi prioritetami - zaraščanje kmetijskih površin in prisotnost invazivnih plevelov - neugodna starostna struktura kmetijskih gospodarjev - slabo razvite dopolnilne in dodatne dejavnosti na kmetijah - prenizka stopnja predelave v regiji pridelanih kmetijskih surovin v prehranske produkte z višjo dodano vrednostjo - neugodna velikostna struktura in razdrobljenost kmetijskih gospodarstev - majhni delež ekoloških kmetij - premajhne količine lokalnih (ekoloških) pridelkov - slaba samooskrbnost - skromen obseg kmetovanja v rastlinjakih - nizek delež namenske površine - nizek delež proizvodnje v zaprtih kontroliranih prostorih - zavarovana območja narave kot ovira investicijam konvencionalnih kmetijskih gospodarstev - prekomerno izkoriščanje naravnih virov in onesnaževanje - prisotnost naravnih nesreč in podnebnih sprememb (suše, poplave, toča) - odsotnost zadostnih spodbud za pospešen razvoj kmetijstva, pridelave in predelave hrane v regiji - naraščajoča urbanizacija regije	- razvoj turizma na podeželju (lokalno, eko, etno, kulturnega) in aktivnega turizma; glamping turizem; doživljajski turizem - povezovanje termalnega turizma in turizma na podeželju - športni in s športom povezani turizem - vključevanje lokalno pridelane hrane in produktov v turistično ponudbo - potencial kulturne dediščine ter kreativnih in kulturnih industrij ter povezovanje s turizmom in podjetništvom - naravoslovni, učni in doživljajski turizem v zavarovanih območjih - naravne danosti za kvalitetno kmetovanje in razvoj podeželja - pestra biotska in krajinska raznovrstnost - primeri dobrih praks na področju sodobnega kmetovanja (digitalizacija, specialna mehanizacija, namakanje) - tradicionalna znanja – tradicija kmetovanja - geotermalna energija kot potencial za razvoj zelenjadarstva - razvoj ekološkega kmetijstva – preusmeritev malih kmetij v ekološko pridelavo s poudarkom na zelenjadarstvu in nišni eko-pridelava - povišanje stopnje lokalne samooskrbe prebivalstva - priložnost povečanja pokritih površin za pridelavo deficitarnih kmetijskih pridelkov (zelenjava, specialne kulture) - bogata kulinarična in obrtniška tradicija za razvoj dopolnilne dejavnosti (turizem na kmetijah …) - diverzifikacija kmetijske proizvodnje, uvajanje dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na podeželju - uvajanje in uresničevanje koncepta pametnih vasi - povezovanje in sodelovanje različnih sektorjev in institucij na področju kmetijstva in razvoja podeželja	sončna elektrarna - Namakanje Pomurja iz reke Mure - Vzpostavitev pomurskega kolesarskega omrežja - Izgradnja in obnova infrastrukture za pešce in kolesarje za povezavo naselij (MS) - Kolesarske poti v Občini Apače, Beltinci, Črenšovci, Gor. Radgona, Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske toplice, Ljutomer, Odranci, Puconci, Radenci, Razkrižje…. - nakup kombija (Hodoš) 😊 - Športno-rekreacijski centri, dvorane in telovadnice - Športno rekreacijski center FAZANERIJA (MS) - revitalizacija degradiranega parkovnega kompleksa Radenci - Turizem na jezerih v Pomurju - Ureditev jedra Moravskih Toplic - Turizem, proizvodnja ekološko pridelane hrane na bio dinamičen način, oskrba z domačo hrano v regiji in izven - Celostna ureditev in upravljanje destinacije Soboško jezero - Turistično rekreacijski center soboško jezero - Razvoj turistične destinacije Goričko - Prenočišča v naravi – ob reki Muri - Eko center in panonski glamping Natura Mistica Apače - Sanacija degradiranih naselij in sanacija avtohtonih vinogradniških hiš (Radenci) - Rimska čarda - Ureditev turističnega območja; Razvoj turizma na območju Občine Moravske Toplice; - Pododniška doživljajska pot ob reki Muri (MS) - Izgradnja kampa v mestu Ljutomer in ureditev povezovalnih kolesarskih ter pohodnih poti - Prazgodovinska naselbina Razkrižje - Turistično informacijski center Gederovci - TIC Gederovci

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
	- zavarovana območja (Natura 2000, krajinski parki …)	- tematska izobraževalna pot Hadikova; Hadikov butični produkt, postavitev glampyarding namestitvenih kapacitet, - Gumla, Beltinci - Eko amfiteater - Eko center in panonski glamping Natura Mistica Apače - Vinogradniška plaža Ljutomer - Razgledni stolp Bodonci - različni projekti: postavitev največje Pujtre na svetu; postavitev umetniških del; Čarni brejg, brod na Gibini - zeleni obroč okrog MS - naravno kopališče Šalovci - skakalni center Pertoča; - gramozne jame Razkrižje, - razvoj turistične ponudbe in infrastrukture ob kolesarskih in pohodniških poteh - športno rekreac. center Rogašovci - zlitje kulture in aktivnega turizma - Revitalizacija lokalnega središča Sveti Jurij ob Ščavnici; vaško jedro Šprinc, Razkrižje, Šafarsko, Dobrovnik…

3.1.8 Regionalni razvojni program regije Posavje za obdobje 2021-2027

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- nezadostno opremljene poslovne cone in degradirane površine - Male kmetije niso konkurenčne, - Neizkoriščen potencial gozdov, razdrobljenost posesti, slabša usposobljenost lastnikov gozdov - Nizka tehnološka opremljenost v akvakulturi	- geostrateška lega ob X. koridorju - močni gospodarski subjekti v sektorju energetike in predelovalnih dejavnosti - Razpoložljive površine za razvoj in širitev gospodarskih dejavnosti - Ugodni pogoji za kmetijsko pridelavo, vključno z možnostmi za povečanje namakanja	- Projekt vzpostavitev namakalnih sistemov v občini Sevnica, vzpostavitev ukrepov proti toči… - Agrarne operacije, ki vključujejo agromelioracije in komasacije na območju občine Krško. Predvidevajo se na cca. 200 ha kmetijskih površin - Koriščenje vode iz reke Save, zajetja HE Brežice na cca. 1500 ha

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- Turistična ponudba premalo povezana, regijska blagovna znamka še ni dovolj prepoznavna, regijsko upravljanje turizma odvisno od projektnega financiranja - Naravna in kulturna dediščina premalo izkoriščeni kot potencial za razvoj turizma - Neurejenost vodovarstvenih območij - Nizka osveščenost prebivalcev o pomenu varovanja narave, virov in okolja - Zastarela prometna infrastruktura (železnice, ceste), premalo skladiščnih in logističnih površin, slabša dostopnost mejnih in razvojno problematičnih območij - Pomanjkanje regijske identitete - Visoki stroški za reševanje okoljskih in prostorskih izzivov - Opuščanje kmetovanja, izguba tradicionalne krajine - Globaliziranost trga izloča velik del kmetij - Večanje škode v kmetijstvu in gozdarstvu zaradi podnebnih sprememb - Nekontrolirana širitev tujerodnih invazivnih vrst, upadanje biotske raznovrstnosti	- Diverizifikacija kmetijske dejavnosti - Tradicija trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in predelave lesa v regiji - Krepitev organiziranosti na področju upravljanja in promocije turizma, rast obiska in nočitev - Bogata naravna in kulturna dediščina - Bogati vodotoki, termalni viri - Izboljšanje stanja oskrbe z vodo in upravljanja z odpadnimi vodami ter ravnanja z odpadki - Nekatere občine že imajo izdelano celostno prometno strategijo - Izkušnje in vzpostavljeno čezmejno sodelovanje predvsem s sosednjo Hrvaško - Izkoristiti instrumente za razvoj podeželja in mest za zagotavljanje boljše kakovosti življenja in privlačnosti za bivanje za vse generacije - Izkoristiti ugodne turistične trende in bližino osrednjih emitivnih trgov ter ugodno geografsko in prometno lego za razvoj turizma - Razvoj kulturne dediščine kot potenciala za turizem in kreativne industrije	površin. Izgradnja namakalnih sistemov - MO Krško nudi zemljišča za možno pridelavo na hidroponiki. Potencialno je za vzgojo v pokritih površinah možno koristiti vodo iz reke Save, za ogrevanje pokritih površin pa bo potencial tudi topla voda iz bodoče JEK. - Povezati regionalne razvojne agencije za vzpostavitev usklajenega sistema oskrbe z lokalno pridelano hrano. - Vzpostaviti razvojni vinogradniški center in izvajati programe izobraževanja, usposabljanja ter promocijo vrhunskih vin in kulinarike - Izvajanje promocijskih aktivnosti in razvoj produkt in doživetij destinacije Čatež in Posavje - Posavska kolesarska spletna platforma - Oblikovanje avtentičnih turističnih doživetij (avtentična doživetja, zeleni turizem v destinaciji, digitalne tehnologije v turizmu) - Vzpostavitev turističnega koncepta Landart (KK) - Po-Savski rečni turizem - Izobraževanje turističnih vodnikov s področja narave in

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
	- Koriščenje spodbud za razvoj nosilnih in podpornih turističnih produktov destinacije Čatež in Posavje ter povezovanje s sosednjimi regiji pri promociji turizma - Izkoriščanje potenciala rek in akumulacij za namene turizma in rekreacije - Krepitev kratkih dobavnih verig v kmetijstvu in sladkovodni akvakulturi, izkoriščanje rastočega zavedanja o pomenu lokalne pridelave - Spodbude za razvoj gozdno-lesne verige - Izkoristiti spodbude za večanje odpornosti regije na podnebne spremembe - Aktivnosti za krepitev ozaveščenosti o varovanju naravnih virov in okolja - Izkoristiti naravne danosti za večjo rabo OVE (npr. geotermalna energija v kmetijstvu) - Razvoj 3. razvojne osi in ureditev letališča Cerklje ob Krki, spodbujanje bolj trajnostne mobilnosti ter posodabljanje lokalne cestne infrastrukture - Krepitev čezmejnega sodelovanja s Hrvaško s podporo instrumentov teritorialnega sodelovanja	označitev elementov naravne dediščine - Razvoj območja Hipodroma Brege (KK) - Nadgradnja in popestritev turistične ponudbe na Gradu Rajhenburg (KK) - Posavje Outdoor (kolesarske in pohodne turistične in tematske poti, aktivnosti in namestitve v naravi) - Vodovodni stolp prenova in turistični namen – razgledišče - Ureditev območja ob Savi (gramozne jame Vrbina) za namene vzpostavitve turizma ob Savi (KK) - ŠRC Planina nad Podbočjem – kolesarske, downhill, tek na smučeh (KK) - Adrenalinski park ob ribniku Resa (KK) - Vzdrževalna pot SEL Hotemež–Vrhovo (rekreacija; Radeče) - Izgradnja in vzpostavitev večnamenskih športnih površin na Lisci, - Ureditev čolnarn ob Savi (Loka, Šmarčna, Orehovo, Sevnica, Boštanj, Log, Impoljca) - Gradnja kolesarskega broda čez Savo med Orehovim in Kompoljami

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		- Vzpostavitev športno rekreativnih parkov za zdrav življenjski slog - ŠRC ob Krki in Savi - ureditve ob akumulacijskem bazenu HE Mokrice – rekreacija (Br) - Vodni center in veslaška steza - Prenove športnih površin, športno rekreacijski park KK - Celostna ureditev vplivnega območja gradu Rajhenburg - Revitalizacija vodnih virov - Revitalizacija in celovito upravljanje sekundarnih habitatov; revitalizacija suhih travišč (regijsko, ZRSVN) - Spodbujanje biotske raznovrstnosti - Zelena infrastruktura v Občini Sevnica - Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema v Občini Brežice in Bistrica ob Sotli - Prilagajanje na podnebne spremembe - Večnamenska ureditev povodja in rečnih koridorjev Save in Krke - Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti Kostanjevice na Krki - Ekološke sanacije - Ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti Podbočja - Regijsko prometno načrtovanje

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		- Ureditev glavne kolesarske povezave (več naštetih projektov), kolesarsko omrežje, kolesarske povezave (med krajevni projekti), kolesarske in vzdrževalne poti ob Savi (različni odseki po projektih) - peš most preko Save KK, kolesarski most preko Save Sevnica P+R območja - pločniki - priprava RPP skladno z ZUreP-2 - Prenova razvrednotenih površin - projekti dogovora za razvoj regije

3.1.9 Regionalni razvojni program Zasavske regije za obdobje 2021-2027

občine: Hrastnik, Trbovlje, Zagorje ob Savi, Litija

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
- obsežna degradirana obm. zaradi rudarjenja, neurejenega lastništva - slaba dostopnost proti V - premalo izkoriščen potencial nar. in kult. ded.; slabo razvita panoga turizma - omejeni dejavniki za kmetijsko proizvodnjo - neurejenost vodovodnih sistemov na podeželju in neurejenost hudourniških vodotokov v regiji - ekološko obremenjeno območje - odsotnost upravljanja z rudarsko in energ. infrast. po zaprtju rudnikov	- Ugodna lega, - naravni viri (ohranjenost podeželja, gozd, vodni viri) - bogata snovna in nesnovna ded. - razvita energetska infrastr. - vzpostavljen regijski center za ravnanje z odpadki - rudarjenje - ohranjeni gozdovi, velika gozdnatost - izkoriščanje vodnih in drugih OVE (termalna E prisotna) - potencial revitalizacije degradiranih površin - izkoriščanje nar., kult. in zgod. dediščine	- Regijska turistična destinacija Zasavje (RTDZ) - Trajnostno doživetje na reki Savi, Geopark Posavske gube, Veterne orgle, Oglarska dežela, Po sledeh brodarjev in čolnarjev na reki Savi (projekti Litije) - Obrtniška in industrijska dediščina – skupna identiteta lokalnih skupnost - Pogled z vrha v dolino (Hrastnik) - Turističnoposlovni kompleks Valvasorjeve Medijske toplice v Izlakah - projekti Odvajanja in čiščenja odpadne vode v porečju; Gradnja regijske sušilnice odpadnega blata

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
	- turistični potencial regije – povezava s kultur. Dejavnostmi, industrijski turizem, športni, kmečki, kolesarski itd. - urejanje površin za nemotoriziran promet - urejanje protipoplavnih zaščit - boljše izkoriščanje danosti gozdov- les, biomasa, rekreacija, turizem, lov, gozdni proizvodi, varstvo narave, voda, regulacija klime, kult. ded itd.	iz čiščenja odpadnih voda - Sončna elektrarna (Litija) - Jama Štangovc (Zagorje ob S.) - Regionalno prostorsko planiranje - Gradnja verige HE na srednji Savi - Izvedba ukrepov CPS na kolesarski infrastrukturi - - Kolesarske steze (odseki), rekreacijske poti - ureditev pešpoti in površin za rekreacijo (Hrastnik, Trbovlje), - ureditev vaškega jedra, Pametna vas Slivna - Gradnja športnorekreativne infrastrukture (Litija) - Pumptrack Hrastnik, Ureditev športnega parka na Logu, Prenova mestnega parka Trbovlje - Večnamenski objekti in površine za šolanje psov in športno-rekreativne namene - Funkcionalno degradirana območja in evidentiranje poslovnih površin - POT SREČNO – rudarska tematska učna Pot (RRA) - Kontroliran iztok rudniških voda in sedimentov iz rudnika Sitarjevec - »Noč in dan v temi« – Ureditev jamske infrastrukture pri vpadniku Barbara - Učna pot po nekdanjih rudarskih površinah – obnova ekološke poti - Revitalizacija degradiranih površin Ojstro (Hrastnik) - Povečanje samooskrbe in ureditev površin v rudarski koloniji - Vzpostavitev in urejanje vrtičkarskih con v Hrastniku

3.1.10 Regionalni razvojni program savinjske regije za obdobje 2021-2027 (2022)

občine: MO Celje, MO Velenje, Braslovče, Dobje, Dobrna, Gornji Grad, Kozje, Laško, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Podčetrtek, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Rogaška Slatina, Rogatec, Slovenske Konjice, Solčava, Občina Šentjur, Občina Šmarje pri Jelšah, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Štore, Tabor, Vitanje, Vojnik, Vransko, Zreče, Žalec

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
Neskladja pri prostorskem načrtovanju Degradirane površine Kakovost zraka Pomanjkanje ustreznih bivalnih kapacitet in pogojev za mlade družine Premalo ozaveščanja prebivalcev glede pomena ohranjanja naravne in kulturne dediščine za trajnostni razvoj Prenizka stopnja samooskrbe z lokalnimi izdelki Razpršenost poselitve (nezadostna vodooskrba in neurejeno odvodnjavanje kom.) Neodzivnost na okoljske trende / škoda zaradi vplivov podnebnih sprememb Problem razpršene poselitve Opuščanje kmetovanja in vinogradništva ter zaraščanje Nezainteresiranost turističnih MSP za vključevanje naravne in kulturne dediščine v ponudbe Onesnaževanje okolja Preobremenjenost nravnih in dediščinskih danosti Preveč dnevnih migracij Izgubljanje kulturne krajine in depopulacija na obmejnih problemskih območjih	Velika pestrost krajine s prepoznavnimi značilnostmi Kulturna dediščina s pomembnostjo v širšem prostoru 3. razvojna os Spodbude za razvoj gozdno–lesne predelovalne verige Spodbujanje povezovanja turistične ponudbe, promoviranje Savinjske regije kot zelene destinacije Razvijanje kolesarskih povezav Razvoj obmejnih problemskih območij Razvoj obnovljivih virov energije	Popis in digitalizacija ledinskih in hišnih imen (Solčava) Digitalizacija kulturne dediščine Rogatca (Rogatec), občine Kozje (Kozje), Rogaške Slatine (Rogaška Slatina), Šentjurja (Šentjur), Podčetrtek (Podčetrtek) Digitalizacija učnih poti na Celjski koči (Celje) Ureditev spominskega parka (MO Celje) Ureditev trga Dobrna (Dobrna) Pridobitev prostora za nadaljnji razvoj Velenja ob železnici (Velenje) Izgradnja komunalne, prometne in energetske infrastrukture – opremljanje območja stare Cinkarne (Celje) Ureditev Mestni trg (Slovenske Konjice) Poslovno kmetijska cona Tabor (Tabor) Ureditev mestnih središč, vaških jeder in trgov v občini Vojnik (Vojnik) Turistično izobraževalno stičišče Zgornji trg (Šentjur) Žovnek – izgradnja novih sonaravnih turističnih nastanitvenih objektov (Braslovče) Delna energetska zelena samooskrba Zgornje–savinjske doline (ZSD) (Ljubno ob Savinji) Vzpostavitev namakalno–demonstracijskega centra s posodobitvijo prognoze namakanja in vzpostavitvijo elektronske mreže obveščanja (IHPS, Žalec) Poplavna varnost ob Boljski (Žalec)

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		Poplavna varnost subregije (RASR) Tujerodne invazivne vrste (RASR) Prehranska samooskrba (RASR) Pumptrack poligon HOPSLANDIA (Žalec) Ureditev turističnega območja Dvorec in jezero Žovnek (Braslovče) Ekološka pridelava hmelja kot tržna niša (IHPS, Žalec) Spodbujanje lokalne samooskrbe (Štore); krepitev samooskrbe (KZ Šmarje pri Jelšah in Šentjur), samooskrbe s hrano in energijo (Slovenske Konjice) Pridobivanje zelene energije (zasebni investitorji) Protipoplavni ukrepi – vzhodni del Šentjurja (faza F) (Šentjur) Protipoplavni ukrepi na območju Loke pri Žusmu (Sotensko in Robičev graben) (Šentjur) Ekoremediacijska otoka (Velenje) Zaledne vode Škalce in ostale zaledne Vode (Slovenske Konjice) Sanacija plazov po neurjih (Mozirje) Protipoplavni ukrepi v Občini Žalec (Žalec) Poplavna varnost (Nazarje) Varovanje naselja Šmarje pri Jelšah pred visokimi vodami ter posodobitev in dograditev komunalne infrastrukture (Šmarje pri Jelšah) Plazovi, mostovi obnova (SK) Protipoplavna zaščita Savinje s pritoki (Občine ZSD) Poplavna varnost Savinje sin pritokov (Mozirje) Pomen in nega dreves SSD (Tabor) Rekonstrukcija Suhega zadrževalnika Lahovnica (Celje, RS) Visokovodni nasip na območju Mestnega parka v Celju (Celje, RS) Protipoplavni ukrepi – suhi zadrževalnik Črnolica (faza D), suhi zadrževalnik Lokarje (faza E), Hudičev graben (faza C1A) (Šentjur) Protipoplavna zaščita v porečju Savinje

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		vključno s pritoki (Rečica ob Savinji) Protipoplavne ureditve ob Travniškem potoku v mestni četrti Hudinja v Celju (Celje) Zagotavljanje poplavne varnosti naselja Lisce v Celju (Celje) Protipoplavne ureditve ob Pečovniškem potoku v Zagradu (Celje) Poplavna varnost na območju občine Rogatec (Rogatec), na območju občine Zreče (Zreče), na celotnem območju Savinje s pritoki v občini (Ljubno), na območju občine Braslovče (Braslovče), Rogaška Slatina (Rogaška Slatina) Protipoplavni ukrepi (Štore), v občini Laško (Laško) Izgradnja nujno potrebnih protipoplavnih ukrepov za območje Celja in Laškega (RS) Čisto-zeleno-trajnostno (Solčava; Mozirje in občine SAŠA) Poplavno varna vas Solčava (Solčava, MOP, MZI) Vonarsko jezero – ureditev območja Akumulacije (MOP) Varovanje narave v ZSD s participacijo domačinov, lastnikov in lokalnih skupnosti ob podpori strokovnih inštitucij (Mozirje) Pomen zelene infrastrukture v SAŠA Regiji (ZGS OE Nazarje) Upravljanje z gozdno infrastrukturo za zagotavljanje poplavne varnosti Zgornje Savinjske doline in Šaleške kotline (ZGS OE Nazarje) Kokarska jasa – stičišče naravnih dobrin in deležnikov SAŠA regije (Celje) Ohranjanje avtohtonih in tradicionalnih sort poljščin in zelenjadnic, usposabljanje pridelovalcev za proizvodnjo semenskega materiala na nivoju samooskrbe (IHPS, Žalec) Mrtvica reke Savinje (ZRSVN Celje) Vzpostavitev omrežja mejic in pasov obvodne drevnine v kmetijski krajini

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		Spodnje savinjske doline (ZRSVN Celje) Vrbje (ZRSVN Celje) Mogočna drevesa Spodnje Savinjske doline – upravljanje in nega drevesnih naravnih vrednot na območju Spodnje Savinjske doline (ZRSVN Celje) Povečanje samooskrbe v regiji z zdravo hrano na podlagi ohranjanja in vzpostavljanja zdravih tal ter povečanjem osveščenosti prebivalstva (IHPS, Žalec) Pohorje (Zreče) Od Izvira do izliva reke Voglajne (Šentjur) Vzdrževanje viskodebelnih travniških sadovnjakov (Šentjur) Ohranjanje kulturne krajine Kozjanskega in Obsotelja (ZRSVN Celje) Izgradnja nadomestnega protipoplavnega ukrepa Medlog (Celje, RS) Izgradnja suhega zadrževalnika Levec na meji z Občino Žalec (Celje, RS) Izgradnja nove pešpoti (Prebold) Kolesarske poti (Zreče), Vitanje (VItanje), Šentjur-Proseničko (Šentjur), Ljubno (Ljubno, DRI), Kozje (Kozje), Dobje (Dobje), Celje-Laško (Laško), Laško-Zidani Most (Laško), DKP Vojnik–Slovenske Konjice (Vojnik) Izgradnja državne kolesarske steze (Šmartno ob Paki, DRSI), Ljubno-Luče, Solčava (DRSI, občine) Državna kolesarska povezava Prebold – Braslovče – Tabor – Vransko (DRSI, občine) Izgradnja regionalne kolesarske povezave Celje–Vojnik–Dobrna za zagotavljanje dnevne in trajnostne mobilnosti (DRSI, Celje, Vojnik, Dobrna) Kolesarska povezava ob Slvniškem jezeru (Šentjur) Državna kolesarska povezava Nazarje –Rečica ob Savinji – Ljubno – Gornji Grad (DRSI, občine) Ob Savinji iz Solčave do Robanovega kota (Solčava)

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
		... Revitalizacija kartuzije Jurklošter (Laško) Celjski grad (Celje), Knežji dvorec (Celje) Infrastruktura za obisk območja Natura2000 Sotla s pritoki (Rogaška Slatina) Infrastruktura za obisk krajinskega parka Boč (Rogaška Slatina) Upravljanje Krajinskega parka Logarska dolina (Solčava) ... Uporaba degradiranih zemljišč za izkoriščanje obnovljivih virov energije (KSSENA) Naložba v obnovo območja in sanacije tal zaradi ugreznin premogovnika...(Šoštanj) ...

3.1.11 Regionalni razvojni program zasavske regije za obdobje 2021-2027 (2022)

občine: MO Novo Mesto, Črnomelj, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški Potok, Metlika, Mirna, Mirna Peč, Mokronog-Trebelno, Osilnica, Ribnica, Semič, Sodražica, Straža, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Trebnje, Žužemberk

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
Slabo razvita mreža kolesarskih povezav Slaba funkcionalna izraba rek in obrečnega prostora Opuščanje kmetovanja na območjih z omejenimi dejavniki in zaraščanje (izguba najboljših kmetijskih zemljišč) Nezanimanje turističnih MSP za vključevanje naravne in kulturne dediščine v ponudbo Onesnaževanje okolja in preobremenjevanje naravnih in dediščinskih danosti Opuščanje vinogradov Neodzivnost na podnebne spremembe	Ohranjeno naravno okolje in raznolika naravna in kulturna dediščina ter bogata tradicija Dobro razvita kmetijstvo in infrastrukturna opremljenost v ohranjeni krajini Dopolnilne dejavnosti kot dodana vrednost v kmetijstvu (inovativne in vitalne vsebine) Ohranjena in bogata naravna in kulturna dediščina, naravni potenciali Obnova objektov kulturne dediščine Veliko gozdnih in podeželskih površin – trajnostna izraba gozdnolesnih virov Razvoj kolesarskih omrežij	- Ohranjanje območja in razvoj ponudbe Kočevskega Roga - Zeleni turizem kot dejavnik trajnostnega razvoja JV regije - Vzpostavitev pilotnega primera regionalnega muzeja na prostem JV Slovenije - Regijski center za trajnostni razvoj kmetijstva - Ustanovitev konzorcija »LES GO« (gozdno lesne verige - GLV) v kočevsko ribniški subregiji - Prehranska samooskrba v javnih ustanovah v Sloveniji

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
Izguba kulturne krajine in depopulacija na obmejnih in problemskih območjih	Ozaveščanje in razvoj trajnostne mobilnosti Urejene obmejne in čezmejne ceste za razvoj turizma in gospodarstva Povečanje funkcionalnosti rek Oživitev degradiranih območij	Celovito upravljanje na območju Gorjancev - Celovito upravljanje na območju Kočevskega Roga - Celovito upravljanje na območju porečja reke Kolpe - Celovito upravljanje na območju porečja reke Krke - Revitalizacija suhih travišč v regiji - Revitalizacija vodnih virov v regiji Vzpostavitev regionalnih kolesarskih povezav v JV Sloveniji - Urejanje romskih naselij - Regionalno prostorsko planiranje (izdelava Regionalnega prostorskega plana regije JV Slovenija)

3.1.12 Regionalni razvojni program podravja za obdobje 2021-2027

občine: Hoče – Slivnica, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Makole, MO Maribor, Miklavž na Dravskem Polju, Oplotnica, Poljčane, Rače – Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Starše; ORP Spodnje Podravje z vključenimi občinami, ORP Prlekija z vključenimi občinami, ORP Slovenske gorice z vključenimi občinami

Slabosti/nevarnosti	Prednosti/Priložnosti	Konkretne ideje, projekti, razvojne potrebe
-slabo stanje žičniških naprav naravovarstvene ovire pri urejanju plovnosti na reki Dravi -ni regionalnih konceptov razvoja na vseh ravneh varovanja okolja; -izginjanje manjših območij, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti (mokrišča, mejice); - slabšanje stanja in obsega habitatov ogroženih vrst; - nadaljnje in dodatno poslabševanja stanja narave in okolja - povečevanje škod zaradi neustrezne rabe poplavnih in plazovitih območij -Objekti dediščine so slabo vzdrževani in ogroženi, skromna vlaganja v dediščinsko infrastrukturo.	-urejena Uredba o plovnosti na Ptujskem jezeru -razvoj mednarodnega letališča Edvarda Rusjana Maribor v turistično/poslovno letališče -regija razpolaga z naravnim potencialom vodnih virov, zlasti območij podzemne in termalne vode; - območja naravne krajine so raznolika in sorazmerno dobro ohranjena (NATURA 2000) ter naravne vrednote in zavarovana območja; - ohranjena narava, kulturna krajina in biotska pestrost razvoj trajnostnega turizma in rekreacije na območjih vredne(ohranjene narave	- priprava RPP -razvoj destinacij Maribor, Ptuj, Štajerska in ostale destinacije, - ureditev kolesarskih poti - ureditev žičniških naprav - kulturna dediščina (občine in MK) - naravna dediščina (občine in MOP) - ureditev plovnih režimov

-Nadaljnje propadanje dediščine, izguba tradicij, znanj, tipične kulturne krajine. - Nestrokovno obujanje in banalizacija dediščine. - klimatske spremembe (povečano pomanjkanje vode za zalivanje, toča in poplave) - izguba prepoznavnosti tradicionalne kulturne krajine, banalizacija materialne in nematerialne kulturne dediščine pri razvoju turističnih programov in produktov ter izključevanje kulturne dediščine in najrazličnejših tradicij pri načrtovanju regionalnega razvoja.	- razvoj trajnostnega turizma in rekreacije na območjih vredne(ohranjene narave - povišanje energetske samozadostnosti Krajinska in biotska pestrost Podravja utemeljuje bogato in raznovrstno kulturna dediščino - Ohranjena urbana dediščina (slikovita mestna jedra, industrijska dediščina, judovska dediščina) in dediščina podeželja (tipična arhitektura, gradovi/samostani, etnološko izročilo, obrtne tradicije lesarstva, oglarstva, glažutarstva, splavarstva, čolnarstva, vinogradništva, sadjarstva, izpiranja zlata itd.). Regija ima največji delež od celotne površine kmetijskih zemljišč v uporabi - regija ima ugodne naravne možnosti za povečanje konvencionalne kot tudi ekološke pridelave v agroživilstvu; naravni potenciali za uvajanje sonaravnega kmetovanja ter izboljšanje samooskrbe s hrano; - naravne danosti, ki omogočajo gibanje na prostem ter rekreacijo (ugodna klima skozi vso leto, Pohorje, pohodne poti, Dravska kolesarska pot…) - obstoječa infrastruktura (pohodne in kolesarske poti, športne dvorane in objekti za izvedbo športnih dejavnosti ter prireditve), ki omogoča gibanje ter zdrav življenjski slog